

BID Portfolio

www.bid-projekt.eu

BID-Portfolio für Pflegehaushaltshilfen und PersonenbetreuerInnen aus Osteuropa

Liebe Betreuungskräfte,

Sie sind nach Deutschland oder Österreich gekommen, um dort als Pflegehaushaltshilfe bzw. als PersonenbetreuerIn zu arbeiten. Oder Sie haben noch vor, dies zu tun. Sprachkenntnisse und interkulturelle Sensibilität sind in Ihrem Beruf von ganz besonders großer Bedeutung.

Das **BID-Portfolio** hilft Ihnen, Ihre Deutschkenntnisse einzuschätzen und zu verbessern. Dabei ist wichtig zu wissen, dass (a) die Portfolio-Materialien nicht für Anfänger geeignet sind, d.h. Grundkenntnisse im Deutschen sind Voraussetzung, und (b) dass das BID-Portfolio kein Lehrbuch zum Deutschlernen enthält, d.h. kein klassischer Sprachkurs ist. Stattdessen handelt es sich um individualisierte, berufsbegleitende Materialien für PersonenbetreuerInnen (Österreich) bzw. Pflegehaushaltshilfen (Deutschland), die das Deutschlernen im und für den Beruf unterstützen. Dabei werden alle Beteiligten in den Lernprozess einbezogen, nicht nur Sie als Betreuungskraft, sondern auch die betreute Person, ihre Angehörigen oder Vermittlungsagenturen. Alle Beteiligten tragen zur Individualisierung der Materialien bei, auch wenn Sie als Betreuungskraft selber im Zentrum stehen. Denn: Sie nutzen das Portfolio zur Reflexion bzw. Dokumentation Ihrer Kompetenzen und Lernfortschritte, Sie können einzelne Lerneinheiten durcharbeiten und sprachliche wie berufliche Informationen nachschlagen.

Das Portfolio besteht aus drei großen Kategorien:

- I. Wer bin ich? Was kann ich?
- II. Wie lerne ich weiter?
- III. Was muss ich für meinen Beruf wissen?

In Teil I finden Sie einen **objektiven** und einen **subjektiven Selbsteinstufungstest** und deren **Auswertung**, der zugleich Hinweise enthält, wo und wie Sie beim Deutschlernen ansetzen und weitermachen sollen.

Teil II enthält **fünf Module zum selbständigen Deutschlernen**. Die von Ihnen betreute Person und deren Angehörige werden in den Lernprozess einbezogen. Die Module wie das ganze Portfolio sind zweisprachig: Das, was Sie nicht unbedingt aktiv im Alltag in Deutschland oder Österreich brauchen, ist in Ihrer Muttersprache übersetzt, was Ihnen eine Lernerleichterung bieten soll. Zu den Modulen gehören auch **Sprachdossiers**, die ergänzende Materialien zu den Modulen sowie übergreifende Lernhinweise und Lernhilfen enthalten. Weiters gibt es **Hörtexte** – in Form einer Audiodatei zum Download –, ein **Spiel mit zusammengesetzten Wörtern** (Komposita) aus allen Modulen und ein **Lerntagebuch**, in das Sie Ihre Lernerfahrungen notieren können – gern in Ihrer Muttersprache.

Teil III besteht aus **Infodossiers** mit wichtigen Informationen zum Berufsbild, zum rechtlichen Status, zur Konfliktbewältigung etc. von Pflegehaushaltshilfen bzw. PersonenbetreuerInnen. Die Infodossiers (wie auch die Sprachdossiers) liegen komplett in Ihrer Muttersprache vor. Die Infodossiers sind darüber hinaus in zwei Varianten vorhanden: einmal auf Deutschland und einmal auf Österreich bezogen.

Damit Sie einfach durch das Portfolio navigieren könne, sind

- Hinweise auf die **Infodossiers** mit markiert,
- Hinweise auf die **Sprachdossiers** mit markiert.

Wichtig:

Sie müssen die Lernmodule nicht der Reihe nach von 1 bis 5 durcharbeiten, sondern können – je nach Bedarf und nach Ergebnis der Einstufungstests – an den Stellen beginnen, die für Sie besonders wichtig sind.

Noch ein paar allgemeine Worte zum BID-Portfolio:

Das BID-Portfolio geht über das reine Deutschlernen hinaus: Ziel ist vor allem eine Verbesserung der Arbeits- und Lebensqualität für die betreuten Personen wie die Betreuungskraft, deren Berufsausübung so nicht nur kommunikativ befriedigender, sondern auch selbstbewusster und professioneller erfolgen kann, da sie eben auch über ihre Rechte und Pflichten informiert wird.

Entscheidend für dieses Portfolio-Konzept ist dabei unter anderem, dass konsequent die Muttersprache der Betreuungskräfte genutzt wird, etwa um komplexe berufsbezogene Inhalte zu vermitteln oder die eigenen Kompetenzen genau einzuschätzen. Deshalb ist es auch wichtig, die jeweils passende zweisprachige Fassung der Portfoliomaterialien herunterzuladen und auszudrucken; die rein deutschsprachige Version dient insofern nur für Mittler – etwa Agenturen oder Angehörige –, damit diese einschätzen können, was in den fremdsprachigen Passagen steht.

Obwohl man auch nur einzelne Teile des BID-Portfolios – etwa den Selbsteinstufungstest, einzelne Lerneinheiten (Module) oder die Infodossiers – nutzen kann, empfiehlt sich der Ausdruck der *gesamten* Materialien. Diese sind dann in einem **Ringbuch oder Aktenordner** abzuheften, so dass man immer wieder einzelne Seiten ergänzen kann, z.B. mit Eintragungen in das Lerntagebuch zu Vokabeln und Sätzen, die man neu gehört bzw. gelernt hat.

Zu finden sind die Materialien sowohl über die Projektwebsite www.bid-projekt.eu als auch über das „Online-Center für den fach- und berufsbezogenen Unterricht“ (www.idial4p-center.org), wo auch der Selbsteinstufungstest in einer Online-Version sowie zahlreiche weitere Materialien zum fach- und berufsbezogenen Deutschlernen aus verwandten und anderen Bereichen zugänglich sind. Diese Materialien werden regelmäßig ergänzt und aktualisiert.

Und ein paar Worte zum Projektintergrund:

Das BID-Portfolio ist entstanden im Rahmen des von der EU geförderten Projektes „BID – BetreuerInnenqualifizierung in Deutsch“ (Laufzeit: 01.11.2012 bis 31.10.2014), einem Folgeprojekt von „IDIAL4P: Fachsprachen für die Berufskommunikation“ (Laufzeit: 01.1.2009 bis 31.12.2010).

Das Projektkonsortium bestand aus zehn Einrichtungen aus acht Ländern: Bulgarien, Deutschland, Österreich, Polen, Rumänien, der Slowakei, Tschechien und Ungarn, die schwerpunktmäßig für unterschiedliche Arbeitspakete verantwortlich waren. Für die Evaluierungen und Erprobungen der einzelnen BID-Produkte und des Gesamtportfolios konnten weitere Spezialisten gefunden werden, die auch als assoziierte Partner im Projekt mitgewirkt haben. Die Projektkoordination oblag dem ibw - Institut für Bildungsforschung der Wirtschaft (ibw) Wien.

Das BID-Team wünscht Ihnen viel Erfolg beim Lernen!

BID – BetreuerInnenqualifizierung in Deutsch:

Idee und Gesamtkonzeption: Matthias Jung (IHK Düsseldorf und Berlin e.V.) und Annegret Middeke (FaDaF e.V.)

Portfolio-Koordination: Silvia Seyer-Weiß (ibw), Mariana Tcholakova (SOL Communications), Dafinka Georgieva-Meola (FaDaF e.V.)

Verantwortlich für die einzelnen Portfolio-Teile:

Teil I: **Selbsteinstufung:** IHK Düsseldorf und Berlin e.V. (unter Anleitung von Matthias Jung)

Teil II: **Lernmodule:** FaDaF e.V. (unter Anleitung von Annegret Middeke), **Sprachdossiers:** IHK Düsseldorf und Berlin und FaDaF e.V. (unter Anleitung von Matthias Jung und Annegret Middeke)

Teil III: **Infodossiers:** WIFI International (unter Anleitung von Adele Cechal und Maria Nagy)

Übersetzungen:

Bulgarisch: SOL Communications GmbH (Tsenka Preys, Tanya Tsocheva)

Polnisch: Stowarzyszenie REFA Wielkopolska (Beate Nowaczyk)

Rumänisch: ANUP – International (Ileana Boeru)

Slowakisch: Arcidiecézna charita Košice (Michael Klas)

Tschechisch: Commservis.com, s.r.o. (Martina Honsová)

Ungarisch: Pflege Team 24 GmbH (Anna Lafferton, Michaela Stiller)

Korrektorat: Annett Eichstaedt

Hörtexte: Anara Smagulova

Zeichnungen und Piktogramme: Sonja Franken

Layout: WebArtGraphic.com, Bulgarien

Wer bin ich? Was kann ich?

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

Wer bin ich? Was kann ich?

1.1 To som ja

- údaje o osobe
- je môj domov
- pre mňa dôležité osoby
- záľuby a voľný čas
- to a tamto (kreatívna časť)

1.2 Toto viem

- kvalifikácie/životopis
- vysvedčenia/osvedčenia a certifikáty (kópie)
- znalosť nemčiny (samo ohodnotenie)
- test nemčiny
- vyhodnotenie
- nové kvalifikácie a skúsenosti

K práci na prvej časti portfólia

V prvej časti BID - šanónu (portfólia) ide o Vás ako osobu: Mali by ste sa jednak predstaviť (1.1 To som ja), ako aj spoznať a zdokumentovať, čo už viete: kvalifikácie pre Vašu činnosť ako pomocná ošetrovateľská sila v domácnosti (pomenovanie v Nemecku) alebo opatrovatelka osôb (označenie v Rakúsku) a tiež predovšetkým vedieť odhadnúť Vaše nemecké znalosti vo Vašej oblasti (1.2 Toto viem).

Informácie a obrázky z prvej časti Vám tiež pomôžu rozprávať o Vás s opatrovanou osobou alebo s jej rodinnými príslušníkmi a ukázať im o Vás obrázky, druhá časť pomôže predovšetkým pri žiadostiach.

Obidva časti tohto dielu nemusia byť vyplnené iba Vami, sú z princípu nedokončené, t. z., že sa môžu priebežne dopĺňať: napr. ďalšími obrázkami a informáciami o Vás (fotoalbum s komentármi) alebo novými dokladmi (kópie nových certifikátov alebo pracovných osvedčení). Tiež testy z nemeckého jazyka by ste mali po niekoľkých mesiacoch urobiť nanovo, aby ste zistili, či ste sa zlepšili. A tiež by dobré pozerať do slovníka (či už tlačeného alebo digitálneho), aby ste na nasledujúcich stranách mohli individuálne rozširovať a dopĺňať informácie o Vás.

1.1 Das bin ich

Infos zur Person

Mein Name: _____

Ich heiße: _____

BILD

Ich bin: _____

(Qualifikation/Status)

BILD

Mein Alter: ____ Jahre

Ich bin ____ Jahre alt .

BILD

1.1. Das bin ich

mein Zuhause:

Mein Land: _____

Ich komme aus _____

Flagge

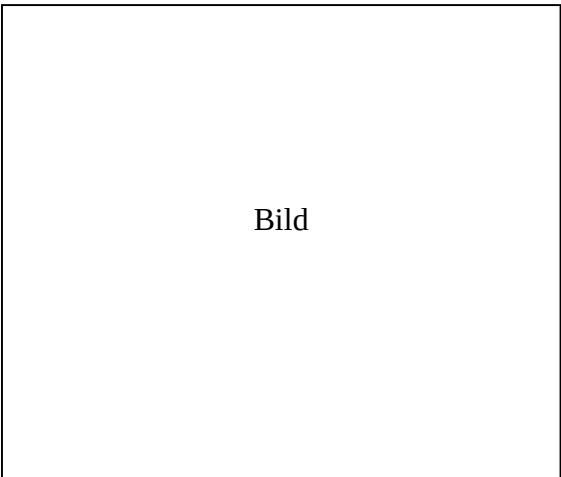
Kleine Karte zur Lage oder Bild

Aus dieser Stadt komme ich:

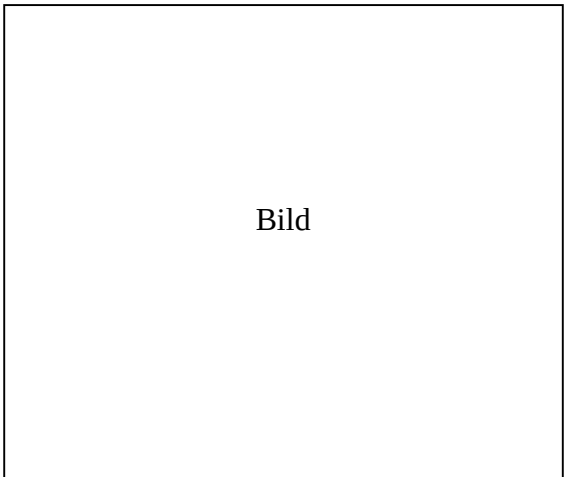
Mein/e Stadt heißt: _____

So sieht meine Wohnung / mein Haus aus:

Bild

Bild

1.1. Das bin ich

Diese Menschen sind mir wichtig (Familie, Partner, Freunde)

(prosím o individuálne dopĺňanie fotkami, nemecké slová si pozrite v slovníku a napíšte na čiaru, pritom dbajte na koncovku -e v ženskom rode, teda "meine Tochter"(moja dcéra) a bez koncovky v mužskom rode, teda "mein Sohn"(môj syn))

Mein/e _____

Mein/e _____ heißt _____

BILD 1

Mein/e _____

Mein/e _____ heißt _____

BILD 2

Mein/e _____

Mein/e _____ heißt _____

BILD 3

Mein/e _____

Mein/e _____ heißt _____

1.1. Das bin ich

Hobbies und Freizeit

(prosím o individuálne doplnenie fotkou, obrazom alebo kresbou, nemecké slová - s
der, die, alebo das! (ten, tá, to) - si pozrite v slovníku a napíšte na čiaru)

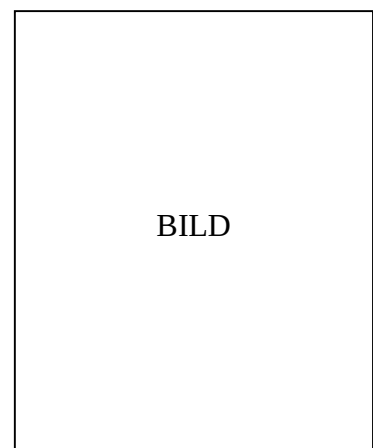
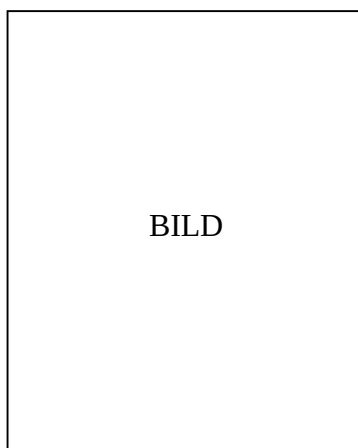
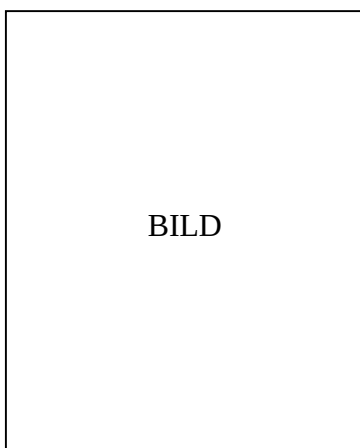
1.1. Das bin ich

Dies & Das

Tieto časti si môžete urobiť a dopĺňať ako chcete, napr. krátkymi vpísanými textami, obrázkami, fotografiami o Vás, fotografiami z Vášho rodiska, z Vášho regiónu či mesta alebo z Vašej rodiny; môžete si urobiť papier/list o mestách a miestach, ktoré už v Nemecku poznáte, o Vašich záľubách, dovolenke atď. Zložte si tieto listy s obrázkami, kresbami či textami priamo do Vášho šanónu / do Vášho portfólia.

Texte über sich

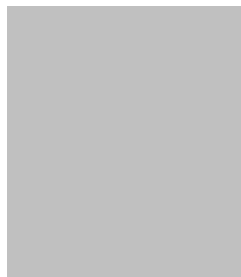
Bilder (Bitte immer in der Zeile darunter auf Deutsch beschriften!):

1.2. Das kann ich

Meine Qualifikationen: Lebenslauf (CV)

ANGABEN ZUR PERSON

Name

Vorname

Adresse

Telefon

mobil

Email

Staatsangehörigkeit

BERUF

BERUFSERFAHRUNG

von: bis:

von: bis:

von: bis:

von: bis:

SCHUL- UND BERUFSBILDUNG

von: bis:

von: bis:

von: bis:

von: bis:

PERSÖNLICHE FÄHIGKEITEN

Muttersprache(n)

Weitere Sprache(n),
Sprachniveau

Führerschein, Klasse
Sonstiges

ANLAGEN

Qualifikationsnachweise

Im folgenden bitte alle

- Schulzeugnisse,
 - Arbeitsbescheinigungen,
 - Praktikumsnachweise etc.
- abheften .

Lerntagebuch

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

Test sebaohodnotenia

Tento project (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

Test na samozaradenie sa do jazykovej úrovne

Subjektív

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

Odhadnutie vlastnej znalosti nemčiny – aké znalosti nemčiny asi mám

Ako odhadujete svoje znalosti nemčiny? Označte krížikom a sčítajte na konci, koľko bodov ste dosiahli!

1. Rozumiem, čo hovorí pri umývaní moja nemecká príp. rakúska opatrovaná osoba:

dobré (2 body)	stredne (1 bod)	slabo (0 bodov)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 1.

2. Dokážem sa dorozumieť pri umývaní alebo obliekaní mojej opatrovanej osoby.

dobré (2)	stredne (1)	slabo (0)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 1.

3. S mojou opatrovanou osobou sa môžem pri telesnej hygiene rozprávať po nemecky, aj keď neviem, či ma počúva.

dobré (2)	stredne (1)	slabo (0)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 1.

4. Poznám nemecké výrazy pre jednotlivé choroby.

veľa (3)	zopár (2)	žiadne (0)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 1, 4 a 5.

5. Poznám nemecké výrazy pre ošetrovateľské pomôcky.

veľa (3)	zopár (2)	žiadne (0)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 1.

6. Dokážem hovoriť s mojou opatrovanou osobou o jedení, ktoré jej podávam.

dobré (2)	stredne (1)	slabo (0)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 1.

7. Dokážem diskutovať s mojou opatrovanou osobou o jedení a receptoch na prípravu jedál:

dobré (3)	stredne (2)	slabo (1)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 2.

8. Môžem sa s mojou opatrovanou osobou porozprávať o nákupoch, ktoré mám vybaviť.

dobré (2)	stredne (1)	slabo (0)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 2.

Moje skóre na tejto stránke:

9. Môžem sa s mojou opatrovanou osobou porozprávať o praní prádla.

dobre (2 body)	stredne (1 bod)	slabo (0 bodov)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 2.

10. Dokážem sa porozprávať s rodinnými príslušníkmi o svojich pracovných podmienkach.

dobre (4)	stredne (1)	slabo (0)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 4.

11. Viem sa s mojou opatrovanou osobou porozprávať tiež o osobných záležitostiach.

dobre (3)	stredne (2)	slabo (1)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 3.

12. Dokážem mojim opatrovaným osobám nemecky predčítať z knihy, listu alebo časopisu.

dobre (3)	stredne (2)	slabo (1)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 3.

13. Dokážem sa s mojimi opatrovanými osobami zahrať a porozprávať sa tom.

dobre (3)	stredne (2)	slabo (1)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 3.

14. Viem napísať rodinným príslušníkom po nemecky lístok alebo jednoduchý list.

dobre (4)	stredne (2)	slabo (1)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 4.

15. Rozumiem a chápem moju opatrovanú osobu, keď mi rozpráva o tom, ako to bolo kedysi.

dobre (4)	stredne (2)	slabo (1)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 3.

16. Viem vysvetliť rodinným príslušníkom mojej opatrovanej osoby jej zdravotný stav a baviť sa s nimi o nutných/potrebných opatreniach.

dobre (5)	stredne (3)	slabo (1)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 4.

17. Dokážem telefonovať s rodinnými príslušníkmi mojej opatrovanej osoby.

dobre (3)	stredne (2)	slabo (1)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 4.

Moje skóre na tejto stránke:

18. Rozumiem moju opatrovanú osobu, keď mi vysvetľuje, ako sa má, čo ju bolí alebo čo jej padne zaťažko.

dobré (2)	stredne (1)	slabo (0)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 5.

19. Poznám nemecké výrazy pre zdravotné ťažkosti (napr. bolesti hlavy, nevoľnosť).

dobré (3)	stredne (1)	slabo (0)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 5.

20. Dokážem telefonovať s úradmi alebo lekárom.

dobré (4)	stredne (2)	slabo (1)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 5.

21. Dokážem podať lekárovi správu, ako sa má moja opatrovaná osoba.

dobré (3)	stredne (1)	slabo (1)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 5.

22. Viem zavolať taxík alebo sanitku.

dobré (2)	stredne (1)	slabo (0)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 5.

23. Viem hovoriť po nemecky v rozvitých, tiež aj dlhších vetách.

dobré (5)	stredne (3)	slabo (1)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 5.

24. Môžem vyjadriť želania a nádeje.

dobré (5)	stredne (3)	slabo (1)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 5.

25. Dokážem rozlišovať medzi tykaním a vykaním.

dobré (3)	stredne (1)	slabo (0)

Cvičenia k tomu nájdete
v module 5.

Moje skóre na tejto stránke:

Váš výsledok (sčítajte body na jednotlivých stranách): _____

13-20 bodov (znalosti nemčiny pod úrovňou A1)

Vaše znalosti nemčiny sú veľmi chabé. Musíte čím skôr absolvovať kurz nemčiny, aby ste získali určitý základ, ktorý môžete potom pri Vašej práci rozširovať. Opýtajte sa na to rodinných príslušníkov, spýtajte sa na to opatrovanej osoby alebo Vášho sprostredkovateľa. BID-materiály Vám môžu pomôcť v tejto fázy učenia sa. Čítajte si jednotlivé moduly a informačné balíčky znova a znova a počúvajte texty, počas doby, kedy texty čítate.

21-30 bodov (znalosti nemčiny na úrovni medzi A1-A2)

Vaše znalosti nemčiny sú slabé, ale určitá báza tu je, je na čom stavať. Pomohol by kurz nemčiny, aby ste rozšírili Váš fundament. Opýtajte sa na to rodinných príslušníkov, spýtajte sa na to opatrovanej osoby alebo Vášho sprostredkovateľa. Tak sa rýchlejšie pri práci naučíte a zlepšíte nemčinu.

31-45 bodov (znalosti nemčiny na úrovni medzi A2-B1)

S väčšinou situácií sa už rečovo ako tak vyrovnáte, ale je to ešte pre obidve strany dosť namáhavé a náročné. Poctivo si prejdite celé BID-portfólio a naučte sa, pokiaľ je to možné, čo najviac pri práci, zaznačte si naučené a používajte to v praxi, aby ste mohli čím plynulejšie rozprávať.

46-60 bodov (znalosti nemčiny na úrovni medzi B1-B2)

Dokážete sa vyrovnáť prakticky so všetkými situáciami pri práci, kde potrebujete nemčinu, aj keď sa musíte obmedziť na podstatné veci. Pri štandardných situáciách sa Vám to darí dokonca veľmi plynulo. Z informačných balíčkov a jazykových moduloch sa budete mohli ešte mnohému priučiť. Najlepšie sa ale teraz už učíte, ak pozorne počúvate, kladiete cielene otázky prípadne si veci pozriete a nové veci si zapíšete. Vyskúšajte, čo možno najčastejšie, veľa čítať: noviny, jednoduché zábavné romány, články so zdravotníckou tematikou alebo témy z domácnosti z dostupných časopisov.

61-77 bodov znalosti nemčiny na úrovni B2 a vyššie

Pohybujete sa vo Vašom zamestnaní a v každodennom živote čo sa týka nemčiny už veľmi isto, tiež v nepredvídaných situáciách, hovoríte plynulo a rozumie sa Vám skoro vždycky. Ťažkosti ešte niekedy máte pri rozhovoroch na úradoch, ak sa hovorí v silných dialektoch alebo pri komplikovaných písomnostiach zo zdravotných poisťovní, daňových formulároch a podobne. Všímajte si teraz čoraz viac gramatiku a vlastnú výslovnosť, ktorá zodpovedá Vašej dobrej všeobecnej komunikatívnej úrovni. Poproste ľudí z Vášho okolia, aby Vás opravovali, ak urobíte chyby, aj keď Vám dobre rozumejú.

Využite časti z BID-portfólia, ktoré Vám ešte sprostredkujú niečo nové a s pomocou Vášho učebného diára sa sami postarajte o Váš ďalší jazykový progres.

Poznámka:

Porovnajte Vaše výsledky tu s objektívnymi testami sebaohodnotenia. Úroveň Vašich nemeckých znalostí by mala korešpondovať. Ak sa obidva výsledky (subjektívny a objektívny) veľmi odlišujú, podceňujete alebo preceňujete sa! Stupne A1-A2 (začiatok/základné poznatky), B1-B2 (pokročilý/stredný stupeň) a C1-C2 (veľmi pokročilý/vyššia trieda) sú platné pre celú Európu a použité pojmy slúžia k určeniu stupňa znalosti nemčiny.

Test sebaohodnotenia

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

Test sebaohodnotenia

Čo povieť v nasledujúcich situáciách? Zakaždým je správna iba jedna možnosť.

Blok úloh A

1. Opatrovaná osoba si má pri umývaní v posteli ľahnúť na stranu:

- a) ☐ Bitte legen Sie mich jetzt um!
- b) ☐ Bitte legen Sie sich auf die Seite!
- c) ☐ Bitte setzen Sie sich auf die Seite!
- d) ☐ Bitte liegen Sie jetzt!

2. Opatrovaná osoba hovorí „ich muss mal“. Čo chce povedať?

- a) ☐ Chcem ísť na prechádzku.
- b) ☐ Čo máme dnes na jedenie?
- c) ☐ Koľko je hodín?
- d) ☐ Chcem ísť na toaletu.

3. Chcete sa opýtať ako sa má opatrovaná osoba:

- a) ☐ Wie geht es Ihnen heute?
- b) ☐ Was geht heute?
- c) ☐ Was geht heute noch?
- d) ☐ Wer geht heute?

4. Obliekate opatrovanej osobe blúzku:

- a) ☐ Heben Sie bitte Ihr Bein an.
- b) ☐ Tut es am Ellbogen weh?
- c) ☐ Gehen Sie bitte mit Ihrem Arm hier durch den Ärmel.
- d) ☐ Stellen Sie bitte den Fuß hier auf den Hocker.

5. Vyzvete opatrovanú osobu, aby zobrala svoje lieky:

- a) ☐ Frau Schmidt, bitte nehmen Sie Ihre Tabletten.
- b) ☐ Frau Schmidt, trinken Sie ein Glas Wasser!
- c) ☐ Denken Sie an die Zeitung!
- d) ☐ Wollen Sie ein paar Bonbons essen?

Výsledok úloh v bloku A ____ z 5 možných bodov.

Ak ste dosiahli menej ako 5 bodov, mali by ste si modul 1 poriadne pozrieť.

Blok úloh B

6. Chcete sa s opatrovanou osobou dohodnúť, čo pripravíte dnes na obed:

- a) ☐ Was soll ich heute waschen?
- b) ☐ Woher kochst Du?
- c) ☐ Was soll ich heute kochen?
- d) ☐ Was darf ich heute kaufen?

7. Chcete spísať nákupný lístok:

- a) ☐ Wo ist der Supermarkt?
- b) ☐ Was soll ich heute kochen?
- c) ☐ Wo ist die Bäckerei?
- d) ☐ Was soll ich heute einkaufen?

8. Chcete oznámiť, že dnes budete robiť väčšie upratovanie:

- a) ☐ Ich werde gestern putzen.
- b) ☐ Ich werde heute putzen.
- c) ☐ Ich werde heute kochen.
- d) ☐ Sie werden heute putzen.

9. Vidíte, že sa opatrovaná osoba trasie od zimy:

- a) ☐ Soll ich den Herd anschalten?
- b) ☐ Soll ich die Heizung aufdrehen?
- c) ☐ Ich schalte die Heizung aus!
- d) ☐ Soll ich eine Kerze anzünden?

10. Opýtate sa opatrovanej osoby, či má ešte v izbe viac prádla, ktoré je potrebné vyprať:

- a) ☐ Haben Sie noch etwas zu waschen?
- b) ☐ Wo ist die Waschmaschine?
- c) ☐ Gibt es hier noch schmutziges Geschirr?
- d) ☐ Soll ich Sie waschen?

Výsledok úloh v bloku B ____ z 5 možných bodov.

Ak ste dosiahli menej ako 5 bodov, mali by ste modul 2 poriadne spracovať.

Blok úloh C

11. Zapnete televízor a opýtate sa, aký program chce opatrovaná osoba pozerať:

- a) ☐ Welches Programm möchten Sie sehen?
- b) ☐ Was läuft im Fernsehen?
- c) ☐ Willst du fernsehen?
- d) ☐ Der Fernseher ist an.

12. Zhovárate sa s opatrovanou osobou o jej rozličných cestách:

- a) ☐ Wie heißt Ihr Lieblingsbuch?
- b) ☐ Was ist Ihr Lieblingsfilm?
- c) ☐ Was war denn Ihre Lieblingsreise?
- d) ☐ Haben Sie ein Lieblingsessen?

13. Chcete opatrovanej osobe niečo prečítať:

- a) ☐ Welches Buch kaufen wir heute?
- b) ☐ Welches Buch sollen wir heute lesen?
- c) ☐ Welchen Film schauen wir uns heute an?
- d) ☐ Welchen Tag haben wir heute?

14. Pomáhate opatrovanej osobe napísať list:

- a) ☐ Schreiben Sie mir bitte einen Einkaufszettel.
- b) ☐ Ich lese diesen Brief vor.
- c) ☐ Wer schrieb dieses Buch?
- d) ☐ So, diktieren Sie mir einfach, was Sie schreiben möchten.

15. Rozprávate opatrovanej osobe niečo o svojej rodine:

- a) ☐ Ich habe zwei Rinder.
- b) ☐ Ich geh oft spazieren
- c) ☐ Sie haben zwei Kinder.
- d) ☐ Ich habe zwei Kinder.

Výsledok úloh v bloku C ____ z 5 možných bodov

Ak ste dosiahli menej ako 5 bodov, mali by ste modul 3 poriadne spracovať.

Blok úloh D

16. Syn opatrovanej ženy sa Vás pýta, ako sa má jeho matka:

- a) ☐ Wie läuft meine Mutter?
- b) ☐ Wie rennt mein Vater?
- c) ☐ Wie kann meine Mutter gehen?
- d) ☐ Wie geht es meiner Mutter?

17. Dcéra opatrovanej ženy zavolá. Spytuje sa, ako sa má mama. Opatrovaná žena si sťažuje, že je jej zle:

- a) ☐ Ihrer Mutter ist seit gestern übel, wir gehen nachher zum Arzt.
- b) ☐ Ihre Mutter hat Herzschmerzen, ich habe schon den Arzt informiert.
- c) ☐ Ihre Mutter hat Kopfschmerzen. Sie hat schon ein Medikament genommen.
- d) ☐ Ihre Mutter hat wahrscheinlich einen Herzinfarkt. Der Krankenwagen kommt gleich.

18. Končíte službu a ohlásite novú kolegyňu, ktorá Vás zajtra vymení :

- a) ☐ Morgen kommt meine neue Kollegin XY.
- b) ☐ Gestern kommt meine neue Kollegin XY.
- c) ☐ Morgen geht meine neue Kollegin XY.
- d) ☐ Bald kam meine neue Kollegin XY.

19. Rodinní príslušníci opatrovanej osoby Vás informujú ako treba postupovať v núdzových prípadoch.

Vy sa ich ešte opýtate:

- a) ☐ Gibt es hier ein Kino?
- b) ☐ Wo ist die Mikrowelle?
- c) ☐ Könnten Sie mir noch die Telefonnummer des Hausarztes geben?
- d) ☐ Wer mäht den Rasen?

20. Hovoríte s rodinnými príslušníkmi o problémoch, ktoré má opatrovaná osoba:

- a) ☐ Herr Müller, wir werden heute einen Ausflug machen.
- b) ☐ Herr Müller, können wir uns über das Hörproblem ihrer Mutter unterhalten?
- c) ☐ Herr Müller, essen Sie heute mit uns zu Abend?
- d) ☐ Herr Müller, können Sie einen Handwerker rufen?

Výsledok úloh v bloku D ____ z 5 možných bodov

Ak ste dosiahli menej ako 5 bodov, mali by ste modul 4 poriadne spracovať.

Blok úloh E

21. Telefonujete s fyzikoterapeutkou, aby ste si dohodli nový termín:

- a) ☐ Guten Tag Frau Baltus, liefern Sie auch frei Haus?
- b) ☐ Guten Tag Frau Baltus, ich möchte für Frau Schmidt einen neuen Termin ausmachen.
- c) ☐ Guten Tag Frau Baltus, können Sie Frau Schmidt die Haare schneiden?
- d) ☐ Guten Tag Frau Baltus, Frau Schmidt braucht neue Schuhe.

22. Sprevádzate opatrovanú osobu k lekárovi a hovoríte s pani v prijímacej miestnosti:

- a) ☐ Frau Schmidt muss morgen zum Sport.
- b) ☐ Frau Schmidt hat einen Kontrolltermin.
- c) ☐ Ich habe heute einen Termin bei Dr. Schulz.
- d) ☐ Frau Schmidt hat einen Termin für ihre Dauerwelle.

23. Hovoríte s lekárom, pretože Vami opatrovaná osoba sama málo hovorí. Spadla na chrbát a rameno:

- a) ☐ Frau Schmidt ist gestern auf den Rücken und den Arm gefallen. Jetzt hat sie Schmerzen.
- b) ☐ Frau Schmidt ist gestern auf den Rücken und den rechte Arm gefallen. Jetzt hat sie Schmerzen.
- c) ☐ Frau Schmidt ist gestern auf den Kopf gefallen. Jetzt hat sie Schmerzen.
- d) ☐ Frau Schmidt hat ihren Fuß und ihren Arm verstaucht.

24. Zavoláte lekárovi, pretože Vami opatrovaná osoba má problémy so srdiečkom; bolesti vyžarujú do ľavého ramena.

- a) ☐ Frau Schmidt hat Kopfschmerzen, die in den linken Arm ausstrahlen.
- b) ☐ Frau Schmidt hat Handschmerzen, die in den linken Arm ausstrahlen.
- c) ☐ Frau Schmidt hat Herzschmerzen, die in ihr linkes Bein ausstrahlen.
- d) ☐ Frau Schmidt hat Herzbeschwerden, die in den linken Arm ausstrahlen.

25. Poštár vyžaduje podpis opatrovanej osoby, ktorá trpí demenciou:

- a) ☐ Wie viel Porto muss ich zahlen?
- b) ☐ Geben Sie mir die Rechnung, bitte.
- c) ☐ Ich diktieren Ihnen den Brief.
- d) ☐ Ich habe eine Berechtigung, Einschreiben für Frau Schmidt anzunehmen.

Výsledok úloh v bloku E ____ z 5 možných bodov

Ak ste dosiahli menej ako 5 bodov, mali by ste modul 5 poriadne spracovať.

Blok úloh F

Ako to povieť zdvorilo? Označte, prosím, krížikom. Zakaždým je správna iba jedna možnosť.

26. Chcete niekoho poprosiť, aby nehovoril tak rýchlo:

- a) ☐ Nicht so schnell!
- b) ☐ Bitte sprechen Sie weiter!
- c) ☐ Sprechen Sie bitte etwas langsamer!
- d) ☐ Bitte kommen Sie zum Punkt!

27. Chcete, aby opatrovaná osoba vstala:

- a) ☐ Du musst bitte aufstehen.
- b) ☐ Bitte stehen Sie auf, ich helfe Ihnen.
- c) ☐ Steh auf.
- d) ☐ Stellen Sie sich hin.

28. Opatrovaná osoba málo pije:

- a) ☐ Trinken Sie!
- b) ☐ Trink noch etwas!
- c) ☐ Bitte nehmen Sie noch einen Schluck!
- d) ☐ Bitte nehmen Sie sich in Acht.

29. Opatrovaná osoba sa príliš silno pohybuje, kým ju Vy obliekate:

- a) ☐ Stillhalten!
- b) *☐ Bitte halten Sie still.
- c) ☐ Halten Sie still.
- d) ☐ Müssen Sie stillhalten.

30. Susedka príde na návštevu:

- a) ☐ Darf ich Ihnen etwas zu trinken anbieten?
- b) ☐ Was wollen Sie hier?
- c) ☐ Bitte bieten Sie mir keinen Kuchen an.
- d) ☐ Sie können nicht bleiben.

Výsledok úloh v bloku F ____ z 5 možných bodov

Ak ste dosiahli menej ako 5 bodov, mali by ste modul 5 poriadne spracovať.

Blok úloh G

Lesen Sie zuerst die Aussagen. Dann hören Sie bitte und kreuzen Sie an. Jeweils eine Möglichkeit ist richtig.

31. Čo hovorí opatrovatelka?

- a) ☐ Sie kann nicht hören.
- b) ☐ Sie weiß nicht, was sie tun soll.
- c) ☐ Sie weiß nicht, warum sie der betreuten Person das Hörgerät geben soll.
- d) ☐ Sie hat nicht verstanden, was die Betreute Person sagt.

32. Čo hovorí opatrovatelka?

- a) ☐ Die Kinder sollen leiser sein.
- b) ☐ Die Kinder sollen drinnen spielen.
- c) ☐ Frau Schlüter soll leise sein.
- d) ☐ Frau Schlüter geht es gut.

33. Čo chce opatrovatelka urobiť?

- a) ☐ Sie möchte Frau Schmidt waschen.
- b) ☐ Sie möchte Frau Schmidt das Gesicht eincremen.
- c) ☐ Sie möchte Frau Schmidt die Beine eincremen.
- d) ☐ Sie findet die Creme fürs Gesicht nicht.

34. Akú situáciu počujete?

- a) ☐ Die neue Personenbetreuerin stellt sich der betreuten Person vor.
- b) ☐ Die Personenbetreuerin fragt, wie es Herrn Stolte geht.
- c) ☐ Die Personenbetreuerin fragt nach dem Namen von Herrn Stolte.
- d) ☐ Die Personenbetreuerin begrüßt den Arzt.

35. Čo hovorí opatrovaná osoba?

- a) ☐ Bitte kommen Sie her!
- b) ☐ Bitte halten Sie das!
- c) ☐ Bitte helfen Sie mir!
- d) ☐ Machen Sie bitte auf!

Výsledok úloh v bloku G ____ z 5 možných bodov

Ak ste dosiahli menej ako 5 bodov, mali by ste modul 1-5 poriadne spracovať alebo sa špeciálne zamerať na počúvanie textov (pozri informačné balíčky a tipy 2).

Vyhodnotenie s odporučením, čo sa týka učenia sa

Body sa rozdeľujú podľa jednotlivých blokov, za každý blok sa dá získať 5 bodov. Ak dosiahnete menej, mali by ste si pozorne pozrieť za každým blokom uvedené moduly a „Infodossiers“ (informačné balíčky).

Celkové vyhodnotenie test sebaohodnotenia

0-9 bodov	Znalosti nemčiny pod úrovňou A1 (začiatočník)
10-16 bodov	Znalosti nemčiny na úrovni A1-A2 (základné poznatky)
17-23 bodov	Znalosti nemčiny na úrovni A2-B1 (pokročilí)
24-30 bodov	Znalosti nemčiny na úrovni B1-B2 (spoľahlivá každodenná nemčina)
31-35 bodov	Znalosti nemčiny na úrovni B2+ (výborné znalosti nemčiny)

Podrobné vysvetlenie k jednotlivým úrovniam nájdete pri vyhodnotení testu sebaohodnotenia (pozri časť 2). Výsledky obidvoch testov musia byť približne rovnaké, ináč ste asi aspoň z časti podcenili príp. precenili. Pravdaže sa takto nedá testovať ako dobre dokážete Vaše znalosti nemčiny uplatniť aj v rozprávaní (výslovnosť, plynulosť). Priemerná hodnota medzi Vašimi obidvoma testovanými výsledkami by mal ale približne udávať na akej úrovni sú Vaše znalosti nemčiny.

Hörtexte zu Aufgabe 31-35

Aufgabe 31

BP: Können Sie mir bitte mein Hörgerät geben? **P:** Wie bitte? Ich habe Sie nicht verstanden. Könnten Sie das bitte noch mal wiederholen?

Aufgabe 32

Kinderlärm im Hintergrund. Sprecherin: Seid doch bitte nicht so laut. Könnt Ihr ein bisschen leiser sein? Frau Schlüter geht es nicht gut, sie möchte schlafen.

Aufgabe 33

So, Frau Schmidt, ich habe Sie ja gerade gewaschen. Jetzt möchte ich Sie gerne eincremen. Das ist doch die richtige Creme für Ihr Gesicht, oder? – Ja, ja, das ist sie. – Gut.

Aufgabe 34

Guten Tag, Herr Stolte, ich bin Ihre neue Betreuerin. Ich heiße Milena Karabaic. Es freut mich, Sie kennenzulernen. – Guten Tag, Frau Karabaic, schön, dass Sie da sind.

Aufgabe 35

Älterer Mensch: „Bitte helfen Sie mir!“

Test sebaohodnotenia

Zhodnotenie (spravne riesenie)

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie.
Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek
použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

Test sebaohodnotenia J Zhodnotenie (spravne riesenie)

Blok úloh k A

1. Opatrovaná osoba si má pri umývaní v posteli ľahnúť na stranu:

b) Bitte legen Sie sich auf die Seite!

2. Opatrovaná osoba hovorí „ich muss mal“. Čo chce povedať?

d) Ich möchte auf die Toilette gehen.

3. Chcete sa opýtať ako sa má opatrovaná osoba:

a) Wie geht es Ihnen heute?

4. Obliekate opatrovanej osobe blúzku:

c) Gehen Sie bitte mit Ihrem Arm hier durch den Ärmel.

5. Vyzvete opatrovanú osobu, aby zobrala svoje lieky:

a) Frau Schmidt, bitte nehmen Sie Ihre Tabletten.

Výsledok úloh v bloku A: ____ bodov

Blok úloh B

6. Chcete sa s opatrovanou osobou dohodnúť, čo pripravíte dnes na obed:

c) Was soll ich heute kochen?

7. Chcete spísať nákupný lístok:

d) Was soll ich heute einkaufen?

8. Chcete oznámiť, že dnes budete robiť väčšie upratovanie:

b) Ich werde heute putzen.

9. Vidíte, že sa opatrovaná osoba trasie od zimy:

b) Soll ich die Heizung aufdrehen?

10. Opýtate sa opatrovanej osoby, či má ešte v izbe viac prádla, ktoré je potrebné vyprať:

a) Haben Sie noch etwas zu waschen?

Výsledok úloh v bloku B: ____ bodov

Blok úloh C

11. Zapnete televízor a opýtate sa, aký program chce opatrovaná osoba pozerať:

a) Welches Programm möchten Sie sehen?

12. Zhovárate sa s opatrovanou osobou o jej rozličných cestách:

c) Was war denn Ihre Lieblingsreise?

13. Chcete opatrovanej osobe niečo prečítať:

b) Welches Buch sollen wir heute lesen?

14. Pomáhate opatrovanej osobe napísať list:

d) So, diktieren Sie mir einfach, was Sie schreiben möchten.

15. Rozprávate opatrovanej osobe niečo o svojej rodine:

d) Ich habe zwei Kinder.

Výsledok úloh v bloku C: ____ bodov

Blok úloh D

16. Syn opatrovanej ženy sa Vás pýta, ako sa má jeho matka:

d) Wie geht es meiner Mutter?

17. Dcéra opatrovanej ženy zavolá. Spytuje sa, ako sa má mama. Opatrovaná žena si sťažuje, že je jej zle:

a) Ihrer Mutter ist seit gestern übel, wir gehen nachher zum Arzt.

18. Končíte službu a ohlásite novú kolegyniu, ktorá Vás zajtra vymení :

a) Morgen kommt meine neue Kollegin XY.

19. Rodinní príslušníci opatrovanej osoby Vás informujú ako treba postupovať v núdzových prípadoch.

Vy sa ich ešte opýtate:

c) Könnten Sie mir noch die Telefonnummer des Hausarztes geben?

20. Hovoríte s rodinnými príslušníkmi o problémoch, ktoré má opatrovaná osoba:

b) Herr Müller, können wir uns über das Hörproblem ihrer Mutter unterhalten?

Výsledok úloh v bloku D: ____ bodov

Blok úloh E

21. Telefonujete s fyzikoterapeutkou, aby ste si dohodli nový termín:

b) Guten Tag Frau Baltus, ich möchte für Frau Schmidt einen neuen Termin ausmachen.

22. Sprevádzate opatrovanú osobu k lekárovi a hovoríte s pani v prijímacej miestnosti:

b) Frau Schmidt hat einen Kontrolltermin.

23. Hovoríte s lekárom, pretože Vami opatrovaná osoba sama málo hovorí. Spadla na chrbát a rameno:

a) Frau Schmidt ist gestern auf den Rücken und den Arm gefallen. Jetzt hat sie Schmerzen.

24. Zavoláte lekárovi, pretože Vami opatrovaná osoba má problémy so srdiečkom; bolesti vyžarujú do ľavého ramena.

d) Frau Schmidt hat Herzbeschwerden, die in den linken Arm ausstrahlen.

25. Poštár vyžaduje podpis opatrovanej osoby, ktorá trpí demenciou:

d) Ich habe eine Berechtigung, Einschreiben für Frau Schmidt anzunehmen.

Výsledok úloh v bloku E: ____ bodov

Blok úloh F

26. Chcete niekoho poprosiť, aby nehovoril tak rýchlo:

c) Sprechen Sie bitte etwas langsamer!

27. Chcete, aby opatrovaná osoba vstala:

b) Bitte stehen Sie auf, ich helfe Ihnen.

28. Opatrovaná osoba málo pije:

c) Bitte nehmen Sie noch einen Schluck!

29. Opatrovaná osoba sa príliš silno pohybuje, kým ju Vy obliekate:

b) Bitte halten Sie still.

30. Susedka príde na návštevu:

a) Darf ich Ihnen etwas zu trinken anbieten?

Výsledok úloh v bloku F: ____ bodov

Blok úloh G

31. Čo hovorí opatrovatelka?

d) Sie hat nicht verstanden, was die Betreute Person sagt.

32. Čo hovorí opatrovatelka?

a) Die Kinder sollen leiser sein.

33. Čo chce opatrovatelka urobiť?

b) Sie möchte Frau Schmidt das Gesicht eincremen.

34. Akú situáciu počujete?

a) Die neue Personenbetreuerin stellt sich der betreuten Person vor.

35. Čo hovorí opatrovaná osoba?

c) Bitte helfen Sie mir!

Výsledok úloh v bloku G: ____ bodov

Vyhodnotenie s odporúčením, čo sa týka učenia sa

Body sa rozdeľujú podľa jednotlivých blokov, za každý blok sa dá získať 5 bodov. Ak dosiahnete menej, mali by ste si pozorne pozrieť za každým blokom uvedené moduly a „Infodossiers“ (informačné balíčky).

Celkové vyhodnotenie test sebaohodnotenia

0-9 bodov	Znalosti nemčiny pod úrovňou A1 (začiatočník)
10-16 bodov	Znalosti nemčiny na úrovni A1-A2 (základné poznatky)
17-23 bodov	Znalosti nemčiny na úrovni A2-B1 (pokročilí)
24-30 bodov	Znalosti nemčiny na úrovni B1-B2 (spoľahlivá každodenná nemčina)
31-35 bodov	Znalosti nemčiny na úrovni B2+ (výborné znalosti nemčiny)

Podrobné vysvetlenie k jednotlivým úrovniam nájdete pri vyhodnotení testu sebaohodnotenia (pozri časť 2). Výsledky obidvoch testov musia byť približne rovnaké, ináč ste asi aspoň z časti podcenili príp. precenili. Pravdaže sa takto nedá testovať ako dobre dokážete Vaše znalosti nemčiny uplatniť aj v rozprávaní (výslovnosť, plynulosť). Priemerná hodnota medzi Vašimi obidvoma testovanými výsledkami by mal ale približne udávať na akej úrovni sú Vaše znalosti nemčiny.

Lernmodule Deutsch

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie.
Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a
Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

Modul 1: Pflege

Sprache: Deutsch als Fremdsprache

Niveaustufe: A2-B1 (GER)

Ošetrovanie / Opatrovanie

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie.

Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a

Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

Was Sie schon alles auf Deutsch können!

1. Viele deutsche Wörter klingen in anderen Sprachen ganz ähnlich. Können Sie die Wörter in der Tabelle verstehen? Wie sagt man das in Ihrer Muttersprache? Hören Sie zuerst und sprechen Sie nach (Modul 1, Hörtext 1).

Veľa nemeckých slov zneje v iných jazykoch obdobne. Dokážete porozumieť týmto slo- vám v tabuľke? Ako sa to povie vo Vašom rodnom jazyku? Najprv si to vypočujte a potom zopakujte (Modul 1, text 1).

a	b	c	d
die Therapie	der Sport	das Antibiotikum	motivieren
die Gymnastik	der Stress	das Koffein	organisieren
die Angina	der Doktor	das Vitamin	kommunizieren
die Tablette	der Virus	das Medikament	transportieren

2. Welche Gemeinsamkeiten haben diese Wörter? Was fällt Ihnen auf? Sie können Ihre Ideen mit der Lösung am Ende des Moduls vergleichen.

Čo majú spoločné tieto slová? Čo ste si tu mohli všimnúť? Vaše nápady môžete porovnať s výsledkami na konci modulu.

3. Ordnen Sie die folgenden Nomen in die Tabelle ein.

Vielleicht haben Sie auch eigene Beispiele?

Zoradte nasledovné slová do tabuľky. Máte snád' aj nejaké vlastné príklady?

Tip na učenie:

*Čas- tokrát sa dá rod ro-
zpoznať z koncovky slova -
suffixu!*

„Ob der, die oder das,
die Endung sagt
mir das!“

die Information
die Klinik
der Zyklus
die Kolik
das Antibiotikum

der Virus
die Kommunikation
das Serum
der Doktor
die Depression

das Zentrum
die Therapie
das Dokument
der Internist

-us, -or, -ist	-ik, -ie, -ion	-um, -ment
der Virus	die Musik	— —
— —	— —	— —
— —	— —	— —
— —	— —	— —
	— —	— —
	— —	

4. Kreuzen Sie an:

Vyznačte:*

	Maskulina (der)	Neutra (das)	Feminina (die)
Nomen auf -us, -or, -ist sind			
Nomen auf -ik, -ie, -ion sind			
Nomen auf -um, -ment sind			

Wortschatz zum Thema „Pflege“

1. Was verbinden Sie mit dem Begriff „Pflege“? Schreiben Sie einige Vorschläge auf.

Čo spájate s pojmom „ošetrovanie/opatrovanie“? Napíšte nejaké príklady.

2. Dies sind einige Verben zum Thema „Pflege“: **helfen / unterstützen, kämmen, einkaufen, kochen, anziehen, (aus einem Buch / aus einer Zeitung etc.) vorlesen.** Ordnen Sie die Verben den Bildern zu:
Tu je niekoľko slovík na tému „ošetrovanie/opatrovanie: pomôcť/podporiť, česať, nakupovať, variť, obliecť, predčítať (z knihy/časopisu). Priradiť slovesá k jednotlivým obrázkom:

a. _____

b. _____

c. _____

d. _____

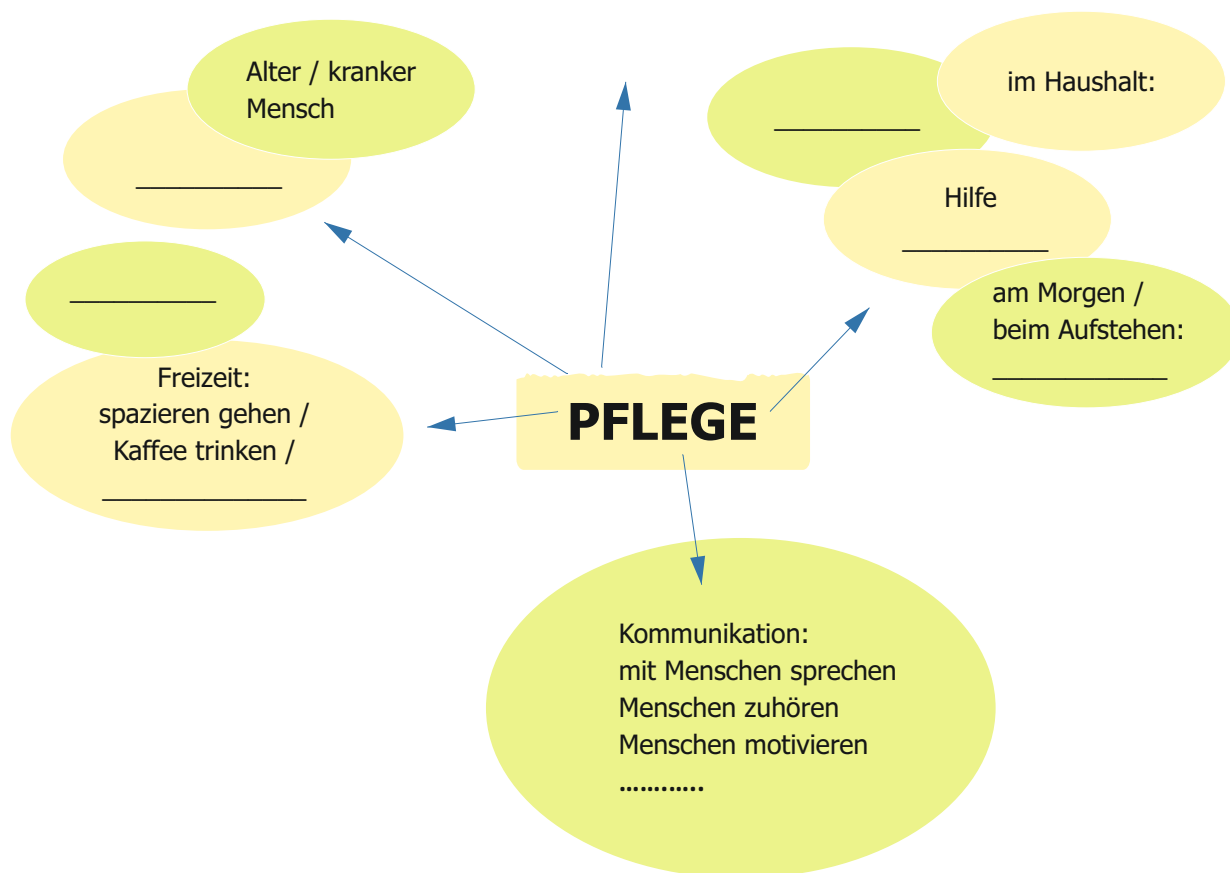
e. _____

f. _____

3. Ergänzen Sie die Mind-Map zum Thema „Pflege“ mit Ihren Vorschlägen und den Verben aus der Übung. Sie können die Mind-Map beliebig erweitern oder Ihre eigene ganz neu erstellen. Bei dieser Aufgabe gibt es keine einzelne richtige Lösung. Urszula, eine Pflegehaushaltshilfe aus Polen, die seit zwei Jahren in Deutschland lebt, hat auch diese Mind-Map ergänzt. Wenn Sie Lust haben, vergleichen Sie Ihre Mind-Map mit der von Urszula. Diese finden Sie im Lösungsteil.
Doplnite Mind-Map k téme „opatrovanie/ošetrovanie“ Vašimi návrhmi a slovesami z cvičenia. Môžete Mind-Map ľubovoľne rozširovať alebo si urobiť Vašu, celkom novú. Pri tejto úlohe nie sú v riešeníach na konci správne odpovede.
Urszula, opatrovatelka z Poľska, ktorá už dva roky žije v Nemecku, tiež dopĺňala túto Mind-Map. Ak máte chuť, porovnajte Vašu Mind-Map s Urszulínou. Túto nájdete v riešeníach.

Was können Sie gut?

Ich **kann** sehr gut **backen**.

Ich **kann** gut **kochen**.

Ich **kann** nicht so gut Schach **spielen**.

1. Was können Sie gut, wo sind Ihre Stärken, was können Sie nicht so gut? Kreuzen Sie an!

Čo viete dobre, kde sú Vaše silné stránky, čo neviete tak dobre? Vyznačte!

Ich kann	sehr gut	gut	nicht so gut	ein bisschen	
					kochen
					backen
					auf (Deutsch / Englisch / Russisch ...) sprechen
					auf (Deutsch / ...) (vor-)lesen
					motivieren
					organisieren
					singen
					ein Instrument spielen
					(Karten / Schach / ...) spielen
					Auto fahren
					stricken

2. Vielleicht hat auch die von Ihnen betreute Person Lust, die Tabelle auszufüllen? Vergleichen Sie dann Ihre Ergebnisse. Was könnten Sie voneinander lernen?

Možno bude mať chuť vyplniť tabuľku aj Vami opatrovaná osoba? Porovnajte si potom Vaše výsledky. Čo ste sa mohli navzájom od seba naučiť?

Miteinander sprechen

1. Auf den Bildern sehen Sie einige Beispiele, wie sich Menschen in Deutschland begrüßen.

Sind die Begrüßungen in Ihrer Muttersprache ähnlich?

Na obrázkoch vidíte niekoľko príkladov, ako sa v Nemecku navzájom vítajú ľudia.

Sú uvítacie pozdravy podobné aj vo Vašom materinskom jazyku?

Sie geben sich die Hand.

Sie geben sich ein Küsschen.

Sie umarmen sich.

2. Hören Sie die Dialoge (Modul 1, Hörtext 2) und lesen Sie mit. Welche Begrüßung ist formell, welche informell?

Počúvajte dialógy (modul 1, text 2) a čítajte spoločne s rozprávačom. Ktoré pozdravy sú formálne, ktoré neformálne?

Dialog 1

- Guten Tag!
- ▶ Guten Tag! Ich heiße Anna Müller.
- Peter Blüm. Angenehm.

Dialog 2

- Hallo, Anne!
- ▶ Hallo, Jan!
- Wie geht's Dir?
- ▶ Gut, und Dir?
- Sehr gut, danke!

Dialog 3

- Guten Tag!
- ▶ Guten Tag! Mein Name ist Schmitz.
- Wie bitte?
- ▶ Mein Name ist Martin Schmitz.
- Ich heiße Max Riegel. Ich freue mich, Sie kennenzulernen.

formelle Begrüßung: Dialog:

informelle Begrüßung: Dialog:

3. Stellen Sie sich vor und ergänzen Sie:

Predstavte sa a doplňte:

- Guten Tag! Ich heiße _____.
- ▶ Guten Tag! Mein Name ist Angelika Müller.
- Wie bitte? Wie ist Ihr Name?
- ▶ _____.

4. Was denken Sie, wer sind die Menschen auf den Bildern: Freunde, Familienmitglieder, Bekannte, Kollegen? Zeigen Sie die Bilder der von Ihnen betreuten Person und fragen Sie sie, wen sie wie begrüßen würde? Würden Sie das auch so machen? Konnten Sie bereits einige Familienmitglieder der von Ihnen betreuten Person kennenlernen? Wie begrüßen sie sich?

Čo si myslíte, kto sú ľudia na obrázkoch: priatelia, rodinní príslušníci, známi, kolegovia? Ukážte obrázky Vami opatrovanej osobe a spýtajte sa, ako by koho privítala? Urobili by ste to rovnako? Spoznali ste už niektorých rodinných príslušníkov Vami opatrovanej osoby? Ako ich privítate/oslovíte?

Anreden „du“ und „Sie“

Ergänzen Sie bitte die Sätze. Was passt, „du“ oder „Sie“?

Doplňte, prosím, vety. Čo je vhodné „ty“ alebo „Vy“?

Tip:

Formálne „Vy“ napr. k ľuďom ktorých dlho nepoznám, k ľuďom s autoritou atď.
Neformálne „Ty“ sa používa napr. medzi priateľmi, rodinnými príslušníkmi, pri oslovení detí atď.

a. Was sagt eine Betreuerin zu der von ihr betreuten Person?

Čo povie opatrovatel'ka opatrovanej osobe?

Guten Morgen, Frau Meier!

_____ gut geschlafen?

b. Was sagt man unter Freunden?

Čo sa povie medzi priateľmi?

Guten Morgen, Eva!

_____ gut geschlafen?

„Guten Morgen! Wie geht es Ihnen?“

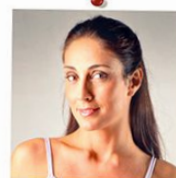
1. Sie hören jetzt einen Dialog (Modul 1, Hörtext 3) zwischen Frau Meier und ihrer Betreuerin Ana Stoenescu.

Vypočujte si dialóg (modul 1, text 3) medzi pani Maierovou a jej opatrovatelkou Ana Stoenescu.

Gertrude Meier, má 80,
bola viac ako 30 rokov
zdravotnou sestrou v Hamburgu.

Už pred piatimi rokmi sa jej zdravotný stav
zhoršil kvôli cukrovke. Dcéra pani Maierovej
pravidelne navštevuje svoju mamu, keďže ešte
ale sama chodí do práce, nemôže sa o ňu
postarať celý deň a je odkázaná na pomoc
opatrovatelky Anny Stoenescu.

Anna Stoenescu z Lugoja
(Rumunsko) už dva roky pracuje ako
opatrovatelka u pani Maier v Hamburgu. Na
začiatku sa Anne zdalo mesto priveľké a chladné,
ale už si na tento život vo veľkomeste zvykla a
cíti sa tam dobre, najmä keď si s pani Maier a
jej rodinou veľmi dobre rozumejú.

2. Überlegen Sie, bevor Sie den Dialog hören: Wie sieht ein typischer Morgen und Vormittag bei Ihnen aus? Machen Sie sich Notizen:

Uvažujte predtým, kým si vypočujete dialóg: Ako to u nich vyzerá ráno a pred obedom?

Urobte si poznámky:

aufstehen, sich anziehen, frühstücken,

3. In dem Dialog ist es Vormittag, Ana und Frau Meier starten zusammen in den Tag. Hören Sie jetzt den Dialog (Modul 1, Hörtext 3) und versuchen Sie, möglichst viel zu verstehen. Sie können sich zuerst Notizen in Ihrer Muttersprache machen.

V dialógu je pred obedom, u Anny a pani Maier začína nový deň. Vypočujte si teraz dialóg (modul 1, text 3) a skúste čím viac porozumieť. Môžete si najprv ro- biť poznámky vo Vašom materinskom jazyku.

4. Hören Sie den Dialog (Modul 1, Hörtext 3) noch einmal.

Vypočujte si dialóg (modul 1, text 3) ešte raz.

4a. Überlegen Sie:

Pouvažujte:

1) Wie geht es Frau Meier?

Ako sa má pani Maier?

2) Wie / wobei hilft Ana Frau Meier?

S čím/ako pomáha Anna pani Maier?

3) Was möchten Ana und Frau Meier am Vormittag noch machen?

Čo chcú ešte urobiť Anna a pani Maier pred obedom ?

4b. Versuchen Sie, beim Hören Stichworte auf Deutsch zu notieren. Wenn Sie möchten, können Sie danach versuchen, ganze Sätze aufzuschreiben.

Skúste si pri počúvaní textu robiť heslovité poznámky. Ak chcete, môžete potom vyskúšať napísať celé vety.

5. Lesen Sie nun den Dialog und ergänzen Sie die fehlenden Wörter:

Prečítajte si teraz dialóg a doplňte chýbajúce slová:

Anziehen • Aufstehen • spazieren gehen • geht • mache ... auf • helfe
• ziehen ... aus • hochziehen • ziehen ... an

Zur Kontrolle können Sie den Dialog noch einmal hören (Modul 1, Hörtext 3) oder mit der Lösung vergleichen.

Pre kontrolu si môžete dialóg vypočuť znovu (modul 1, text 3) alebo si to porovnajte s riešením na konci modulu.

Ana: Guten Morgen, Frau Meier!

Frau Meier: Guten Morgen, Ana!

Ana: Wie _____ es Ihnen?

Frau Meier: Danke, Ana, es geht, es geht... Was soll man machen, wenn man alt ist. Ich habe nicht so gut geschlafen. Aber was soll man machen?

Ana: Das wird schon, Frau Meier, wir wollen erst einmal den Tag beginnen. Ich _____ die Gardinen _____. Die Sonne scheint so schön! Da fällt das _____ gleich leichter. Ich _____ Ihnen.

Frau Meier: Das ist nett, Ana.

Ana: Setzen Sie sich bitte. Gut. _____ Sie nun das Nachthemd _____. So, schön. Und jetzt _____ Sie sich bitte _____. So ist es gut. Hier ist Ihr Unterhemd, ich helfe Ihnen mit Ihrer Bluse. Gehen Sie hier bitte mit dem Arm durch, jetzt mit dem anderen Arm ... Soll ich Ihnen mit den Knöpfen helfen?

Frau Meier: Ja bitte.

Ana: So, jetzt habe ich die Bluse zugeknöpft. Die blaue Farbe steht Ihnen sehr gut! Hier ist die Kette.

Frau Meier: Danke. Die Hose kann ich selbst _____.

Ana: OK, hier ist sie.

Frau Meier: Können Sie mir bitte die Hose _____?

Ana: Ja, klar. Frau Meier, ich helfe Ihnen jetzt mit den Schuhen. Setzen Sie sich bitte hin, jetzt heben Sie bitte den linken Fuß* an. Gut, und jetzt bitte den rechten. So ist es gut. Frau Meier, wir sind fertig. Sie sehen richtig schick aus! Gleich gibt es Frühstück.

Frau Meier: Aber ich habe keinen Hunger!

Ana: Aber Frau Meier, es ist wichtig, dass Sie ein bisschen essen. Ich mache für Sie einen leckeren Kaffee und ein belegtes Brötchen, das mögen Sie doch so gern. Nach dem Frühstück können wir an der Alster** _____.

6. Frau Meier geht es nach dem Aufstehen nicht gut und Ana versucht, sie zu motivieren. Was sagt sie? Was schlägt sie vor? Finden Sie entsprechende Stellen im Dialog.

*Pani Maier nie je po vstaní z postele dobre, Anna sa ju snaží povzbudiť. Čo hovorí?
Čo navrhuje? Nájdite príslušné miesta v dialógu.*

7. Stellen Sie sich vor: Um die von Ihnen betreute Person aufzumuntern, möchten Sie zusammen etwas Schönes unternehmen. Ana sagt: „Nach dem Frühstück **können wir** an der Alster **spazieren gehen**.“ Was würde der von Ihnen betreuten Person Spaß machen? Was schlagen Sie vor?

Predstavte si: aby ste Vami opatrovanú osobu rozveselili, chcete spoločne niečo podniknúť/vymyslieť. Anna hovorí: „Po raňajkách by sme sa mohli ísť prejsť okolo rieky Alster.“ Z čoho by mala Vami opatrovaná osoba radosť? Čo navrhujete urobiť/podniknúť?

„Wir **können** heute _____, _____, _____, _____.“

* V Sprachdossiers (informačných balíčkoch) nájdete mená jednotlivých častí tela.

** Alster je vedľajšia vetva Labe a preteká cez Hamburg. Prechádzky popri rieke Alster sú u domorodcov a turistov veľmi obľúbené.

8. In dem Dialog hilft Ana Frau Meier beim Anziehen. Manche der Kleidungsstücke, die Frau Meier anzieht, sehen Sie auf den Bildern. Wie heißen die Kleidungsstücke?

V dialógu pomáha Anna pani Maier obliecť sa. Niektoré kusy oblečenia, ktoré oblieka pani Maier, vidíte na obrázkoch. Ako sa volajú jednotlivé kusy oblečenia?

a. _____

b. _____

c. _____

d. _____

e. _____

f. _____

8a. Morgens helfen Sie der von Ihnen betreuten Person beim Anziehen. Das können Sie sagen:

Ráno pomáhate Vami opatrovanej osobe pri obliekaní. Môžete povedať toto:

„Ich helfe Ihnen beim Anziehen.“ oder
„Ich ziehe Ihnen jetzt (das Nachthemd / die Bluse ...) an.“

Tip: Toto môžete povedať večer pred spaním Vami opatrovanej osobe:

Gute Nacht!

Schlafen Sie gut!

Träumen Sie was Schönes!

8b. Abends helfen Sie der von Ihnen betreuten Person beim Ausziehen. Sie können sagen:

Večer pomáhate Vami opatrovanej osobe pri vyzliekaní. Môžete povedať:

„Ich helfe Ihnen beim Ausziehen.“ oder
„Ich ziehe Ihnen (das Unterhemd / die Bluse ...) aus.“

Tip: Toto môžete povedať ráno:

Guten Morgen!

Einen schönen guten Morgen!

Haben Sie gut geschlafen?

9. Ergänzen Sie die Sätze:

Doplňte vety:

- 1) Ich **ziehe** Ihnen ____ ____ **aus**. (der Mantel)
2) Ich **ziehe** Ihnen ____ ____ **aus**. (die Hose)

Návrh cvičenia: Ako dobre poznáte v nemčine jednotlivé časti odevu? Toto si môžete vyskúšať tiež pomocou peřesa (v prílohe).

Tip/gramatika:

Veľa slovies v nemčine stojí v prvom páde (= Subjekt) a vo štvrtom páde:

Maskulina (der):

Der Pullover ist warm. Ich ziehe **den** Pullover an.

Pri ženskom (die) a strednom rode (das) sú nominatív a akusatív rovnaké:

Die Bluse ist zu klein. Ich ziehe **die** Bluse aus.

„Alltägliche Aktivitäten „Das mache ich jeden Tag!“

1. Wobei können Sie der von Ihnen betreuten Person helfen? Was meinen Sie?

In der Tabelle finden Sie einige dieser Aktivitäten auf Deutsch. Welche von diesen Aktivitäten führen Sie regelmäßig durch? Setzen Sie ein Häkchen.

V čom môžete pomôcť Vami opatrovanej osobe? Čo si myslíte? V tabuľke nájdete niektoré z týchto aktivít v nemčine. Ktoré z nich vykonávate pravidelne? Odfajkni-te si to.

aufstehen
umlagern
anmelden
entkleiden
umsetzen
frühstücken
essen
trinken
...

(sich) anziehen
(sich) kämmen
(sich) waschen
(sich) duschen
sich hinsetzen

Zähne putzen
Rollstuhl schieben
(Bein-)Prothese anlegen
....

helfen beim Anziehen
Kämmen
Waschen
Duschen
Essen
Anmelden
Entkleiden
Treppensteigen
Gehen
....

Lassen Sie bitte die von Ihnen betreute Person so viel selbst machen, wie sie kann!

2. Welche Verben sind es?

Ktoré slovesá sú to?*

Das sagt Anna im Dialog 1:

„Ich **mache** die Gardinen **auf**.“
„Ziehen Sie nun das Hemd aus.“
„Und jetzt ziehen Sie sich bitte an.“
„Setzen Sie sich bitte hin.“
„Heben Sie bitte den linken Fuß an.“
„Sie sehen richtig schick aus!“

**Verb
aufmachen**

Medikamente einnehmen

1. Ordnen Sie die Namen den Bildern zu!

Priradte slová k obrázkom!

die Tablette (2 Tabletten) • die Tropfen • die Kapsel (2 Kapseln) • der Saft

a. _____

b. _____

c. _____

d. _____

das Medikament / das Arzneimittel / die Tablette

Diese Wörter werden synonymisch gebraucht, d.h., sie haben die gleiche Bedeutung,

Tieto slová sa používajú ako synonymum. T. z., že majú rovnaký význam.

z.B. Ich nehme Ich nehme ein Medikament / ein Arzneimittel / eine Tablette ein**.

2. Hören und lesen Sie den Dialog „Wie nehme ich denn die Medikamente ein“ (Modul 1, Hörtext 4) und ergänzen Sie:

Vypočujte si a prečítajte dialóg „Wie nehme ich denn die Medikamente ein – ako beriem lieky“ (modul 1, text 4) a doplňte:

Wie nehme ich denn die Medikamente ein?

Frau Meier muss regelmäßig ihre Medikamente einnehmen, macht das aber nicht gern. Ana muss sie hin und wieder daran erinnern.

Ana: Frau Meier, ich helfe Ihnen jetzt beim Aufstehen. Es ist Zeit für Ihre _____.

Frau Meier: Schon wieder die Tabletten?

Ana: Ja, Frau Meier, die Tabletten nehmen Sie _____ morgens und _____.

Frau Meier: Vor dem Essen oder _____?

Ana: Nach dem Essen, Frau Meier.

Frau Meier: Wie nehme ich denn die Medikamente ein?

Ana: Mit _____ hier bitte, schlucken Sie Ihre Tablette und trinken Sie ruhig etwas mehr Wasser. Das tut Ihnen gut!

Frau Meier: Danke, Ana! Nehmen Sie auch Tabletten?

Ana: Wenn ich _____ habe, nehme ich eine _____, aber zum Glück habe ich heute keine.

3. Lesen Sie und hören Sie den Dialog (Modul 1, Hörtext 4) noch einmal. Beantworten Sie folgende Fragen:

Prečítajte a vypočujte si dialóg (modul 1, text 4) ešte raz. Odpovedzte na nasledujúce otázky:

- 1) Wie oft und wann muss Frau Meier ihre Tabletten nehmen?
- 2) Wie nimmt sie die Medikamente ein?
- 3) Muss Ana auch Tabletten nehmen?

Welche Medikamente nimmt die von Ihnen betreute Person ein?

Frau _____ nimmt _____.

Wie oft nimmt sie die Medikamente ein?

Frau _____ nimmt _____.

Der Patient **nimmt**
Medikamente **ein**.

4. Sätze wie „**Nehmen Sie** die Tabletten ...“, „**Schlucken Sie** die Tabletten ...“, „**Lutschen Sie** die Tablette.“ drücken eine **höfliche** bzw. etwas **formellere Aufforderung** aus. Finden und markieren Sie im Hörtext 3 „Guten Morgen! Wie geht es Ihnen?“ und Hörtext 4 „Wie nehme ich denn die Medikamente ein?“ weitere Beispiele für höfliche Aufforderungen.

Vety ako „Nehmen Sie („zoberte“), „Schlucken Sie („zhltnite“), „Lutschen Sie („cmúlajte“) tabletku“ vyjadrujú zdôrilé príp. trochu formálne vyzvanie. Nájdite a označte v dialógoch 1 a 2 ďalšie príklady zdôrilého vyzvania.

Wie oft nehme ich die Tabletten ein? Wie oft soll ich die Tabletten einnehmen?		Wann nehme ich die Tabletten ein? Wann soll ich die Tabletten einnehmen?	
Nehmen Sie die Tabletten	einmal pro Tag (1x) zweimal täglich (2x) dreimal täglich (3x) ... stündlich (um 8 Uhr, um 9 Uhr, um 10 Uhr, ...)	Nehmen Sie die Tabletten	in der Früh / vor dem Aufstehen am Vormittag zu Mittag am Nachmittag am Abend / vor dem Schlafengehen in der Nacht auf nüchternen Magen vor dem Essen nach dem Essen / mit dem Essen
Wie nehme ich die Tabletten ein?			
Nehmen Sie die Tabletten mit etwas Flüssigkeit ein.			
Schlucken Sie die Tabletten mit Wasser.			
Lutschen Sie die Tablette.			

5. Sie möchten die von Ihnen betreute Person daran erinnern, dass sie ihre Medikamente nehmen soll.
Was sagen Sie?

Chcete Vami opatrovanú osobu upozorniť na to, že má zobrať lieky. Čo povieť?

6. Bilden Sie höfliche Imperativsätze mit „Nehmen Sie“ und mit den Wörtern in Klammern.
Tragen Sie die Sätze in die Tabelle ein. Es sind mehrere Lösungen möglich.

*Tvorte zdôrilé vety v rozkazovacom spôsobe s „Nehmen Sie...“ a so slovami v zát-vorkách.
Zapíšte vety do tabuľky. Je viac riešení.*

am Abend • am Vormittag • eine Kapsel • die Tropfen
zweimal täglich • einmal pro Tag • zu Mittag • vor dem Essen • eine Tablette

	Wer?	Wann?	Wie oft?	Was?
Nehmen	Sie	morgens	-----	eine Tablette.
Nehmen	Sie			

Eine Pillenbox / ein Tablettendosierer

Box na lieky alebo dispensor na lieky pomáha nezabudnúť zobrať lieky. Má Vami opatrovaná osoba tiež niečo také? Bola by to pre Vás pomoc?

Eine Modeschau für Senioren

Mnohé centrá pre seniorov organizujú módne prehliadky pre ich klientov. Modelmi sú sami seniori. Táto fotografia ich zobrazuje „na móle“ s novou kolekciou. V publiku sú iní obyvatelia centra a rodinní príslušníci. Po skončení show je možné zakúpiť si nové časti oblečenia.

Wie finden Sie diese Idee? Fragen Sie die von Ihnen betreute Person nach ihrer Meinung.
Ako sa Vám páči tento nápad? Spýtajte sa Vami opatrovanej osoby, čo si o tom mys- lí.

Lerntagebuch:

Sie können Ihre Tageseindrücke, was Sie gelernt und erlebt haben, in einem Lerntagebuch notieren:

Wie war Ihr Tag heute? Wie ging es der von Ihnen betreuten Person?

Wobei haben Sie ihr geholfen?

Was ist Ihnen schwer gefallen? Haben Sie zusammen etwas Schönes unternommen?

Sie können in Ihrer Muttersprache schreiben. Überlegen Sie danach, was Sie schon auf Deutsch schreiben oder sagen könnten. Notieren Sie Ausdrücke, die für Sie besonders wichtig sind und die Sie auf Deutsch lernen möchten.

Vaše dojmy z dňa, čo ste sa naučili a zažili, si môžete zaznačiť do Vášho učebného diára: Aký bol Váš deň? Ako sa mala Vami opatrovaná osoba? Pričom ste jej pomohli? Čo Vám padlo ťažko? Podnikli ste spoločne niečo pekné?

Môžete písať vo Vašom rodnom jazyku. Porozmýšľajte, čo by ste už vedeli napísať alebo povedať po nemecky. Poznačte si výrazy, ktoré sú pre Vás zvlášť dôležité a ktoré by ste sa chceli naučiť po nemecky.

Und noch etwas: Frau Gertrude Meier spricht ihre Betreuerin mit dem Vornamen als „Ana“ an. Frau Amalia Muders aus Modul 2 spricht ihre Betreuerin mit dem Nachnamen als „Frau Skorupa“ an. Wie ist es bei Ihnen? Finden Sie das gut? Wenn Sie es anders haben möchten, wie sprechen Sie das an? Redemittel für Probleme, Wünsche und Änderungsvorschläge finden Sie in den Sprachdossiers.

A ešte niečo: Pani Gertrude Maier oslovuje svoju opatrovatelku krstným menom „Anna“. Pani Amalia Muders z modulu 2 oslovuje jej opatrovatelku priezviskom ako „pani Skorupa“. Ako je to vo Vašom prípade? Je to takto dobré? Ak by ste to chceli zmeniť, ako to urobíte? Slovné zvraty týkajúce sa problémov, želaní a návrhov zmiene nájdete v Sprachdossiers (informačných balíčkoch).

Lösungsschlüssel

Was Sie schon auf Deutsch können!

Zu 2.

Wörter wie motivieren, organisieren etc. sind Verben, Wörter wie die Therapie, der Sport, das Antibiotikum sind Nomen. Nomen schreibt man im Deutschen immer groß (Therapie, Sport, Antibiotikum). Jedes Nomen hat einen Artikel: der, die oder das.

Zu 3.

-us, -or, -ist	-ik, -ie, -ion	-um, -ment
der Virus	die Musik	das Antibiotikum
der Zyklus	die Information	das Serum
der Doktor	die Klinik	das Dokument
der Internist	die Kolik	
	die Depression	
	die Therapie	

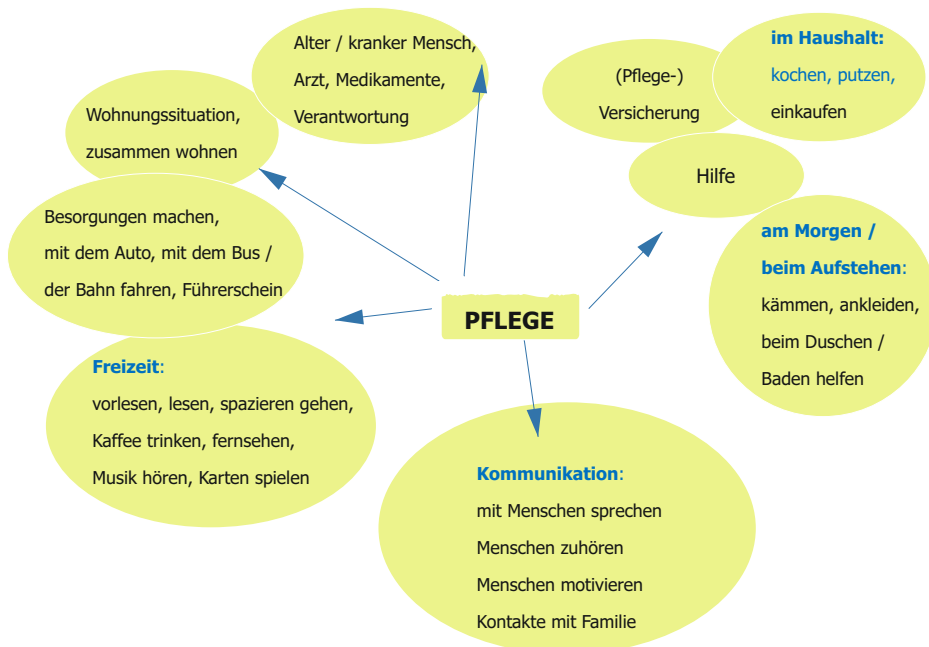
Wortschatz zum Thema „Pflege“

Zu 2.

a. kochen, b. helfen / unterstützen, c. einkaufen, d. vorlesen, e. anziehen, f. kämmen

Zu 3.

Mind-Map von Urszula:

Miteinander sprechen

Zu 2.

formelle Begrüßung: Dialog: 1, 3

informelle Begrüßung: Dialog: 2

Anreden „du“ und „Sie“

a. Guten Morgen, Frau Meier! Haben Sie gut geschlafen?

b. Guten Morgen, Eva! Hast du gut geschlafen?

„Guten Morgen! Wie geht es Ihnen?“

Zu 4a.

1) Frau Meier geht es nicht gut. Sie hat schlecht geschlafen.

2) Anna hilft Frau Meier beim Aufstehen und beim Anziehen.

3) Ana und Frau Meier möchten an der Alster spazieren gehen.

Zu 5.

geht, mache, auf, Aufstehen, helfe, Ziehen, aus, ziehen, an, anziehen, hochziehen, spazieren gehen

Zu 6.

Ana sagt, um Frau Meier aufzumuntern:

„Das wird schon, Frau Meier,

(...)

Die Sonne scheint so schön!

Da fällt das Aufstehen gleich leichter.

Ich helfe Ihnen.“

„Sie sehen richtig schick aus! Gleich gibt es Frühstück.“

„Aber Frau Meier, es ist wichtig, dass Sie ein bisschen essen.“

Ana sagt / schlägt vor: „Nach dem Frühstück können wir an der Alster spazieren gehen.“

Zu 7.

Lösungsvorschläge:

„Wir können heute **Kaffee trinken gehen / Karten spielen / Frau XY besuchen / ...**“

Zu 8.

a. das Nachthemd, b. das Unterhemd, c. die Bluse, d. die Hose, e. der Rock, f. der Pullover / der Pulli

Zu 9.

1) Ich **ziehe** Ihnen **den** Mantel **aus**.

2) Ich **ziehe** Ihnen **die** Hose **aus**.

3) Ich **ziehe** Ihnen **das** T-Shirt **an**.

4) Ich **ziehe** Ihnen **den** Rock **an**.

Alltägliche Aktivitäten „Das mache ich jeden Tag!“

Zu 2.

Das sagt Anna im Dialog 1:	Verb
„Ich mache die Gardinen auf .“	aufmachen
„Ziehen Sie nun das Hemd aus.“	ausziehen
„Und jetzt ziehen Sie sich bitte an.“	sich anziehen
„Setzen Sie sich bitte hin.“	sich hinsetzen
„Heben Sie bitte den linken Fuß an.“	anheben
„Sie sehen richtig schick aus!“	aussehen

Medikamente einnehmen

Zu 1.

a. die Tropfen, b. der Saft, c. die Kapsel, d. die Tabletten

Zu 2.

Tabletten, zweimal täglich, abends, nach dem Essen, Wasser, Kopfschmerzen, Kopfschmerztablette

Zu 3.

- 1) Frau Meier nimmt ihre Tabletten zweimal täglich.
- 2) Sie nimmt die Medikamente mit Wasser ein.
- 3) Ana nimmt Tabletten nur, wenn sie Kopfschmerzen hat.

Zu 4.

Hörtext 3 „Guten Morgen! Wie geht es Ihnen?“: „**Ziehen Sie** nun das Nachthemd **aus**.“ / „Und jetzt **ziehen Sie** sich bitte **an**.“ / „**Setzen Sie** sich bitte **hin**, jetzt **heben Sie** bitte den linken Fuß **an**.“

Hörtext 4 „Wie nehme ich denn die Medikamente ein?“: „Hier bitte, **schlucken Sie** Ihre Tablette und **trinken Sie** ruhig etwas mehr Wasser.“

Zu 5.

Lösungsvorschlag: „Frau XY, **nehmen Sie** bitte vor dem Essen eine Tablette.“

Zu 6.

Lösungsvorschläge:

	Wer?	Wann?	Wie oft?	Was?
Nehmen	Sie	morgens	-----	eine Tablette.
Nehmen	Sie	am Abend		eine Kapsel.
Nehmen	Sie	-----	zweimal täglich	eine Kapsel.
Nehmen	Sie	vor dem Essen	zweimal täglich	die Tropfen.
Nehmen	Sie	-----	einmal pro Tag	die Tropfen.
Nehmen	Sie	zu Mittag	-----	die Tropfen.

Selbstreflexion

Kreuzen Sie an.

Was Sie schon alles auf Deutsch können!

Ich weiß, wie man das Genus (der, die, das) den Nomen zuordnet.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Wortschatz zum Thema „Pflege“

Ich kann Tätigkeiten zum Thema „Pflege“ benennen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann mit Hilfe einer Mind-Map neue und bekannte Wörter thematisch ordnen und strukturieren.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Was können Sie gut?

Ich habe mir Gedanken darüber gemacht, was ich gut und was ich nicht gut kann, um es auf Deutsch auszudrücken.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann mich mit der von mir betreuten Person über unsere Fähigkeiten, unsere Stärken und Schwächen austauschen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Miteinander sprechen

Ich kann eine formelle von einer informellen Begrüßung unterscheiden.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann mich kurz vorstellen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben.

Anreden „du“ und „Sie“

Ich weiß, wann man die Anreden „du“ und „Sie“ benutzt.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

„Guten Morgen! Wie geht es Ihnen?“

Ich kann einige Kleidungsstücke benennen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Die von mir betreute Person versteht mich, wenn ich ihr meine Hilfe anbiete.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann Akkusativformen von Nomina bilden.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Alltägliche Aktivitäten „Das mache ich jeden Tag!“

Ich kann Aktivitäten aus dem Pflegealltag benennen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann trennbare Verben in einem Text erkennen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Medikamente einnehmen

Ich kann einige Medikamente benennen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich weiß, wie man eine höfliche Aufforderung formuliert.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Notieren Sie in Ihrer Muttersprache:

Beim Lernen hat mir geholfen,.....

.....

Die Kommunikation mit meiner betreuten Person klappt besser, weil.....

.....

Die Kommunikation mit meiner betreuten Person klappt besser durch.....

.....

(*es klappt (umgangssprachlich) = etwas gelingt = нещо се осъществява)

Wenn ich etwas nicht verstanden habe, dann.....

.....

Modul 2: Haushalt

Sprache: Deutsch als Fremdsprache

Niveaustufe: A2-B1 (GER)

Domáce

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie.

Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

In der Bäckerei

1. Gibt es in Ihrem Heimatland Brot? Wenn ja, welche Sorten haben Sie da? Stellen Sie Ihre Lieblingsbrote vor.

Existuje vo Vašej krajine chlieb? Ak áno, aké druhy chleba máte? Vymenujte Vaše najobľúbenejšie.

Beispiel: Mein Lieblingsbrot ist das Fladenbrot*. Es wird goldbraun gebacken. Auf dem Brot wird Sesam verteilt. Es ist sehr groß und hat einen Durchmesser von ca. 30cm.

2. Hören Sie das Gespräch (Modul 2, Hörtext 1). Sortieren Sie die Sätze.

Vypočujte si rozhovor (modul 2, text 1). Zoradíte vety podľa poradia.

- ☐ a. 45 Cent pro Stück. Wie viele möchten Sie?
- ☐ b. Hier bitte, das macht 1,80 €.
- ☐ c. Ok, ich komme dann später zu Ihnen.
- ☐ d. Auf Wiedersehen.
- ☐ e. Guten Morgen. Was darf es sein?
- ☐ f. Dann nehme ich vier Stück.
- ☐ g. Vielen Dank. Auf Wiedersehen.
- ☐ h. Nein, danke. Das ist alles.
- ☐ i. Guten Morgen, ich schaue zuerst mal.
- ☐ k. Sonst noch etwas? Wir haben noch Zwiebelbrot im Angebot.
- ☐ l. Entschuldigung. Wie viel kostet ein Vollkornbrötchen?

3. Der Brotkorb der Deutschen

Āký chlieb sa dostane do nemeckého košíka?

In Deutschland werden die meisten Brotsorten auf der Welt gebacken. Man kann hier mehr als 300 unterschiedliche Brote essen. Kennen Sie folgende Brotsorten? Ordnen Sie die Ausdrücke den Bildern zu.

V Nemecku sa pečie najviac druhov chleba na svete. Dá sa tu zjesť viac ako 300 rozličných druhov.

Poznáte nasledujúce druhy chleba? Priradte výrazy k obrázkom. Poznámka pre prekladateľov:

Vysvetlenie v rodnom jazyku: niekoho niečo naučiť

a. das Fladenbrot

b. das Toastbrot

c. die Brezel

d. das Roggenbrötchen

a. _____ b. _____ c. _____

d. _____ e. _____ f. _____ g. _____

e. das Vollkornbrot

f. das Baguette

g. das Sonnenblumenkernbrot

1) _____

2) _____

3) _____

4) _____

5) _____

6) _____

7) _____

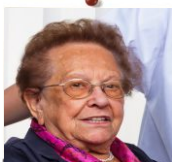

Das Frühstück kommt!

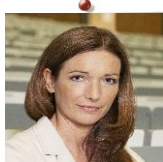
1. Lesen Sie das Gespräch und beantworten Sie folgende Fragen.

Prečítajte si rozhovor a odpovedzte na nasledujúce otázky.

- 1) Was war Frau Muders von Beruf? _____
- 2) Wie lange war Frau Skorupa schon in Köln? _____
- 3) Was hat Frau Skorupa heute für das Frühstück gekauft? _____
- 4) Warum hat Frau Muders keinen Appetit? _____
- 5) Was für Brötchen möchte Frau Muders gern essen? _____

Pani Amália Muders ma 67 rokov a býva v Kolíne nad Rínom. Kým išla do dôchodku, pracovala v jednej cestovnej kancelárii a absolvovala so svojimi návštevníkmi mnoho obhliadok. Ako bývalý sprievodca pozná veľmi dobre mesto a jeho históriu.

Pani Ana Skorupa pochádza z Poľska, z Jaworze a má 45 rokov. Absolvovala v Poľsku opatrovateľský kurz a prišla do Nemecka, pretože sa predtým v škole učila po nemecky. Pracuje 2 mesiace u pani Muders. Je to po prvýkrát, čo je v Kolíne nad Rí- nom. Mesto sa jej veľmi páči, pretože tu zažila množstvo nových vecí, napr. karneval.

Frau Skorupa: Guten Morgen, Frau Muders.

Frau Muders: Guten Morgen, Frau Skorupa.

Frau Skorupa: Ich helfe Ihnen zum Tisch.

Frau Muders: Danke.

Frau Skorupa: Ich habe heute Morgen frische Vollkornbrötchen gekauft.

Möchten Sie etwas Süßes oder etwas Herzhaftes zum Frühstück?

Frau Muders: Naja, ich habe keinen Appetit so kurz nach dem Aufstehen.

Aber wenn man leben will, muss man auch gut essen, nicht wahr?

Frau Skorupa: Eben, Sie haben völlig Recht.

Frau Muders: Dann belegen Sie mir bitte ein Brötchen mit Käse und Schinken.

Und bitte noch zwei Scheiben Gurke, die esse ich gern.

Frau Skorupa: Gut. Was möchten Sie trinken? Kaffee oder Tee?

Frau Muders: Ich hätte lieber eine Tasse Kräutertee.

Frau Skorupa: Alles klar. Hier haben Sie das belegte Brötchen und den heißen Kräutertee.

Guten Appetit.

Frau Muders: Danke.

2. Wortbildung: Nomen

Tvorenie slov: Podstatné alebo prídavné mena (nomina)

2a. Nomen aus Adjektiven:

Lesen Sie das Gespräch noch einmal und suchen Sie die Ausdrücke mit „etwas“. Was fällt Ihnen auf? Füllen Sie die Lücken aus.

Podstatné mená z prídavných mien: Prečítajte si rozhovor ešte raz a vyhládajte výrazy so slovíčkom niečo "etwas". Čo ste si všimli? Doplníte chýbajúce miesta dole.

1) süß

2) herzhaft

3) _____

4) kalt

etwas Süßes

etwas _____

etwas Warmes

etwas _____

Tip:

Pravidlo platí tiež pre "nič", napr. chcete vypiť niečo teplé? -

Nie, ďakujem. Neprosím si nič teplé.

Möchten Sie etwas Warmes trinken?

- Nein, danke. Ich will / möchte nichts Warmes.

2b. Nomen aus Verben: Lesen Sie das Gespräch zum dritten

Mal. Welche Nomen fallen Ihnen auf? Fügen Sie die Regel hinzu.

Podstatné mená tvorené zo sloviess: Prečítajte si rozhovor tretíkrát.

Aké podstatné mená si môžete všimnúť? Vytvorte z toho pravidlo.

1) Aufstehen

2) Trinken

3) Kochen

4) Einkaufen

5) Fernsehen

das Aufstehen

das _____

das _____

das _____

das _____

Tip:

Podstatné mená sa dajú tvoriť z neu- rčítke slovesa. Člen je "to" (neutrum).

Was machen wir heute?

1. Jetzt setzen Sie sich mit einem weiteren Gespräch von Frau Muders und Frau Skorupa auseinander.

Teraz si vypočujte ďalší rozhovor pani Muders a pani Skorupy.

1a. Hören Sie das Gespräch (Modul 2, Hörtext 2). Was ist richtig? Kreuzen Sie an.

Vypočujte si rozhovor (modul 2, text 2). Čo je správne. Označte krížikom.

- ☐ a. Frau Muders geht zum Einkaufen.
- ☐ b. Frau Skorupa geht zum Einkaufen.
- ☐ c. Frau Muders und Frau Skorupa kochen heute ein deutsches Gericht.
- ☐ d. Frau Skorupa kauft Bananen.
- ☐ e. Frau Muders möchte Roggenbrötchen essen.
- ☐ f. Frau Skorupa wäscht heute die Wäsche.

1b. Hören Sie das Gespräch (Modul 2, Hörtext 2) noch einmal. Was steht auf der Einkaufsliste?

Schreiben Sie auf.

Vypočujte si rozhovor (modul 2, text 2) ešte raz. Čo stojí na nákupnom lístku?

Vypíšte.

Einkaufsliste

1c. Lesen Sie das Gespräch. Haben Sie in 1b. alles richtig geschrieben?

Prečítajte si rozhovor. Napísali ste pod bodom b) všetko správne?

Frau Muders: Das Brötchen hat sehr gut geschmeckt. Vielen Dank, Frau Skorupa.

Frau Skorupa: Gern geschehen. Der Kühlschrank ist fast leer, soll ich heute einkaufen gehen?

Frau Muders: Ja, bitte. Können Sie einen Zettel und einen Stift nehmen, damit wir zusammen eine Einkaufsliste schreiben können?

Frau Skorupa: Ja klar.

Frau Muders: Jetzt ist gerade Grünkohlsaison. Heute bringe ich Ihnen ein traditionelles deutsches Gericht bei.* Zum Kochen brauchen wir frischen Grünkohl, Kasseler, Würstchen, Speck, Kartoffeln, Zwiebeln und Schweineschmalz.

Frau Skorupa: Ok, das habe ich notiert. Der Arzt hat empfohlen, dass Sie mehr Ballaststoffe zu sich nehmen. Am besten kaufe ich noch ein paar Äpfel und Orangen. Was meinen Sie?

Frau Muders: Ja, gern. Und haben wir noch Brötchen von heute Morgen übrig?

Frau Skorupa: Nein. Soll ich noch welche kaufen?

Frau Muders: Ja, bitte. Ich hätte gerne Roggenbrötchen.

Frau Skorupa: Gut, dann gehe ich nochmal beim Bäcker vorbei. Heute ist das Wetter sehr gut und die Sonne scheint. Bei uns auf dem Land nutzt man das gute Wetter, um draußen Wäsche aufzuhängen.

Frau Muders: Ja, das kenne ich noch aus meiner Kindheit. Hier in der Stadt geht das leider nicht.

Frau Skorupa: Morgen haben wir ja Washtag. Ich kaufe auch Waschpulver ein. Möchten Sie ein Spezielles?

Frau Muders: Bitte achten Sie darauf, dass es Bio-Waschmittel ist. Und, ach ja, kaufen Sie bitte noch Müllbeutel.

Frau Skorupa: Alles klar. Dann gehe ich jetzt los. Im Ersten* läuft heute Abend um 20 Uhr eine tolle Sendung, eine Dokumentation über die polnische Küche. Dann können Sie unsere Nationalgerichte kennenlernen, wie Bigos und Pierogi. Möchten Sie sie vielleicht sehen? Ich würde mich sehr freuen, wenn wir sie gemeinsam anschauen könnten!

Frau Muders: Das ist eine wunderbare Idee. Aber nun gehen Sie erst einmal einkaufen.

Frau Skorupa: Bis später.

2. Wortbildung: zusammengefügte Wörter

Tvorenie slov: zložené/spojené slová

2a. Nomen + Nomen: Suchen Sie die zusammengefügten Nomen im Gespräch und ergänzen Sie die Tabelle.

Podstatné meno + podstatné meno: Nájdite zložené slová v rozhovore a doplňte tabuľku.

Bestimmungswort	+	Grundwort	=	zusammengefügte Wörter (Kompositum)
a. der Grünkohl		die Saison		die Grünkohlsaison
b. (?)		der Stoff		der Ballaststoff
c. der Roggen		(?)		das Roggenbrötchen
d. (?)		der Beutel		(?)
e. der Einkauf	(?)	die Liste		die Einkaufsliste

Welcher Teil des zusammengesetzten Nomens bestimmt den Artikel?

Sehen Sie sich noch einmal die Wörter in der Tabelle an und kreuzen Sie an.

Ktorá čas zložených slov určuje člen celého zloženého slova?

Pozrite si ešte raz slová v tabuľke a označte krížikom.

- ☐ das Grundwort
☐ das Bestimmungswort

Tip:

Zložené slovo môže pozostávať z najmenej dvoch slov. Často sa medzi slovami nachádza písmeno "s-", ako napr. v "Einkaufsliste" nákupnom lístku.

Einkaufsliste.

2b. Adjektiv + Nomen: Markieren Sie die zusammengefügte Nomen im Gespräch und ergänzen Sie die Tabelle.

Prídavné meno + podstatné meno: zvýraznite zložené slová v rozhovore a doplňte tabuľku.

Bestimmungswort	+	Grundwort	=	Kompositum
a. kühl		der Schrank		der Kühlschrank
b. grün		(?)		der Grünkohl
c. (?)		(?)		das Nationalgericht

2c. Worträtsel: Kennen Sie noch andere zusammengefügte Wörter im alltäglichen Leben?

Suchen Sie bitte folgende Wörter:

Tajnička: Poznáte ešte iné zložené slová z bežného života?

Pohľadajte prosím nasledovné slová:

Küchenzubehör

- Suppentopf
- Teekanne
- Kochmesser

Haushaltswaren

- Wischbezug
- Waschmittel
- Mülleimer

Küchengerät

- Backofen
- Mikrowelle
- Standmixer

3. Grammatik: Akkusativ mit bestimmtem und unbestimmtem Artikel

Gramatika: akuzatív (štvrtý pád) s určitým a neurčitým členom

3a. Lesen Sie das Gespräch und markieren Sie die Artikel und Nomen im Akkusativ. Schreiben Sie die Formen in die Tabelle.

Prečítajte si rozhovor a označte členy a podstatné/prídavné mená v akuzatíve (vo štvrtom páde).

Zapíšte si vyskloňované tvary do tabuľky.

Tip:

Ďalšie veci ohľadom štvrtého pádu nájdete v module 1, na strane 10.

	Akk. mit bestimmtem Artikel	Akk. mit unbestimmtem Artikel	Akk. mit Negation
Maskulinum (der)	den Zettel (?) Stift	einen Zettel einen (?)	keinen Zettel (?) Stift
Neutrum (das)	(?) Roggenbrötchenein das Gericht	Roggenbrötchen ein Gericht	kein Roggenbrötchen (?) Gericht
Femininum (die)	die Einkaufsliste	(?) Einkaufsliste	keine Einkaufsliste
Plural (die)	(?) Äpfel	- Äpfel	- Äpfel

3b. Füllen Sie die Lücken aus.

Vyplňte medzery.

- 1) Wir schauen heute Abend einen Film. Der Film (M) ist über meine Heimat.
- 2) Im Supermarkt gibt es ein Angebot. Das Angebot (N) ist günstig.
- 3) Anna kauft _____ Buch. _____ Buch (N) ist interessant.
- 4) Wir haben _____ Hund zu Hause. _____ Hund (M) heißt Oskar.
- 5) Ich möchte _____ Suppe zum Mittagessen. _____ Suppe (F) ist vegetarisch.

4. Wie viel möchten Sie? – Mengenangaben

Koľko toho chcete? - Údaje o množstve

4a. Lesen Sie die Einkaufsliste. Füllen Sie die Wörter im rechten Kasten aus. Wenn Sie Hilfe benötigen, fragen Sie die von Ihnen betreute Person oder sehen Sie im Wörterbuch nach.

Prečítajte si nákupný lístok. Vyplňte slová v pravom rámciku. Ak by ste potrebovali pomoc, opýtajte sa Vami opatrovanej osoby alebo použite slovník.

- 2 _____ Grünkohl
- 0,3 _____ Kasseler
- 2 _____ Speck
- 1 _____ Kartoffeln
- 1 _____ Milch
- 1 _____ Zwiebeln
- 200 _____ Schweineschmalz
- 1 _____ flüssiges Waschmittel
- 1 _____ Müllbeutel
- 1 _____ Schokolade
- 1 _____ Senf
- 1 _____ saure Gurken

Tüte / Tafel / Kilogramm (kg) /
Netz / Liter (l) / Glas /
Gramm (g) / Scheibe / Sack /
Tube / Flasche / Rolle

4b. Sie sind an der Fleischtheke. Setzen Sie die fehlenden Wörter in den Text ein.

Die Redemittel in Übung 1. helfen.

Ste pri pulte s mäsom (mäsovými výrobkami). Doplníte chýbajúce slová do textu.

Jazykové prostriedky z úlohy 1 Vám pomôžu.

kostet • Wiedersehen • nehme • Tag • darf • alles
hätte • Angebot • macht • sonst • Stück

Verkäufer: Guten Tag, was _____ es sein?
Frau Skorupa: Guten _____. Ich _____ gern 300g Kasseler.
Verkäufer: Geschnitten oder am _____?
Frau Skorupa: Am Stück bitte. Wie viel _____ der Speck?
Verkäufer: Ein Kilo 3,99 €. Der ist im _____.
Frau Skorupa: Das ist ja günstig. Dann _____ ich zwei Scheiben bitte.
Außerdem möchte ich noch zwei Frankfurter.
Verkäufer: _____ noch was?
Frau Skorupa: Danke, das ist _____.
Verkäufer: Hier bitte, das _____ 5,80 €.
Frau Skorupa: Hier bitte. Auf _____.
Verkäufer: Auf Wiedersehen.

Tip:

Vo veľkých nákupných centrách sú dve rozličné miesta, kde si môžete vybrať mäso (mäsové výrobky): tradičné pulty s predavačmi a samoobslužné mraziarenske boxy s regálmi, kde je uložené mäso a mäsové výrobky.

Wir sparen!

1. Welcher Tag ist heute? – die sieben Wochentage

Aký deň je dnes? - sedem dní v týždni

1a. Lesen Sie die Wörter und füllen Sie die Lücken aus.

Prečítajte si slova a vyplňte medzery.

Tip:

Na otázku kedy sa najčastejšie odpovedá s "am". Príklad:
- Kedy máte termín u lekára?
- O 11 hodine (am) v piatok.
- Wann ist Ihr Arzttermin?
- Um 11 Uhr am Freitag.

1b. Welchen Artikel haben die Wochentage? Kreuzen Sie an.

Aký člen majú dni v týždni? Označte krížikom.

- ☐ der
☐ das
☐ die

Tip:

Na otázku kedy sa najčastejšie odpovedá s "am". Příklad:

- Kedy máte termín u lekára?
- O 11 hodine (am) v piatok.

2. Jeden Tag ein neues tolles Angebot!

Každý deň nová skvelá ponuka!

nur am Sonntag, 8.12.
tegut-ideenwelt.com
Cru Classic Rotweinglas, 2er Set¹⁾
zeitlose Eleganz für die besten Weine der Welt,
Höhe: 220 mm, Ø: 94 mm, Volumen: 586 ml,
spülmaschinenfest
Artikelnummer: 0304024158
SCHOTT ZWIESEL
37% günstiger
9,99 €
ehem. VKP** 15,99 €
versendkostenfrei
Weitere Informationen erhalten Sie
unter: www.tegut-ideenwelt.com

nur am Montag, 9.12.
tegut... vom Besten Orangen
aus Spanien, Sorte: „Navelinas“, Klasse I,
1 kg = 0,75 €,
2 kg Netz
1,50 €

nur am Dienstag, 10.12.
Golden Toast Toasties
Mehrkorn oder Weizen,
100 g = 0,30 €,
300 g Packung
31% günstiger
0,89 €
statt 1,29 €

nur am Mittwoch, 11.12.
Sanella Back-Margarine
1 kg = 1,98 €, 500 g Becher
41% günstiger
0,99 €
statt 1,69 €

nur am Donnerstag, 12.12.
Lorenz Crunchips
verschiedene
Sorten,
100 g = 0,50 €,
200 g Beutel
47% günstiger
0,99 €
statt 1,89 €

nur am Freitag, 13.12.
happy day
Saft
verschiedene
Sorten,
1 l = 0,90 €,
2 l Packung
35% günstiger
1,79 €
statt 2,79 €

nur am Samstag, 14.12.
frische Putenbrust¹⁾
zart und leicht, ca. 1 kg Stücke, nur in SB
1 kg
6,90 €

*Die tegut-ideenwelt.com ist ein Angebot der Baling E-Commerce GmbH & Co. KG, Georg-Bühler-Straße 6/8, 20135 Oldenburg.
Die Angebote sind nicht in den tegut... Märkten und ohne Dekoration erhältlich. **Vormaliger Verkaufspreis.
1) Alle Angebote ohne Dekoration.

2a. Schauen Sie sich das Bild an und füllen Sie die Lücken aus.

Pozrite si obrázok a vyplňte chýbajúce časti.

- 1) Am Montag kostet ein _____ Orangen 1,50€.
- 2) Der Preis von einer _____ Toast ist am _____ 0,89 €.
- 3) Am Mittwoch kostet ein _____ 41 % weniger.
- 4) Das Angebot von _____ am _____ hat einen Originalpreis von 1,89 € pro Beutel.
- 5) Am _____ kann man zwei _____ Saft zum Angebotspreis von _____ kaufen.
- 6) 1 kg Frische Putenbrust kostet am _____ 6,90 €.

2b. „Sparsamkeit und Fleiß machen Häuser groß.“

Kennen Sie die Sparsamkeit der Deutschen? Hören und lesen Sie bitte den Text der Deutschen Welle.

<http://www.dw.de/die-deutsche-sparsamkeit/a-16368438>

"Šporovlivostou a usilovnostou sa dajú postaviť veľké domy."

Poznáte nemeckú šporovlivosť? Vypočujte si a prečítajte prosím text nemeckej vlny.

<http://www.dw.de/die-deutsche-sparsamkeit/a-16368438>

THEMEN / DEUTSCHLAND / SO GEHT DEUTSCHLAND

DEUTSCHLAND

Die deutsche Sparsamkeit

Keiner legt so viel Geld auf die hohe Kante, wie wir Deutsche. Besonders die Schwaben gelten als sehr sparsam und enthaltsam. In seiner dritten Kolumne widmet sich Peter Zudeick der Sparsamkeit.

Tip:

Na "nemeckej vlne" nie sú iba zaujímavé správy, ale tiež materiály, ktoré sa dajú využiť na učenie nemčiny:

<http://www.dw.de/deutsch-lernen/s-2055>.

Mülltrennung in Deutschland

1. Film „Recycling von Altglas – Welt der Wunder“

Film "recykľácia starého skla - svet zázrakov"

<http://www.youtube.com/watch?v=27HfBmQ3JXyg>.

1a. Sehen Sie sich den Film an. Was ist richtig (r), was ist falsch (f)? Ergänzen Sie.

Pozrite si film. Čo je správne (r), čo je nesprávne (f)? Doplnite.

- ☐ a. Es gibt Altglascontainer für drei verschiedene Glasfarben.
- ☐ b. Man kann grüne Flaschen in den Weißglascontainer einwerfen.
- ☐ c. Die Leute wissen nicht, warum die Flaschen nach Farben getrennt werden.
- ☐ d. Die Flaschen vermischen sich im LKW.
- ☐ e. Die Metallenteile werden per Hand entfernt.
- ☐ f. Eine Vorsortierung ist für das Recycling von Altglas nicht wichtig.
- ☐ g. Die Altglastrennung hilft bei der Reduzierung der Müllgebühr.

1b. Sehen Sie den Film mit der von Ihnen betreuten Person noch einmal an. Ist alles in 1a. richtig?

Pozrite si film s Vami opatrovanou osobou ešte raz. Je všetko správne v úlohe 1 ?

2. Ordnen Sie die Wörter in Kategorien und ergänzen Sie die Artikel. Fragen Sie die von Ihnen betreute Person oder benutzen Sie ein Wörterbuch.

Zoradte slová do kategórií a doplňte člen. Opýtajte sa Vami opatrovanej osoby alebo použite slovník.

~~Zeitung~~ • Glas • Leder • Bierflasche • Kaffeefilter • Windel • Plastikverpackung
Glasbecher • Eierschale • Tüte • Staubsaugerbeutel • Batterie
Angebotsprospekt • Gummireste • Getränkekarton • Spiegel • Zeitschrift
Buch • Weinflasche • Karton • Verschlüsse • Joghurtglas • Pfandkiste • Asche
Akku • Orangenschale • Gartenabfall

gelbe Tonne, gelber Sack

blaue Papiertonne Zeitung,

Glascontainer
 Glas,

Tip:
 Žlté vrecia dostanete
 zdarma na radnici.

Restmüll

Biomüll

Pfandflaschen,
 Mehrwegflaschen

Batterien

Tip:
 Zberateľský box (na staré
 baté- rie) je v super-
 marketoch.

3. Wie ist der Müll in Ihrem Heimatland sortiert? Erzählen Sie.

Ako sa delí odpad u Vás? Porozprávajte o tom.

4. Wie haben Sie heute Ihren Müll sortiert? Was ist richtig? Was ist falsch? Schreiben Sie einen kurzen Text in Ihr Lerntagebuch. Das können Sie gern in Ihrer Muttersprache machen.

Ako ste dnes rozdelili Váš odpad? Čo je správne, čo nie je správne? Napíšte krátky text do Vášho učebného diára/zošita. Toto môžete ľahko urobiť aj vo Vašom rodnom jazyku.

Kochzeit!

1. Lesen Sie das Rezept zum Grünkohl. Kochen Sie bitte mit der von Ihnen betreuten Person zusammen.

Prečítajte si recept na prípravu zelenej kapusty. Varte prosím spoločne s Vami opatrovanou osobou.

<http://www.feinheimisch.de/wp-content/uploads/2009/01/gruenkohl.pdf>

FEINHEIMISCH - Rezept des Monats Dezember 2009

Grünkohl

Von Küchenchef Ulf Sierks/Bärenkrug

2. Welches Gericht haben Sie erst in Deutschland kennengelernt? Können Sie sich noch erinnern, wie es gekocht wurde und wie es geschmeckt hat? Schreiben Sie Ihre Erinnerung in Ihr Lerntagebuch. Das können Sie gern in Ihrer Muttersprache machen.

Aké jedlo ste spoznali až v Nemecku? Pamätáte si ešte, ako sa pripravovalo a ako chutilo? Zapište Vaše spomienky do Vášho učebného diára. Môžete to ľahko urobiť aj vo Vašom rodnom jazyku.

Versuchen Sie trotzdem, zumindest Stichworte, die Ihnen wichtig erscheinen, auch auf Deutsch zu notieren, z.B. Wörter des Riechens und Schmeckens. Wenn die von Ihnen betreute Person einverstanden ist, können Sie auch die Wörter in den beiden Sprachen vergleichen, wie sie klingen, ob es Ähnlichkeiten gibt usw.

Vyskúšajte napriek tomu si aspoň niektoré heslá, ktoré sú Vám dôležité, zaznačiť v nemčine, napr. slova týkajúce sa vône alebo chuti. Ak s tým súhlasí Vami opatrovaná osoba, môžete tiež porovnať slová v oboch jazykoch, ako znejú, či sú tam nejaké podobnosti atď.

Mein erstes neues Gericht in Deutschland

Wie heißt es? Wie war es? Wie hat es geschmeckt? Wie hat es gerochen?
Habe ich es danach noch einmal gegessen?
Wenn ja, warum? Wenn nein, warum nicht? ..

Riech-Wörter

Fühl-Wörter

Schmeck-Wörter

Lösungsschlüssel

In der Bäckerei

Zu 2.

5-a, 9-b, 3-c, 11-d, 1-e, 6-f, 10-g, 8-h, 2-i, 7-k, 4-l

Zu 3.

1) die Brezel 2) das Baguette 3) das Toastbrot 4) das Roggenbrötchen 5) das Vollkornbrot
6) das Fladenbrot 7) das Sonnenblumenkernbrot

Das Frühstück kommt!

Zu 1.

- 1) Sie war Reiseführerin.
- 2) Zwei Monate.
- 3) Frische Vollkornbrötchen
- 4) Weil sie kurz nach dem Aufstehen isst.
- 5) Ein Brötchen mit Käse, Schinken und zwei Scheiben Gurken.

Zu 2a.

2) Herzhaftes 3) warm 4) Kaltes

Zu 2b.

2) Trinken 3) Kochen 4) Einkaufen 5) Fernsehen

Was machen wir heute?

Zu 1a.

b, c, e

Zu 1b.

frischer Grünkohl, Kasseler, Würstchen, Speck, Kartoffeln, Zwiebeln, Schweineschmalz, Äpfel und Orangen, Roggenbrötchen, Bio-Waschmittel, Müllbeutel

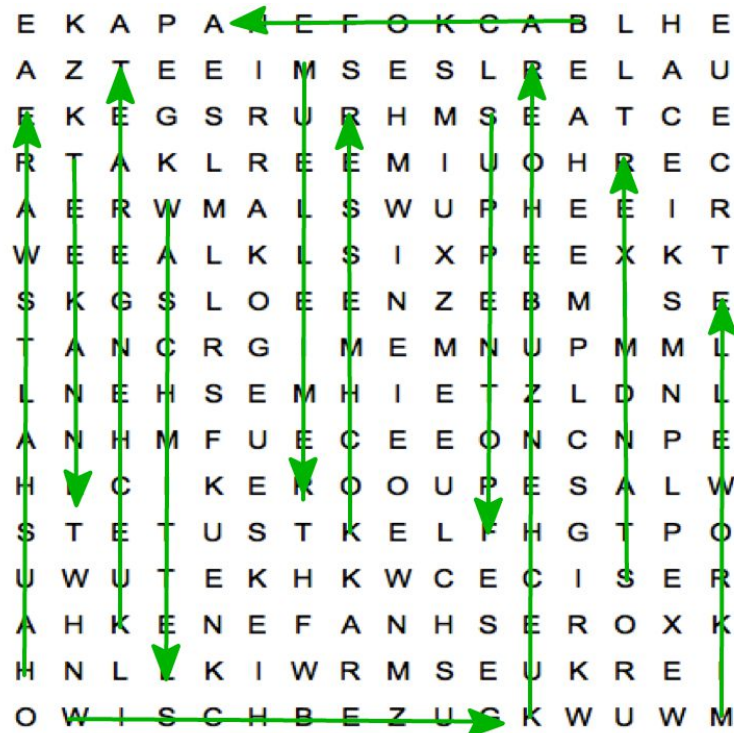
Zu 2a.

b. der Ballast, c. das Brötchen, d. der Müll, der Müllbeutel, e. -s

Zu 2b.

b. der Kohl, c. national, das Gericht

Zu 2c.

Zu 3a

Maskulinum (der): den, Stift, keinen

Neutrum (das): das, kein

Femininum (die): eine

Plural (die): die

Zu 3b.

3) ein, Das 4) einen, Der 5) eine, Die

Zu 4a.

Tüten, Kilogramm, Scheiben, Sack, Liter, Netz, Gramm, Stück, Flasche, Rolle, Tafel, Tube, Glas

Zu 4b.

darf, Tag, hätte, Stück, kostet, Angebot, nehme, Sonst, alles, macht, Wiedersehen

Wir sparen!

Zu 1a.

b. Dienstag, c. Mittwoch, d. Do, e. Fr, f. Samstag / Sonnabend, g. So

Zu 1b.

der

Zu 2a.

1) Netz 2) Tüte, Dienstag 3) Becher, Back-Margarine 4) Crunchips, Donnerstag 5) Freitag, Liter, € 1,79 6) Samstag

Mülltrennung in Deutschland

Zu 1a.

r: a, c, g

f: b, d, e, f

Zu 1b.

gelbe Tonne, gelber Sack: Plastikverpackung, Tüte, Getränkekarton, Verschlüsse

blaue Papiertonne: Zeitung, Angebotsprospekt, Zeitschrift, Buch, Karton

Glascontainer: Glas, Glasbecher, Weinflasche

Pfandfalschen, Mehrwegfalschen: Bierflasche, Joghurtglas, Pfandkiste,

Biomüll: Eierschale, Orangenschale, Gartenabfall

Restmüll: Leder, Kaffeefilter, Windel, Staubsaugerbeutel, Gummireste, Spiegel, Asche

Batterien: Batterie, Akku

Selbstreflexion

Kreuzen Sie an.

In der Bäckerei

Ich kann etwas über meine Lieblingsbrote sagen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ein Gespräch in der Bäckerei gelingt mir.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann Brotsorten benennen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Das Frühstück kommt!

Ich kann der von mir betreuten Person nach den Wünschen für das Frühstück fragen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich verstehe die Reaktion / die Antwort der von mir betreuten Person auf meine Fragen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Was machen wir heute?

Ich kann mich mit der von mir betreuten Person über das Einkaufen austauschen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann die Wünsche der von mir betreuten Person verstehen und notieren.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich weiß, wie man zusammengesetzte Wörter bildet.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann Mengenangaben verwenden.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Wir sparen!

Ich kann die Wochentage benennen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann Angebotsprospekte (Werbeprospekte) verstehen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Mülltrennung in Deutschland

Ich weiß, wie man Müll trennt.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Kochzeit!

Ich kann Erfahrungen des deutschen Essens mitteilen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Notieren Sie in Ihrer Muttersprache.

Beim Lernen hat mir geholfen,.....

.....

Die Kommunikation mit meiner betreuten Person klappt besser, weil.....

.....

Die Kommunikation mit meiner betreuten Person klappt besser durch.....

.....

(***es klappt** (umgangssprachlich) = etwas gelingt = нещо се осъществява)

Wenn ich etwas nicht verstanden habe, dann

.....

Ich habe neue Kenntnisse und Ideen für den Haushalt bekommen.

☐ ja ☐ nein ☐ welche.....

.....

Modul 3: Freizeit und Geselligkeit

Sprache: Deutsch als Fremdsprache

Niveaustufe: A2-B1 (GER)

Voľný čas a socializácie

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie.

Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

Aktivitäten am Sonntag

1. Es ist Sonntag. Was machen Sie gewöhnlich an diesem Tag? Notieren Sie.

Je neďelňa. Čo obyčajne robíte počas tohto dňa? Zapište to.

2. Hier finden Sie einige Aktivitäten. Ordnen Sie die Begriffe den Bildern zu.

Tu máte niekoľko aktivít. Priradte jednotlivé pojmy k obrázkom.

die Wohnung aufräumen • in die Kirche gehen • Mensch ärgere Dich nicht spielen
 • ausschlafen • spazieren gehen • Kaffee trinken

Bild 2: _____

Bild 1: _____

Bild 3: _____

Aktivitäten am Sonntag

Bild 4: _____

Bild 6: _____

Bild 5: _____

3. Bilden Sie Sätze in der Ich-Form.

Tworte vety v prvej osobe jednotného čísla.

- 1) etwas Schönes kochen – **Ich koche oft etwas Schönes am Sonntag.**
- 2) die Wohnung aufräumen – **Ich räume die Wohnung auf.**
- 3) Freunde treffen –
- 4) in die Kirche gehen –
- 5) lesen –
- 6) Kreuzworträtsel lösen –
- 7) einkaufen gehen / in der Stadt bummeln –

Tip:

Pri vetách, ktoré sú ukončené bodkou (.) (=oznamovacie vety), je sloveso na druhom mieste.

4. Bilden Sie Fragen.

Tworte opytovacie vety.

- 1) gern – Musik hören – **Hören Sie gern Musik?**
- 2) gern – Kreuzworträtsel lösen – **Lösen Sie gern Kreuzworträtsel?**
- 3) gern – spazieren gehen –
- 4) oft – sich Fotos anschauen –
- 5) regelmäßig – Zeitung – lesen –
- 6) jeden Tag Radio hören –

Tip:

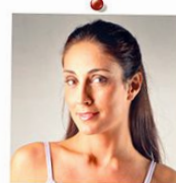
Opytovacie vety začínajú slovesom a končia otáznikom (?)

Was für ein schöner Sonntag!

Gunhild Nowak, 76,
pracovala až do svojho

dôchodku ako viazačka kníh v Göttingene, v knihárskom priemysle. Posledné tri roky bývala so svojou dcérou Annelísou a svojimi dvoma vnučkami v jej dome vo východnej štvrti mesta. Potom sa jej dcéra s deťmi presťahovala do Berlína a pani Nowak je veľmi rada, že má podporu svojich pomocných ošetrovateľských síl v domácnosti, ktoré prichádzajú zo Slovenska.

Mariana Nemcová, 38, z Košíc na Slovensku, pracovala ako kuchárka

v jednej reštaurácii. Podnik museli žiaľ zatvoriť, pretože tržby neboli uspokojivé. Jedna košická sprostredkovateľská agentúra jej poskytla miesto pomocnej ošetrovateľskej sily v domácnosti v Nemecku. Tri týždne už žije a pracuje u pani Nowak v Göttingene.

1. Hören Sie den Dialog „Was für ein schöner Sonntag!“ (Modul 3, Hörtext 1) und ergänzen Sie die Wörter.

Vypočujte si dialóg "Aká nádherná nedeľa!" (modul 3, text 2) a doplňte tieto slová.

schön • Konditorei • laufen • beobachten
Rollator • Schaufenster • bummeln • Beine • spazieren gehen

Es ist ein schöner Sonntag. **Mariana** und **Frau Nowak** gehen in der Stadt spazieren.

Mariana: Heute ist das Wetter so _____, Frau Nowak! Wollen wir in der Stadt _____
oder in der _____ ein Stück Kuchen essen und Kaffee trinken?

Frau Nowak: Ja, Mariana! Das ist eine gute Idee! Wir können _____ gehen.

Mariana: Bummeln?

Frau Nowak: Ja, _____, in der Stadt einen Kaffee trinken, _____ anschauen,
Leute _____.

Mariana: Gut, Frau Nowak! Wenn das so ist, möchte ich auch gerne bummeln gehen.

Frau Nowak: Aber Mariana, heute gehen wir ein bisschen langsamer. Mir tun die _____ weh.

Mariana: Sehr schlimm? Sollen wir zum Arzt gehen?

Frau Nowak: Nein, das ist nicht so schlimm. Wir nehmen meinen _____. Wenn ich nicht
mehr kann, machen wir eine kleine Pause.

2. Wie hat Mariana Frau Nowak einen Vorschlag gemacht? Ergänzen Sie aus dem Dialog:

Čo navrhla Mariana pani Nowak? Doplňte z dialógu:

„Wollen _____?“

Wie werden Vorschläge in Ihrer Sprache gemacht? Ist es ähnlich wie im Deutschen?

Ako to robíte Vy, keď navrhujete niečo vo Vašom jazyku. Je to podobné ako v nemčine?

3. Hören Sie den Dialog „Was für ein schöner Sonntag!“ (Modul 3, Hörtext 2) noch einmal.

Vypočujte si dialóg "Aká nádherná nedeľa!" (modul 3, text 2) ešte raz.

Es ist ein schöner Sonntag. Mariana und Frau Nowak gehen in der Stadt spazieren.

Je pekná nedeľa. Mariana a pani Nowak idú do mesta na prechádzku.

Mariana: Heute ist das Wetter so schön, Frau Nowak! Wollen wir in der Stadt spazieren gehen oder in der Konditorei* ein Stück Kuchen essen und Kaffee trinken?

Frau Nowak: Ja, Mariana! Das ist eine gute Idee! Wir können bummeln** gehen.

Mariana: Bummeln?

Frau Nowak: Ja, laufen, in der Stadt einen Kaffee trinken, Schaufenster anschauen***, Leute beobachten****.

Mariana: Gut, Frau Nowak! Wenn das so ist, möchte ich auch gerne bummeln gehen.

Frau Nowak: Aber Mariana, heute gehen wir ein bisschen langsamer. Mir tun die Beine weh.

Mariana: Sehr schlimm? Sollen wir zum Arzt gehen?

Frau Nowak: Nein, das ist nicht so schlimm. Wir nehmen meinen Rollator. Wenn ich nicht mehr kann, machen wir eine kleine Pause.

4. Lesen Sie die Redemittel.

Prečítajte si jazykové prostriedky.

Vorschläge machen <i>Navrhovať</i>	Vorschläge annehmen :) <i>Návrhy prijat' :)</i>	Vorschläge ablehnen :(<i>Návrhy odmietnuť :(</i>
Wie finden Sie die Idee, ...? <i>Ako sa Vám paci tento návrh,...?</i>	Ja, schon, dann machen wir das doch! <i>Áno, v poriadku, tak to takto urobíme,...!</i>	<i>Myslím si, tentokrát skôr nie ako hej.</i>
Vielleicht können wir morgen...? <i>Azda by sme zajtra mohli...?</i>		
Wie wäre es, wenn...? <i>Ako by to bolo, ak...?</i>	... das klingt auch gut, meinerwegen können wir das machen. <i>...to zneje tiež dobre, z mojej strany by sme to mohli urobiť.</i>	Das ist mir ehrlich gesagt, nicht so recht. <i>Toto mi nie je, ak mam byť úprimná, po vôli.</i>
Na dann schlage ich vor, dass... <i>Tak potom navrhujem, aby...</i>	Gut, dann sind wir ja uns einig. Wir ... also ... <i>Dobre, potom sme zajedno. My...teda...</i>	
Ich würde am liebsten... <i>Najradšej by som...</i>		
Was halten Sie davon...? <i>Čo si o tom myslíte...?</i>		
Würden Sie denn...? <i>Bolí by ste tak...?</i>		
Wollen wir...? <i>Chceme...?</i>		

* cukráren
** túlať sa (mestom)

*** pozerat' výklady
**** pozorovať ľudí

4a. Ordnen Sie zu, ob es sich um einen Vorschlag oder eine Reaktion handelt. Fügen Sie die folgenden Formulierungen in die untere Tabelle ein.

Priradte, či sa jedná o návrhy alebo o reakciu. Doplňte nasledujúce formulácie do tabuľky dole.

Gehen wir spazieren? • Vielleicht. • Gute Idee!

• Ich gehe heute Abend ins Kino. Kommen Sie mit?

• Okay. • Vielleicht können wir morgen Abend ins Theater gehen?

• Tut mir leid, ich habe keine Lust. • Ich kann leider nicht. • Lust auf einen Kaffee?

• Das weiß ich noch nicht. • Ja klar. • Heute Abend habe ich leider keine Zeit.

• Wollen wir am Samstag einen Spieleabend machen?

etwas vorschlagen	auf einen Vorschlag reagieren
Vielleicht können wir morgen Abend ins Theater gehen?	Ja, klar. ...

4b. Machen Sie folgende Vorschläge und kreuzen Sie an, wie die von Ihnen betreute Person darauf reagiert hat.

Navrhňte niečo a označte krížikom, ako na Váš návrh reagovala Vami opatrovaná osoba.

Vorschlag	:)	:))	:(	:((
Radio hören				
Kreuzworträtsel lösen				
einen Kuchen backen				
spazieren gehen				

Máte so sebou niekoľko vlastných fotiek z vlasti alebo z Vašej rodiny?

Spýtajte sa Vami opatrovanej osoby, či má chuť si s Vami pozrieť tieto fotografie. Spýtajte sa, či by Vám mohla ukázať svoje fotky. Ktoré udalosti boli dôležité vo Vašom živote? Opýtajte sa Vami opatrovanej osoby, aké udalosti boli v jej živote dôležité. Porozprávajte sa o tom.

Haben Sie eigene Fotos aus Ihrem Heimatland oder mit Ihrer Familie dabei? Fragen Sie die von Ihnen betreute Person, ob sie Lust hat, sich mit Ihnen Fotos anzusehen. Fragen Sie weiter, ob sie Ihnen ihre Fotos zeigen möchte. Welche Ereignisse in Ihrem Leben waren wichtig? Fragen Sie die von Ihnen betreute Person, welche Ereignisse für sie wichtig waren. Sprechen Sie darüber.

Der Kunde ist König

1. Hören Sie den Dialog „Der Kunde ist König“ (Modul 3, Hörtext 3) und tragen Sie die Reihenfolge in die Kästchen ein.

Vypočujte si dialóg "zákazník je král" (modul 3, text 3) a zapíšte poradie do štvorčekov.

Mariana a pani Nowak idú do cukrárne a chcú si sadnúť k niektorému stolu na terase, pretože majú odtiaľ pekný výhľad na pešiu zónu. Pred terasou je ale niekoľko schodov a preto poprosí Mariana čašníka o pomoc.

	Kellner: Ja, bitte.
	Mariana: Danke.
	Frau Nowak: Ich komme regelmäßig hierher, aber noch nie hat man mir gesagt, dass es keinen Platz für meinen Rollator gäbe*. (zu Mariana) Kommen Sie, Mariana, wir gehen wieder.
	Kellner: Warten Sie, warten Sie. Wenn es Ihnen nichts ausmacht**, stellen wir den Rollator hier unten an der Garderobe ab.
	Frau Nowak: Ja, das ist gut so.
	Mariana: Ja, das ist in Ordnung, oder, Frau Nowak?
	Mariana: Entschuldigen Sie bitte, ich habe eine Frage.
	Mariana: Können Sie mir beim Hochtragen des Rollators helfen?
	Kellner: Oben ist es sehr eng. Dort ist kein Platz für so einen Wagen.
	Kellner: So, bitte schön.

Aktion (Wohin?***) Akkusativ	SD	Position (Wo?) Dativ
Ich gehe in die Konditorei. (die Konditorei)		Ich bin in der Konditorei. (die Konditorei)
Ich gehe in den Laden. (der Laden)		Ich bin in dem (= im) Laden. (der Laden)
Ich gehe in das (= ins) Café. (das Café)		Ich bin in dem (= im) Café. (das Café)

2. Beantworten Sie folgende Fragen zum Dialog.

Zodpovedzte nasledujúce otázky k dialógu.

- 1) Wo möchten Mariana und Frau Nowak sitzen? _____
- 2) Was möchte Frau Nowak bei sich (in ihrer Nähe) haben? _____
- 3) Warum spricht Mariana den Kellner an? _____

Wie empfinden Sie Frau Nowak? Warum?

- höflich
- nicht sehr höflich
- unhöflich

Wie empfinden Sie den Kellner? Warum?

- höflich
- nicht sehr höflich
- unhöflich

3. Lesen Sie die Redemittel.

Prečítajte si jazykové prostriedky (rečové pomôcky)

jemanden ansprechen, jemanden um Hilfe bitten <i>niekoho osloviť, poprosiť niekoho o pomoc</i>	auf eine Frage / Bitte reagieren <i>reagovať na otázku / prosbu</i>
Entschuldigung! <i>Prepáčte!</i>	Ja, bitte. <i>Áno, prosím.</i>
Entschuldigen Sie bitte! <i>Prepáčte prosím!</i>	Was kann ich für Sie tun? <i>Čo môžem pre Vás urobiť?</i>
Entschuldigen Sie bitte, ich habe eine Frage. <i>Prepáčte prosím, mám (jednu) otázku.</i>	Was möchten Sie? <i>Čo by ste chceli?</i>
Können Sie mir helfen? <i>Mohli by ste mi pomôcť?</i>	Gern! Kein Problem! <i>Rád! Bez problémov!</i>
Kann ich Sie etwas fragen? <i>Môžem sa niečo opýtať?</i>	...
Haben Sie einen Moment Zeit? <i>Máte trochu času?</i>	...
Eine Frage bitte ... <i>Mám otázku, prosím...</i>	...

4. Mit dem Modalverb **können** bilden Sie eine höfliche Frage. Probieren Sie es jetzt selber:

S modálnym slovesom können tvoríte zdvorilú otázku. Vyskúšajte si to sami.

- 1) die Zeitung geben – **Können Sie mir die Zeitung geben?**
- 2) mir den Weg erklären –
- 3) mir die Brille bringen –
- 4) das Wort wiederholen –
- 5) die Zeitung holen –
- 6) das Licht anmachen –

Tip:

S können môžete robiť

tiež komplimenty, napr.:

Sie können ja wirklich gut kochen!

Sie können ja toll tanzen!

Sie können aber gut Schach spielen!

Machen Sie bei Gelegenheit der von Ihnen betreuten Person ein Kompliment!

Ak sa vyskytne vhodná príležitosť, urobte Vami opatrovanej osobe kompliment!

5. Wie würden Sie in folgenden Situationen um Hilfe bitten?

Ako by ste poprosili o pomoc v nasledujúcich situáciách?

- 1) Sie müssen ein Heft mit Kreuzworträtseln für die von Ihnen betreute Person kaufen. Sie finden die Hefte im Kiosk (Trafik) leider nicht. Fragen Sie höflich den Kassierer.

Musíte si kúpiť knihu krížoviek pre pod dohľadom osoby, ktorú. Nemožno nájsť knihy v kiosku bohužiaľ. Opýtajte sa zdvorilo.

- 2) Sie stricken gern und gehen in eine Buchhandlung, um dazu ein Fachbuch über Stricken und andere Handarbeiten zu kaufen. Sie möchten sich beraten lassen. Fragen Sie höflich eine Mitarbeiterin / einen Mitarbeiter.

Páči sa ti pliesť a ísť do trafiky kúpiť nový časopis. Ak chcete získať radu. Opýtajte sa zdvorilo.

- 3) Sie müssen Balkonpflanzen für die von Ihnen betreute Person besorgen, die im Halbschatten wachsen. Sie kennen sich mit Pflanzen nicht so gut aus. Fragen Sie höflich die Mitarbeiter.

Musíte sa dostať balkónových rastlín pre osoby, ktoré pokánie, ktoré sú vhodné pre polotieni. Ste oboznámení s rastlinami nie je tak dobré. Opýtajte sa zdvorilo.

Andere Länder, andere Kuchen

Im Deutschen sagt man oft „andere Länder, andere Sitten“.

Gibt es in Ihrer Sprache Ausdrücke mit ähnlicher Bedeutung? Welche?

V nemčine sa hovorí často "Iné krajiny, iné zvyky".

Je vo vašich jazykových výrazov s podobným významom? Čo je?

1. Hören Sie den Dialog „Andere Länder, andere Kuchen“ (Modul 3, Hörtext 4) und beantworten Sie folgende Fragen.

Počúvanie dialógu "rôznych krajín, rôzne koláče" (modul 3, 4 audio textu) a odpovedzte na nasledujúce otázky.

- 1) Welchen Kuchen hat Frau Nowak bestellt? _____
- 2) Was machen die Leute in der Innenstadt? _____
- 3) Sind alle in der Fußgängerzone Touristen? _____

2. Lesen Sie den Dialog und alle zusammengesetzten Wörter (= Komposita), die markiert sind.

čítanie. Dialóg a označte všetky zložených slov (=kompozity)

Tip:

*V nemčine, dve alebo viac samostatne sa vyskytujúce slová do nového slova, zlúčenina (množné: kompozity) môže byť pripojený napríklad: der Apfel + der Kuchen = der Apfelkuchen
Posledné slovo určuje položky.
(Pozri Modul 2, str 5-6).*

Frau Nowak und Mariana sitzen in der Konditorei. Sie haben zwei Tassen Kaffee bestellt und zwei Stück Kuchen, einen Apfelstreuselkuchen und eine Stachelbeer-Baiser-Torte. Sie schauen auf die Fußgängerzone und unterhalten sich.

Pani Nowak a Mariana sedí v ceste. Ste si objednali dve šálky kávy a dva kusy koláče, jablkový omrvinky koláče a egreše pusinky koláč. Môžete sa pozrieť na pešej zóne a baviť.

Frau Nowak: Mariana, wie schmeckt Ihnen der Streuselkuchen?

Mariana: Sehr gut. Wie heißt Ihre Torte noch mal, Frau Nowak? Sie sieht sehr lecker aus.

Frau Nowak: Stachelbeer-Baiser-Torte.

Mariana: Das merke ich mir für das nächste Mal ... Frau Nowak, heute ist aber ziemlich viel los in der Innenstadt. Die Leute gehen gemütlich und schauen in die Schaufenster. Ist das bummeln?

Frau Nowak: Ja, ja ... Früher habe ich das auch so gern gemacht. Mit meinen Freundinnen, als wir noch jung waren und viele Wünsche hatten ...

Mariana: Und da sind so viele Leute aus verschiedenen Ländern unterwegs. Sind das alles Touristen?

Frau Nowak: Ja, einige schon, aber andere wohnen hier. Göttingen ist ja eine internationale Stadt. Göttingen ist zwar klein, aber es hat eine große Universität, an der Menschen aus aller Welt studieren.

Mariana: Das finde ich schön. Ich hoffe, ich lerne auch ein paar neue Leute kennen, vielleicht sogar aus der Slowakei. Heute habe ich so viel gesehen. Darüber mache ich mir noch Gedanken.

Frau Nowak: Mariana, wir müssen langsam los. Heute Abend ist unser Spieleabend.

3. Suchen Sie die Artikel im Wörterbuch oder fragen Sie die von Ihnen betreute Person und ergänzen Sie sie. Übersetzen Sie dann die Wörter.

*Vyhľadajte položku v slovníku alebo sa opýtajte osoby na starosti vás a pridajte ich.
Oni potom prekladať slová.*

der Apfelstreuselkuchen	=	der Apfel	+	___ Streuselkuchen
die Stachelbeer-Baiser-Torte	=	___ Stachelbeere	+	___ Baiser-Torte
die Fußgängerzone	=	___ Fußgänger	+	___ Zone
die Innenstadt	=	innen	+	___ Stadt
das Schaufenster	=	schauen	+	___ Fenster
der Spieleabend	=	___ Spiele	+	___ Abend

4. Was passt zusammen? Verbinden Sie. Es gibt mehrere Möglichkeiten.

Čo sa hodí? Pripojte. Existuje niekoľko možností.

- 1) Schokoladen-
- 2) Sahne-
- 3) Mohn-
- 4) Marzipan-
- 5) Schwarzwälder Kirsch-
- 6) Marmor-
- 7) Baum-

- torte
- kuchen
- schwein
- schnecke
- kartoffeln
- schnitte

- 1) _____
- 2) Sahneschnitte
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____
- 6) _____
- 7) _____

„Aber bitte mit Sahne“ von Udo Jürgens

Beschriften Sie zunächst Kärtchen mit folgenden Wörtern:

Stammtisch • Konditorei • Kuchenbuffet •
Schwarzwälder Kirsch • Sahnebaiser • Fruchteis • Buttercremetorte • Bienenstich
• Sacher Torte • Marzipantorte • Keks

Vermischen Sie sie und legen Sie sie auf den Tisch, sodass Sie sie sehen können. Hören Sie sich dann das Lied „Aber bitte mit Sahne“ von Udo Jürgens an. <http://www.youtube.com/watch?v=8BpZesJK1Wc>
Sobald Sie eins von diesen Wörtern hören, schnappen Sie sich die jeweilige Karte.

Napište najprv na kartičky nasledujúce slová: stôl pre stálych hostí, cukráreň, bufet s koláčmi, švarzwaldská čerešňa, cukrová poleva, ovocná zmrzlina, maslovo-krémová torta, osie hniezdo, zacharova torta, marcipánová torta, keksy. (Stammtisch, Konditorei, Kuchenbuffet, Schwarz Wälder Kirsch, Sahnebaiser, Fruchteis, Buttercremetorte, Bienenstich, Sacher Torte, Marzipantorte, Keks). Pomiešajte ich a položte ich na stôl tak, aby ste ich mohli vidieť. Vypočujte si potom pesničku od Uda Juergensa "Aber bitte mit Sahne" (...ale prosím, so slaháčkou)

<http://www.youtube.com/watch?v=8BpZesJK1Wc> Akonáhle počujete jedno z týchto slov, chyťte čo možno najrychlejšie kartu, o ktorej sa práve spievalo.

Sie können ein kleines Ratespiel vorbereiten, indem Sie zunächst die von Ihnen betreute Person fragen, ob Sie Lust hat, den Namen eines bekannten deutschen Liedes zu erraten. Nennen Sie ihr die Wörter von den Kärtchen und lassen Sie den Titel erraten. Sie können alternativ auch den Anfang des Liedes vorspielen und den Titel erraten lassen. Das Spiel mit den Kärtchen können Sie auch gemeinsam mit der von Ihnen betreuten Person spielen, solange es Spaß macht. Sie können auch jedes beliebige Lied auf diese Art und Weise vorbereiten und gemeinsam hören.

Môžte pripraviť menšiu hru; spýtajte sa najprv Vami opatrovanej osoby, či nechce hádať meno známej nemeckej pesničky. Vymenujte jej heslá z kartičiek a nechajte ju uhádnuť názov piesne. Môžte pre zmenu prehrať začiatok piesne a nechajte hádať názov piesne. Hru s kartičkami môžete hrať tiež spoločne s Vami opatrovanou osobou tak dlho, pokiaľ Vás hra baví. Týmto spôsobom môžete pripraviť ľubovoľnú pesničku a spoločne si ju môžete potom vypočuť.

„Aber bitte mit Sahne“ (Udo Jürgens)

Sie treffen sich täglich um viertel nach drei (aaahh) (ooojehh),
am Stammtisch im Eck in der Konditorei (aaahh) (ooojehh),
und blasen zum Sturm auf das Kuchenbuffett,
auf Schwarzwälder Kirsch und auf Sahnebaiser,
auf Früchteeis, Ananas, Kirsch und Banane,
aber bitte mit Sahne, aber bitte mit Sahne...

Sie schmatzen und schwatzen, dann holen sie sich (aaahh) (ooojehh),
noch Buttercremetorte und Bienenstich (aaahh) (ooojehh),
sie pusten und prusten, fast geht nichts mehr rein,
nur ein Mohrenkopf höchstens, denn Ordnung muss sein.
Bei Mathilde, Ottilie, Marie und Liliane,
aber bitte mit Sahne, aber bitte mit Sahne...

Und das Ende vom Lied hat wohl jeder geahnt, (aaahh) (ooojehh),

der Tod hat reihum sie dort abgesahnt (aaahh) (ooojehh),

die Hinterbliebenen fanden vor Schmerz keine Worte,

mit Sacher- und Linzer- und Marzipantorte,

hielt als letzte Liliane getreu noch zur Fahne,

aber bitte mit Sahne, aber bitte mit Sahne ...

Doch auch mit Liliane war es schließlich vorbei (aaahh) (ooojehh),

sie kippte vom Stuhl in der Konditorei (hmmmm) (ooojehh),

auf dem Sarg gab's statt Kränze verzuckerte Torten,

und der Pfarrer begrub sie mit rührenden Worten,

dass der Herrgott den Weg in den Himmel ihr bahne,

aber bitte mit Sahne, aber bitte mit Sahne ...

noch ein Tässchen Kaffee, aber bitte mit Sahne,

noch ein kleines Baiser, aber bitte mit Sahne,

Oder soll's vielleicht doch ein Keks sein? Aber bitte mit Sahne ...

Gesellschaftsspiele

Sehen Sie sich das Bild an. Kennen Sie das Spiel, das die Personen spielen? Haben Sie es schon einmal mit der von Ihnen betreuten Person gespielt?*

Pozrite si obrázok. Poznáte hru, ktorú hrajú seniori?

Už ste ju hrali s Vami opatrovanou osobou?

Loriot, mit bürgerlichem Namen Bernhard-Viktor Christoph-Carl von Bülow, kurz Vicco von Bülow, lebte von 1923 bis 2011 und ist Deutschlands beliebtester Humorist. Hier ist eine kurze Szene aus seinem Film „Ödipussi“:

<http://www.youtube.com/watch?v=Rx3gIFgSKss>.

In der Szene spielen Paul Winkelmann, seine Mutter, seine Tante Mechthild und Frau Tietze Scrabble.**

Über den Tag reflektieren

Sie erinnern sich bestimmt, was Mariana am Sonntag gemacht hat. Und was haben Sie letzten Sonntag mit der von Ihnen betreuten Person unternommen?

Určite si spomínate, čo spravila Mariana v nedeľu. Čo ste podnikli Vy minulú nedeľu s Vašou opatrovanou osobou?

Schreiben Sie darüber in Ihr Tagebuch in Ihrer Muttersprache.

Napište niečo o tom do Vášho učebného diára (vo Vašom rodnom jazyku)

Erzählen Sie es dem Vermittler / der Vermittlerin von der Agentur auf Deutsch.

Porozprávajte o tom Vaším sprostredkovateľom z avantúry. (po nemecky)

Schreiben Sie einen Brief an eine andere Pflegehaushaltshilfe, die Sie in Deutschland kennengelernt haben, auf Deutsch.

Napište list inej pomocnej ošetrovateľskej sile v domácnosti, ktorú ste spoznali v Nemecku. (po nemecky)

Falls Sie die von Ihnen betreute Person bei einem Spieleabend schon begleitet haben, können Sie auch darüber in Ihrer Muttersprache oder auf Deutsch erzählen. Welches Spiel hat sie gespielt?

Ak ste už sprevádzali Vami opatrovanú osobu na večeru, kde sa hrali nejaké hry, môžete tiež o tom porozprávať. Aká hra sa hrala? (vo Vašom rodnom jazyku alebo po nemecky)

Sie können auch selber Vorschläge für Freizeitgestaltung auf Deutsch machen und diese in einem Blog veröffentlichen, z.B. auf <http://www.pflegehelfer.com/forum/forum-2.html>.

Sami môžete navrhnúť nejaký nápad na strávenie voľného času a uverejniť ho na blogu (napr. na <http://www.pflegehelfer.com/forum/forum-2.html>) (po nemecky)

Tip:

Internetový blog (tiež weblog, krátko: blog) je verejne dostupná internetová stránka vedená vo forme denníka, ktorá sa neustále dopĺňa komentármi, pripomienkami alebo poznámkami k určitej téme.

Tu sa dostanete k blogom:

<http://www.pflege-blog.das-pflegeportal.de/2011/03/25/umfrage-beschäftigung-auslandischer-pflegekrafte/>.

Lösungsschlüssel

Aktivitäten am Sonntag

Zu 1.

Mögliche Antworten:

ausschlafen, Freunde treffen, spazieren gehen, sich erholen usw.

Zu 2.

Bild 1: ausschlafen **Bild 2:** die Wohnung aufräumen **Bild 3:** Mensch ärgere Dich nicht spielen

Bild 4: in die Kirche gehen **Bild 5:** spazieren gehen **Bild 6:** Kaffee trinken

Zu 3.

3) Ich treffe Freunde. / Ich treffe meine Freunde.

4) Ich gehe in die Kirche.

5) Ich lese. / Ich lese ein Buch. / Ich lese eine Zeitschrift.

6) Ich löse Kreuzworträtsel.

7) Ich gehe einkaufen. / Ich gehe in der Stadt bummeln.

Zu 4.

3) Gehen Sie gern spazieren?

4) Schauen Sie sich oft Fotos an?

5) Lesen Sie regelmäßig Zeitung?

6) Hören Sie jeden Tag Radio?

Was für ein schöner Sonntag!

Zu 1.

schön, spazieren gehen, Konditorei, bummeln, laufen, Schaufenster, beobachten, Beine, Rollator

Zu 2.

Vorschlag: Wollen wir in der Stadt spazieren gehen oder ein Stück Kuchen essen und Kaffee trinken?

Zu 4a.

Vorschläge oder Reaktionen

etwas vorschlagen	auf etwas reagieren
Gehen wir spazieren? / Ich gehe heute Abend ins Kino. Kommen Sie mit? / Vielleicht können wir morgen Abend ins Theater gehen? / Lust auf einen Kaffee? / Wollen wir am Samstag einen Spieleabend machen?	Vielleicht. Gute Idee! / Okay! / Tut mir leid, ich habe keine Lust. / Ich kann leider nicht. / Das weiß ich noch nicht. / Ja klar. / Heute Abend habe ich leider keine Zeit.

Zu 4b.

Wollen Sie Radio hören?
Haben Sie Lust, Kreuzworträtsel zu lösen?
Wollen wir einen Kuchen backen?
Möchten Sie spazieren gehen?

Der Kunde ist König

Zu 1.

2 10 5 6 8 7 1 3 4 9

Zu 2.

1) auf der Terrasse 2) ihren Rollator 3) Sie bittet ihn um Hilfe beim Hochtragen des Rollators. / Sie möchte ihn um Hilfe bitten.

Zu 4.

- 2) Können Sie mir den Weg erklären?
- 3) Können Sie mir bitte die Brille bringen?
- 4) Können Sie bitte das Wort wiederholen?
- 5) Können Sie mir bitte die Zeitung holen?
- 6) Können Sie bitte das Licht anmachen?

Dialog „Der Kunde ist König“

Mariana: Entschuldigen Sie bitte, ich habe eine Frage.

Kellner: Ja, bitte.

Mariana: Können Sie mir beim Hochtragen des Rollators helfen?

Kellner: Oben ist es sehr eng. Dort ist kein Platz für so einen Wagen.

Frau Nowak: Ich komme regelmäßig hierher, aber noch nie hat man mir gesagt, dass es keinen Platz für meinen Rollator gäbe. (zu Mariana) Kommen Sie, Mariana, wir gehen wieder.

Kellner: Warten Sie, warten Sie. Wenn es Ihnen nichts ausmacht, stellen wir den Rollator hier unten an der Garderobe ab.

Mariana: Ja, das ist in Ordnung, oder, Frau Nowak?

Frau Nowak: Ja, das ist gut so.

Kellner: So, bitte schön.

Mariana: Danke.

Andere Länder, andere Kuchen

Zu 1.

1) Stachelbeer-Baiser-Torte 2) bummeln, sich Schaufenster anschauen 3) nicht alle, einige wohnen in Göttingen

Zu 3.

der Streuselkuchen, die Stachelbeere, die Baiser-Torte, der Fußgänger, die Zone, die Stadt, das Fenster, die Spiele, der Abend

Zu 4.

Mögliche Antworten:

- 1) Schokoladenkuchen, Schokoladentorte
- 2) Sahnetorte, Sahneschnitte
- 3) Mohnschnecke
- 4) Marzipankuchen, Marzipanschwein
- 5) Schwarzwälder Kirschtorte
- 6) Marmorkuchen
- 7) Baumkuchen

Selbstreflexion

Kreuzen Sie an.

Aktivitäten am Sonntag

Ich kann von meiner Freizeit berichten.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann mich mit der von mir betreuten Person über Freizeitaktivitäten austauschen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann der von mir betreuten Person Vorschläge für die gemeinsame Freizeit machen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Was für ein schöner Sonntag!

Ich verstehe die Reaktion / die Antwort der von mir betreuten Person auf meine Vorschläge.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich weiß, wie man Vorschläge annimmt.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich weiß, wie man Vorschläge ablehnt.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Der Kunde ist König

Ich kann einschätzen, ob ein Gespräch höflich oder unhöflich verläuft.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann andere Personen höflich um etwas bitten oder eine Frage stellen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich weiß, wie man Komplimente formuliert.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Andere Länder, andere Kuchen

Ich kann zusammengesetzte Wörter bilden.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann Kuchen- und Tortensorten benennen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann mich bei einer Tasse Kaffee nett unterhalten (***plaudern** = разговорям).

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Notieren Sie in Ihrer Muttersprache.

Beim Lernen hat mir geholfen,.....
.....
.....

Die Kommunikation mit der von mir betreuten Person klappt besser, weil.....
.....
.....

Die Kommunikation mit der von mir betreuten Person klappt besser durch.....
.....
.....

(***es klappt** (umgangssprachlich) = etwas gelingt = нещо се осъществява)

Wenn ich etwas nicht verstanden habe, dann.....
.....
.....

Ich habe neue Impulse und Ideen für die Freizeitgestaltung bekommen.

☐ ja ☐ nein ☐ welche.....
.....

Modul 4: Kommunikation mit Angehörigen und Kollegen

Sprache: Deutsch als Fremdsprache

Niveaustufe: A2-B1 (GER)

Komunikácia s príbuznými a kolegami

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie.

Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia
nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

Persönliches Empfinden

1. Stellen Sie sich vor, Sie haben morgen Ihren ersten Arbeitstag als Personenbetreuerin. Sie treffen sich mit der von Ihnen betreuten Person, ihren Angehörigen und mit Ihrer Kollegin zum ersten Mal und bereiten sich darauf vor.

Was möchten Sie über die von Ihnen betreute Person wissen / Was müssen Sie wissen? Formulieren Sie Fragen. Wenn Sie möchten, schreiben Sie sie zunächst in Ihrer Muttersprache auf.

Predstavte si, že zajtra začínate ako opatrovatel'ka na Vašom prvom pracovnom mieste v zahraničí. Zajtra sa v prvý pracovný deň stretnete s osobou, ktorú budete opatrovať, s jej rodinnými príslušníkmi, s Vašou kolegyňou a v duchu sa na to všetko pripravujete. Čo by ste chceli vedieť o osobe, ktorú budete opatrovať? Čo musíte vedieť? Sformulujte otázky. Ak chcete, napíšte si otázky najprv vo Vašom rodnom jazyku.

Beispiel: Welche chronischen Krankheiten hat Herr / Frau XY?

- 1)
- 2)
- 3)
- ...

2. Überlegen Sie sich, wem Sie Ihre Fragen stellen würden bzw. wen fragen Sie? Machen Sie sich Notizen.

*Pouvažujte, komu by ste položili Vaše otázky prípadne koho by ste sa opýtali?
Urobte si poznámky.*

Beispiel: der Familie, die Nachbarn etc.

3. Schauen Sie sich die drei Bilder an.

Pozrite si tri obrázky.

- 3a. Um welche Situationen geht es?

O aké situácie sa jedná?

1.

2.

3.

- 3b. Welche Überschrift passt zu welcher Situation? Ordnen Sie zu.

Aký nadpis je vhodný ku ktorej situácii? Priradte.

A. Ein Übergabeprotokoll B. Ein Telefonat C. Ein Besuch

4. Sie hören jetzt die drei Gespräche (Modul 4, Hörtext 1).

Teraz si vypočujete tri rozhovory (modul 4, text 1)

4a. Ordnen Sie beim ersten Hören die Fotos den jeweiligen Gesprächen zu.

Priradte pri prvom počutí fotografie k jednotlivým rozhovorom.

Gespräch 1	Gespräch 2	Gespräch 3
Foto Nr.:	Foto Nr.:	Foto Nr.:

4b. Hören Sie die Gespräche zum zweiten Mal. Worum geht es? Was verstehen Sie? Machen Sie Notizen zu jedem Gespräch:

Vypočujte si rozhovory druhýkrát. O čo sa v nich jedná? Čo rozumiete?

Urobte si poznámky ku každému rozhovoru:

Gespräch 1: _____

Gespräch 2: _____

Gespräch 3: _____

Kommunikation mit Angehörigen (I)

1. Überlegen Sie sich, in welchen Situationen Sie als Personenbetreuerin die Familienangehörigen der betreuten Person anrufen werden? Machen Sie Notizen. Sie können auch in Ihrer Muttersprache schreiben.

Pouvažujte, v akej situácii by ste ako opatrovatel'ka zavolali rodinným príslušníkom opatrovanej osoby? Urobte si poznámky. Môžete písať aj vo Vašom rodnom jazyku.

2. Lesen Sie bitte die Informationen zu den Personen.

Prečítajte si, prosím, informácie k osobám.

Lukas Schachinger, 82, pracoval až do svojho dôchodku ako učiteľ matematiky na jednom lineckom gymnáziu. Pred piatimi rokmi dostal mozgovú príhodu. Odvtedy s ním v jeho domácnosti bývajú buď Ágnes Kada alebo niektorá z jej kolegýň a starajú sa o ňho. Jeho dcéra Elke Obermüllerová, 50, žije a pracuje vo Viedni.

Ágnes Kada, 43, opatruje pána Lukasa Schachingera od doby, kedy dostal mozgovú príhodu. V Maďarsku bola zdravotnou sestrou, keď ale dostala výpoveď, začala pracovať v Rakúsku ako opatrovateľka. Teraz jej mama veľmi ochorela a ona sa vráti do Maďarska, aby sa o ňu postarala.

3. Sie hören jetzt das erste Telefonat (Modul 4, Hörtext 2).

Teraz si vypočujete prvý telefonát (modul 4, text2).

3a. Kreuzen Sie an. Was ist richtig?

Označte krížikom. Čo je správne?

- ☐ 1. Ágnes telefoniert mit dem Arzt.
- ☐ 2. Frau Obermüller möchte einen Termin.
- ☐ 3. Herr Schachinger war schlecht gelaunt.
- ☐ 4. Es ist wichtig, dass Herr Schachinger spazieren geht. Es tut ihm gut.
- ☐ 5. Ágnes soll die Ratschläge aus dem Übergabeprotokoll nehmen.

3b. Nun hören Sie das Telefonat zum zweiten Mal und vervollständigen Sie die Lücken:

Teraz si vypočujte telefonát druhýkrát a doplňte chýbajúce miesta (medzery):

Ágnes: Bei Schachinger. Kada am Apparat.

Frau Obermüller: Hallo Agnes, hier Obermüller. Ich wollte hören, wie es meinem Vater geht. Ist er heute gut _____?

Ágnes: Guten Tag, Frau Obermüller. Heute geht es ihm leider nicht so _____. Er ist gleich _____ aufgewacht, wirkte traurig und _____, wollte gar nicht aufstehen. Während des Mittagessens war er _____, hat sich über sein Essen geärgert. Jetzt aber schläft er. Auch seine Tabletten hat er genommen.

Frau Obermüller: Oh je, Agnes. Es tut mir aber leid, das ist ja _____ für Sie.

Ágnes: Kein Problem, Frau Obermüller, gehört doch zum Job dazu. In solchen Fällen versuche ich immer, _____ zu bleiben.

Frau Obermüller: Sehr gut! Ich denke, ein _____ am Nachmittag wäre nicht schlecht. Das Wetter ist auch _____. Er hat auch seinen Lieblingsort da am Fluss. Fragen Sie ihn danach, er wird es Ihnen bestimmt zeigen.

Ágnes: Ja, das habe ich auch schon gedacht. Danke für den _____. Ich hoffe, wenn er aufwacht, geht es ihm _____.

Frau Obermüller: Na, hoffentlich. Wenn etwas ist, rufen Sie mich bitte an. Ansonsten melde ich mich morgen ungefähr zur gleichen Zeit.

Ágnes: Alles klar. Dann bis später!

Frau Obermüller: Danke schön, Agnes. Auf _____!

Ágnes: Wiederhören!

Wie war es gestern?

Grammatik: Vergangenheitsformen im Deutschen - Präteritum*

Wenn wir etwas, was in der Vergangenheit passiert ist, ausdrücken oder darüber berichten möchten, können wir das Präteritum verwenden.

Diese Zeitform verwenden wir bei Erzählungen und Berichten, vor allem in der Schriftsprache.

Für Fakten und Zustände in der Vergangenheit mit **sein** / **haben** verwenden wir oft das Präteritum.

Ak chceme vyjadriť niečo, vo sa odohrálo/stalo v minulosti, môžeme použiť préteritum. Táto slovesná forma sa používa pri rozprávaniach, referátoch a správach, predovšetkým v spisovnom jazyku.

Pre fakty a stavy v minulosti so slovesami byť /mať tiež používame préteritum. Napr.:

Konjugation	schwach	schwach	stark	stark
Verb	<i>lachen</i>	<i>reden</i>	<i>fahren</i>	<i>nehmen</i>
ich	lachte	redete	fuhr	nahm
du	lachtest	redetest	fuhrst	nahmst
er/sie/es	lachte	redete	fuhr	nahm
wir	lachten	redeten	fuhren	nahmen
ihr	lachtet	redetet	fuhr	nahmt
sie	lachten	redeten	fuhren	nahmen

Z.B.:

Ich **war** gestern beim Arzt.
Gestern **hatte** Herr Schachinger Fieber.
Ich **redete** mit dem Arzt gestern.
Frau Obermüller **kam** heute vorbei.
Sie **kaufte** Arznei.

1. Sortieren Sie: Was ist heute? Was war gestern?

Zoradte: Čo je dnes? Čo bolo včera?

mussten wir zum Arzt gehen

ging es ihm nicht so gut

waren wir beim Arzt

wollte Herr Schachinger nicht aufstehen

hatte er Kopfschmerzen

war ihm schwindelig ist ihm nicht schwindelig

hat er keine Kopfschmerzen

müssen wir nicht zum Arzt gehen geht es ihm gut

Heute ...	Gestern ...
hat er keine Kopfschmerzen.	hatte er Kopfschmerzen.

1. Setzen Sie die markierten Verben ins Präteritum.

Napište podčiarknuté slová v präterite.

Herrn Schachinger geht es heute nicht gut. Er hat sehr hohen Blutdruck und starke Schmerzen im Bein. Er will nicht aufstehen. Er will auch nicht essen, weil ihm übel ist. Nachts kann er nicht schlafen und muss oft auf die Toilette gehen. Dabei wird ihm schwindelig. Wir haben um 16 Uhr einen Termin beim Arzt.

Herrn Schachinger ging es gestern nicht gut.

Notieren Sie die Verben aus der Übung im Präsens und im Präteritum in Ihrem Lerntagebuch.

Zapište si slovesá z cvičenia v prítomnom čase a v minulom čase (v präterite) do Vášho učebného diára.

Beispiel: er hat – er hatte

Beantworten Sie nun selbst die Fragen:

Sami zodpovedzte teraz otázky v rámčeku:

Wie geht es der von Ihnen betreuten Person heute?

Ako sa má Vami opatrovaná osoba dnes?

Wie ging es ihr gestern?

Ako sa mala včera?

Kommunikation mit Angehörigen (II)

1. Hören Sie das zweite Telefonat (Modul 4, Hörtext 3) zwischen Ágnes Kada und Frau Obermüller.

Vypočujte si druhý telefonát (modul 4, text 3) medzi Ágnes Kada a pani Obermüllerovou

1a. Beantworten Sie die folgenden Fragen:

Odpovedzte na nasledovné otázky:

- 1) Warum war Herr Schachinger gestern schlecht gelaunt?
- 2) Was sagte der Arzt?
- 3) Wie oft muss Herr Schachinger seine Tabletten nehmen?
- 4) Welche Tipps gibt Ágnes ihrer Nachfolgerin? (Notieren Sie Stichpunkte.)
- 5) Wann ist die Übergabe?

1b. Ordnen Sie das Telefonat in die richtige Reihenfolge. Danach hören Sie es sich zur Kontrolle noch einmal an.

Zoradte telefonát chronologicky. Potom si ho vypočujte kvôli kontrole.

Ágnes: Vielen Dank! Werden Sie bei der Übergabe dabei sein?
Frau Obermüller: Ágnes, ich bin es Elke Obermüller.
Ágnes: Heute geht es ihm gut, aber gestern hatte er starke Kopfschmerzen und ihm war schwindelig, deswegen war er schlecht gelaunt.
Frau Obermüller: Ach Ágnes, ich verstehe das vollkommen. Sie haben es mir ja schon erklärt. Ich wollte nur noch einmal sagen, wie sehr ich es bedaure.
Ágnes: Bei Schachinger, Kada am Apparat.
Frau Obermüller: Das ist gut. Ágnes, nächsten Dienstag steht ja der Wechsel mit Ihrer Kollegin an. Können wir kurz über die Pflegeübergabe sprechen? Es ist mir wichtig, dass wir Ihre Erfahrungen dabei berücksichtigen.
Ágnes: Entschuldigung, wer ist da bitte?
Frau Obermüller: Waren Sie mit ihm beim Arzt?
Ágnes: Oh, Entschuldigung, Frau Obermüller. Ich hab's nicht gleich verstanden. Schön, dass Sie anrufen.
Frau Obermüller: Ach, es ist ja so schade, dass Sie aufhören müssen. Aber wir können es nicht ändern.
Ágnes: Ja, die sind weg und er konnte die ganze Nacht durchschlafen. Dr. Raab meinte, man soll darauf achten, dass Herr Schachinger seine Tabletten wirklich regelmäßig nimmt und herunterschluckt.
Ágnes: Ja, wir waren beim Herrn Dr. Raab. Er hat gesagt, das waren Kreislaufprobleme. Herr Schachinger hat ein Medikament bekommen. Heute geht es ihm gut und er hat auch schon nach Ihnen gefragt.
Frau Obermüller: Guten Tag, Ágnes, hier Obermüller [mit Störung].
Ágnes: Ich glaube, wir müssen ganz besonders auf die Blutdrucktabletten hinweisen. Die müssen regelmäßig genommen werden. Natürlich ist es auch wichtig, dass Ihr Vater spazieren geht. Die frische Luft tut ihm so gut. Und nicht zu vergessen: die Ernährungstipps von Dr. Raab.
Frau Obermüller: Gab es ansonsten etwas Auffälliges bei der Untersuchung?
Ágnes: Ja, sicher.
Frau Obermüller: Also Ágnes, was meinen Sie? Worauf soll Ihre Kollegin bei meinem Vater besonders achten?
Ágnes: Das finde ich auch, ich gehe sehr ungern. Es ist nur leider so, dass ...
Frau Obermüller: Ich versuche auf jeden Fall zu kommen. Auch um Sie zu verabschieden. Wenn es nicht klappt, melde ich mich noch. Die Pflegeleiterin Frau Mühlenstedt kommt auf jeden Fall dazu. Wann ist es morgen genau?
Ágnes: Nein, Herr Dr. Raab meinte, es ist alles in Ordnung.
Frau Obermüller: Gut, Ágnes, bis dann und viele Grüße an Papa!
Ágnes: Um 15:30 Uhr.
Frau Obermüller: Danke Ágnes, könnten Sie Ihre Ratschläge auch noch in das Übergabeprotokoll eintragen?
Ágnes: Ja, das mache ich gern. Ich bin gerade dabei, alles aufzuschreiben.
Frau Obermüller: Nicht schlimm, wie geht es dem Papa nun heute?
Ágnes: Die richte ich ihm gerne aus, auf Wiedersehen!
Frau Obermüller: Sind die Kopfschmerzen denn weg?

2. Notieren Sie die unbekannten Wörter aus dem Telefonat in Ihrem Lerntagebuch. Was bedeuten sie? Fragen Sie die von Ihnen betreute Person nach der Erklärung.

Zusammenarbeit macht bestimmt Spaß.

*Zaznačte si neznáme slová z telefonátu do Vášho učebného diára. Čo znamenajú?
Nechajte si ich objasniť Vami opatrovanou osobou. Spolupráca Vás určite pobaví.*

3. Was sagen Sie am Telefon? Schreiben Sie die Sätze aus den Telefonaten in die Tabelle und vervollständigen Sie die Tabelle aus der Übung 2.

Čo povieť v telefonickom rozhovore? Napíšte vety z telefonátov do tabuľky/doplňte tabuľku z úlohy 2.

*Čo povieť na začiatku
telefonátu?*

*Ako sa dá opýtať na
niečo?*

Ako sa dá poďakovať?

*Čo povieť na konci
telefonátu?*

4. Beschreiben Sie in Ihrem Lerntagebuch konkrete Situationen, in denen Sie die Angehörigen der betreuten Person schon angerufen haben: Was war das Problem? Hat das Telefonat geholfen? (Sie können gerne in Ihrer Muttersprache schreiben.)

Popíšte vo Vašom učebnom diári konkrétne situácie, v ktorých ste už siahli po telefone a zavolať rodinných príslušníkov opatrovanej osoby: V čom bol problém? Pomohol telefonát? (Kľudne môžete písať aj vo Vašom rodnom jazyku.)

Grammatik: Präteritum von Modalverben*

Možno ste si všimli, že modálne slovesá patria k zmiešaným slovesám. Zmena samohlások pri modálnych slovesách je ale veľmi jednoduchá. V präterite vypadne jednoducho prehláska. A potom sa prirodzene pridruží ako pri všetkých zmiešaných slovesách "t" a koncovka osoby slabých slovies. Tu zopár príkladov präterita niekoľkých modálnych slovies:

- ✓ können - ich konn-t-e
- ✓ müssen - ich muss-t-e
- ✓ dürfen - ich darf-t-e

Tip:

Zmiešané slovesá sú zmes medzi silnými a slabými slovesami. To znamená, tieto slovesá menia v rozličných formách ich kmeňovú samohlásku ako silné slovesá, ale koncovka präterita je rovnaká ako pri slabých slovesách, teda "t" + koncovka präterita slabých slovies.

5. Setzen Sie die Modalverben im Präteritum ein.

Doplňte modálne slovesá v präterite.

- a) Wir (wollen) _____ dich nicht stören.
- b) Er (müssen) _____ zeitig aufstehen.
- c) Ihr (können) _____ es nicht sehen.
- d) Ich (dürfen) _____ es euch nicht sagen.
- e) Sie (sollen) _____ die Tabletten einnehmen.

6. Suchen Sie das richtige Modalverb und schreiben Sie es im Präteritum.

Nájdite správne modálne sloveso a napíšte ho v präterite.

- a) Frau Obermüller _____ vorgestern ihrem Vater helfen, aber sie konnte nicht.
- b) Frau Obermüller _____ einen Termin bei der Arbeit verschieben, aber sie hatte keinen Erfolg.
- c) Ágnes _____ leider nicht nach Wien fahren.
- d) Ágnes _____ noch Notizen machen, bevor sie gehen durfte.
- e) Letztes Wochenende _____ Herr Schachinger zur Uferpromenade gehen.
- f) Herr Schachinger hatte Kreislaufprobleme und Ágnes _____ Dr. Raab anrufen.

Kommunikation mit Kollegen

1. Zusätzlich zum Übergabeprotokoll schreibt Ágnes einen Brief für die Kollegin. Lesen Sie. Unterstreichen Sie die wichtigen Informationen: Worauf soll die Kollegin achten?

Ágnes píše kolegyni protokol pri predávaní služby. Prečítajte si ho. Podči- arknite najdôležitejšie informácie: Čo má kolegynia urobiť?

Liebe Frau Dodas,
das Meiste haben wir ja schon am Telefon miteinander besprochen. Jetzt
schreibe ich Ihnen noch die anderen wichtigen Sachen auf:
Herr Schachinger muss zwei Mal am Tag seine Tabletten gegen den
Bluthochdruck nehmen. Man muss sie ihm mit einem Glas Wasser nach
dem Frühstück und nach dem Abendessen reichen. Man muss ihm auch
mit seinem Hörgerät helfen. Er kann es nicht allein einsetzen.
Wenn es ihm schlecht geht, finden Sie auf dem Zettel am Telefon die
Telefonnummer der Tochter, Frau Obermüller, und die Telefonnummer
des Arztes, Dr. Raab.
Herr Schachinger soll einmal am Tag spazieren gehen, man muss ihm ein
bisschen beim Anziehen und mit dem Rollator helfen und ihn begleiten.
Meistens gehen wir eine kleine Runde durch den Park. Oft möchte er auf
der Bank eine Pause machen.
Morgens um 9 Uhr kommt der ambulante Pflegedienst, um die Wunde am
Rücken zu verbinden.
Die Ernährungstipps von Dr. Raab lege ich Ihnen auf den Küchentisch.
Achten Sie bitte auch darauf, dass er genug trinkt.
Viele Grüße
Ágnes Kada

2. Beantworten Sie die Fragen:

Odpovedzte na otázky:

1) Wo findet Frau Dodas die Telefonnummer von Herrn Schachingers Arzt?

2) Wobei muss Frau Dodas Herrn Schachinger helfen?

3) Was könnten Ernährungstipps für Herrn Schachinger sein?

Beantworten Sie die Fragen:

Odpovedzte na otázky:

Wobei müssen Sie der von Ihnen betreuten Person helfen?

Pričom musíte pomôcť Vami opatrovanej osobe?

Was müssen Sie tun?

Čo musíte urobiť?

3. Welches Medikament haben Sie heute der von Ihnen betreuten Person gegeben? Wie heißt das Medikament? Gegen welche Beschwerden hilft es? Schreiben Sie einen kurzen Text in Ihr Lerntagebuch.

Aký liek ste dnes podali Vami opatrovanej osobe? Ako sa liek volá? Proti akým ťažkostiam pomáha? Napíšte krátky text do Vášho učebného diára.

4. Fragen Sie die von Ihnen betreute Person nach den Medikamenten in ihrem Haushalt. Vielleicht hat sie eine **Hausapotheke**?

Opýtajte sa Vami opatrovanej osoby, aké lieky sú v domácnosti? Má domácu lek-áreň/domácu lekárníčku - Hausapotheke?

Eine Hausapotheke nennt man die Medikamente, die man zuhause hat für den Fall, dass man krank wird. Sehen Sie nach und vergleichen Sie im Internet unter <http://www.apotheken-umschau.de/Hausapotheke> in der Rubrik „Arzneimittel“.

BDomácou lekárnou voláme lieky, ktoré máme doma v prípade, že niekto ochorie. Pozrite sa a porovnajte na internete <http://www.apotheken-umschau.de/Hausapotheke> v rubrike "Arzneimittel (lieky)".

Welche Medikamente kennen Sie?

Aké lieky poznáte?

Wogegen oder wofür sind diese Medikamente?

Proti čomu alebo na čo sú tieto lieky?

5. Kreuzworträtsel / Medikamente

Křížovka lieky

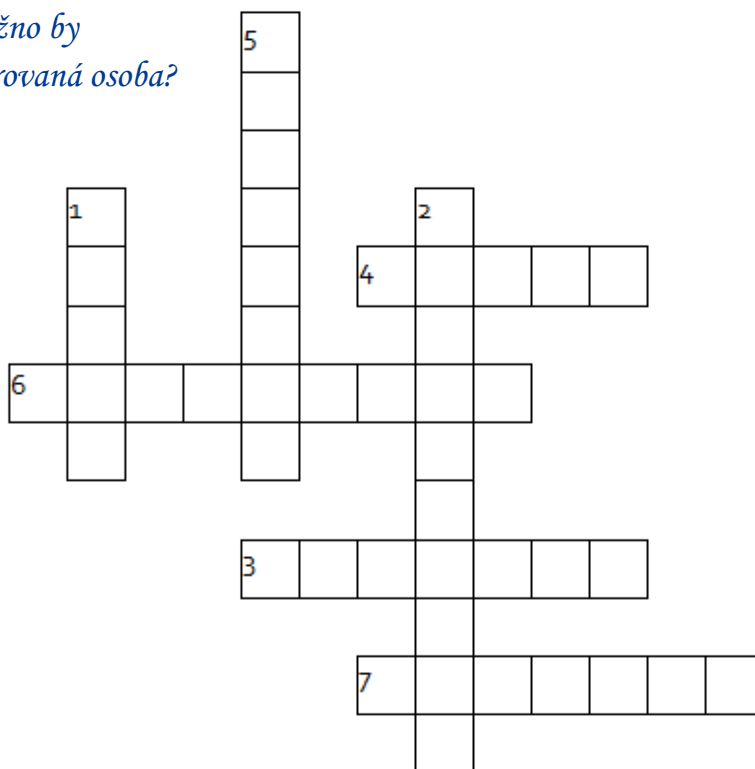

Wiederholung zu
Medikamenten
Modul 1, Seite 13-16

Tragen Sie die Wörter zu den Medikamenten auf dem Bild ein. Vielleicht können Sie sich von Ihrer betreuten Person helfen lassen?

Doplňte slová k liekom na obrázku. Možno by Vám mohla pri tom pomôcť Vami opatrovaná osoba?

6. Wofür oder wogegen sind die Medikamente? Ergänzen Sie die Tabelle.

Na čo alebo proti čomu sú lieky? Doplňte tabuľku.

das Zäpfchen **gegen** Fieber

das Fieberzäpfchen

die Salbe **für** die Augen

die Augensalbe

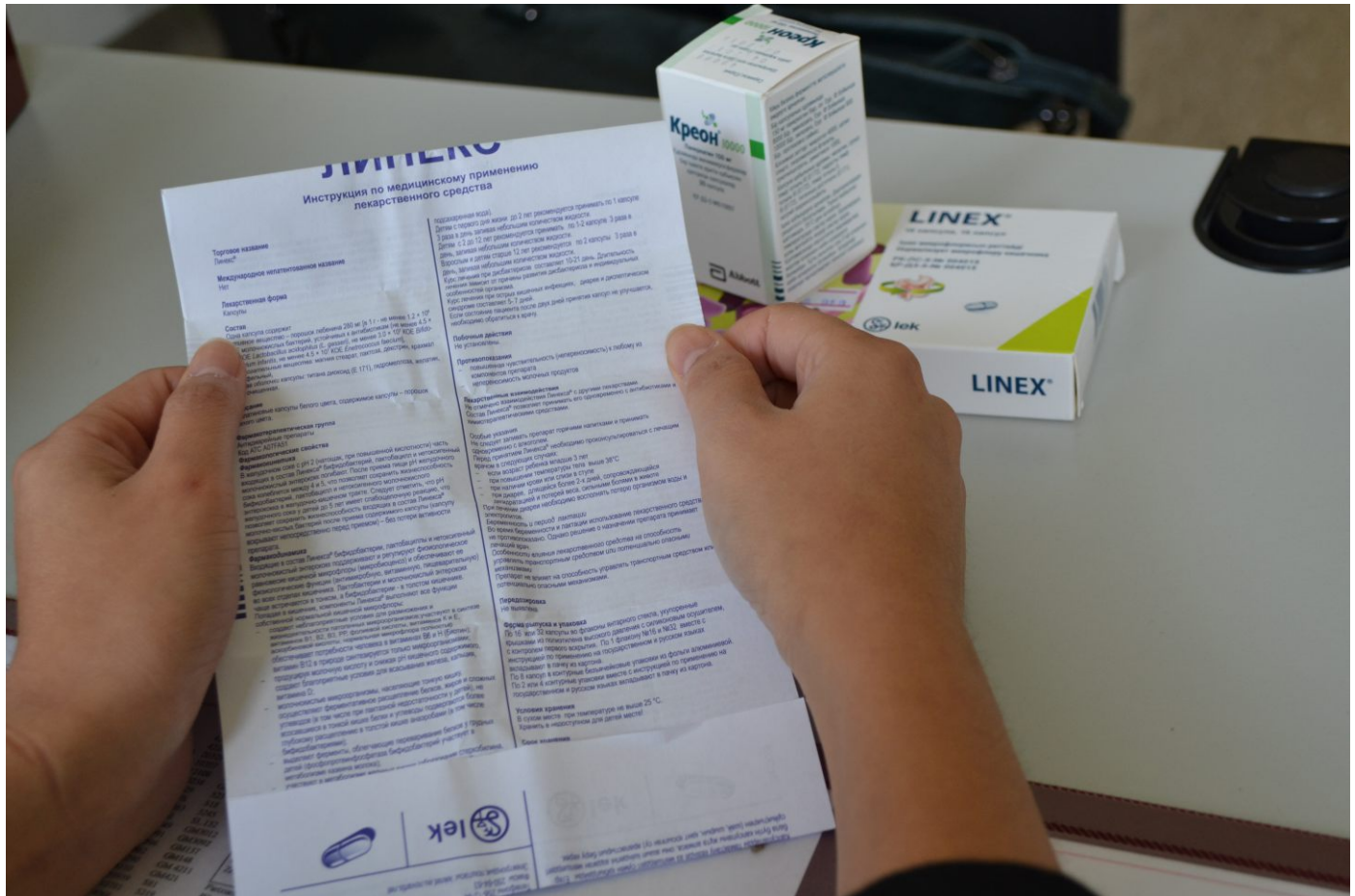
Medikament	gegen	für
Das Fieberzäpfchen	ist gegen Fieber.	
Die Augensalbe		ist für die Augen.
Das Asthmaspray		
Das Nasenspray		
Die Kopfschmerztablette		
Die Ohrentropfen		
Die Halstablette		

7. Schauen Sie sich die Hausapotheke von Herrn Schachinger an. Welche Medikamente finden Sie noch dort? Machen Sie Notizen wofür und wogegen diese Arzneien sind.

Informácie o liekoch sú na návode na použitie, ktorý je v balení s liekom. Ak by ste ho nenašli, spýtajte sa v lekární, ako je treba liek užívať, ináč je použitie lieku popísané v návode.

Individuálne použitie, gramáž vždy určuje lekár.

Beipackzettel

Pohl'adajte, prosím, na internete dva lieky, ktoré berie Vami opatrovaná osoba, čo tam píšu v návode na použitie, ako sa musí liek brať. Zadaťte tam meno lieku, stlačte/kľiknite na návod k liekom "Beipackzettel" a pozrite pod "spôsob a dĺžka použitia, dávkovania - Art und Dauer der Dosierung, Anwendung".

<http://www.apotheken-umschau.de/Medikamente/Beipackzettel-Suche-104127.html>

Lösungsschlüssel:

Persönliches Empfinden:

Zu 3b.

1 – B, 2 – C, 3 – A

Zu 4a.

Gespräch 1 – Foto Nr. 2, Gespräch 2 – Foto Nr. 1, Gespräch 3 – Foto Nr. 3

Kommunikation mit Angehörigen (I):

Zu 3a.

1. falsch, 2. falsch, 3. richtig, 4. richtig, 5. falsch.

Zu 3b.

aufgestanden, gut, schlecht gelaunt, deprimiert, gereizt, ärgerlich, ruhig, Spaziergang, schön, Tipp, besser, Wiederhören.

Wie war es gestern? - Grammatik

Zu 1.

Heute...	Gestern...
ist ihm nicht schwindelig. müssen wir nicht zum Arzt gehen. geht es ihm gut.	mussten wir zum Arzt gehen. ging es ihm nicht so gut. waren wir beim Arzt. wollte Herr Schachinger nicht aufstehen. war ihm schwindelig.

Zu 2.

ging, hatte, wollte, wollte, war, konnte, musste, wurde, hatten

Kommunikation mit Angehörigen (II):

Zu 1a.

- 1) Er hatte starke Kopfschmerzen und ihm war schwindelig, deswegen war er schlecht gelaunt.
- 2) Er hat gesagt, das waren Kreislaufprobleme.
- 3) Er muss seine Tabletten wirklich regelmäßig nehmen.
- 4) Blutdrucktabletten, spazieren gehen, die Ernährungstipps von Dr. Raab beachten
- 5) Morgen, um 15:30 Uhr

Zu 1b.

- 1: Bei Schachinger, Kada am Apparat.
- 2: Guten Tag, Ágnes, hier Obermüller. [mit Störung]
- 3: Entschuldigung, wer ist da bitte?
- 4: Ágnes, ich bin es Elke Obermüller.
- 5: Oh, Entschuldigung, Frau Obermüller. Ich hab's nicht gleich verstanden. Schön, dass Sie anrufen.
- 6: Nicht schlimm, wie geht es dem Papa nun heute?
- 7: Heute geht es ihm gut, aber gestern hatte er starke Kopfschmerzen und ihm war schwindelig, deswegen war er schlecht gelaunt.
- 8: Waren Sie mit ihm beim Arzt?
- 9: Ja, wir waren beim Herrn Dr. Raab. Er hat gesagt, das waren Kreislaufprobleme. Herr Schachinger hat ein Medikament bekommen. Heute geht es ihm gut und er hat auch schon nach Ihnen gefragt.
- 10: Sind die Kopfschmerzen denn weg?
- 11: Ja, die sind weg und er konnte die ganze Nacht durchschlafen. Dr. Raab meinte, man soll darauf achten, dass Herr Schachinger seine Tabletten wirklich regelmäßig nimmt und herunterschluckt.
- 12: Gab es ansonsten etwas Auffälliges bei der Untersuchung?
- 13: Nein, Herr Dr. Raab meinte, es ist alles in Ordnung.
- 14: Das ist gut. Ágnes, nächsten Dienstag steht ja der Wechsel mit Ihrer Kollegin an. Können wir kurz über die Pflegeübergabe sprechen? Es ist mir wichtig, dass wir Ihre Erfahrungen dabei berücksichtigen.
- 15: Ja, sicher.
- 16: Also Ágnes, was meinen Sie? Worauf soll Ihre Kollegin bei meinem Vater besonders achten?
- 17: Ich glaube, wir müssen ganz besonders auf die Blutdrucktabletten hinweisen. Die müssen regelmäßig genommen werden. Natürlich ist es auch wichtig, dass Ihr Vater spazieren geht.
Die frische Luft tut ihm so gut. Und nicht zu vergessen: die Ernährungstipps von Dr. Raab.
- 18: Danke Ágnes, könnten Sie Ihre Ratschläge auch noch in das Übergabeprotokoll eintragen?
- 19: Ja, das mache ich gern. Ich bin gerade dabei, alles aufzuschreiben.
- 20: Ach, es ist ja so schade, dass Sie aufhören müssen. Aber wir können es nicht ändern.
- 21: Das finde ich auch, ich gehe sehr ungern. Es ist nur leider so, dass
- 22: Ach Ágnes, ich verstehe das vollkommen. Sie haben es mir ja schon erklärt. Ich wollte nur noch einmal sagen, wie sehr ich es bedaure.
- 23: Vielen Dank! Werden Sie bei der Übergabe dabei sein?
- 24: Ich versuche auf jeden Fall zu kommen. Auch um Sie zu verabschieden. Wenn es nicht klappt, melde ich mich noch. Die Pflegeleiterin Frau Mühlenstedt kommt auf jeden Fall dazu.
Wann ist es morgen genau?

25: Um 15:30 Uhr.

26: Gut, Agnes, bis dann und viele Grüße an Papa!

27: Die richte ich ihm gerne aus, auf Wiedersehen!

Zu 3.

zum Beispiel:

Was sagen Sie am Anfang des Telefonats? - Bei Schachinger, Kada am Apparat.

Wie kann man nachfragen? - Entschuldigung, wer ist da bitte?

Wie kann man sich bedanken? - Vielen Dank!

Was sagen Sie am Ende des Telefonats? - Die richte ich ihm gerne aus, auf Wiedersehen! (am Telefon sagt man auch oft „Auf Wiederhören!“)

Zu 5.

a. wollten, b. musste, c. konnten, d. durfte, e. sollte / sollten

Zu 6.

a. wollte, b. wollte, c. konnte, d. musste / sollte, e. konnte / wollte, f. musste

Kommunikation mit Kollegen:

Zu 2.

- 1) Auf dem Zettel am Telefon
- 2) Mit seinem Hörgerät, beim Anziehen und mit dem Rollator
- 3) genug trinken, rechtzeitig frühstücken etc.

Zu 5.

1) Spray 2) Nasenspray 3) Tropfen 4) Salbe 5) Zäpfchen 6) Tabletten 7) Kapseln

Zu 6.

Das Asthmaspray ist gegen Asthma.

Das Nasenspray ist gegen Schnupfen oder für den besseren Atem.

Die Kopfschmerztablette ist gegen Kopfschmerzen.

Die Ohrentropfen sind gegen Ohrenschmerzen.

Die Halstablette ist gegen Halsschmerzen.

Selbstreflexion

Kreuzen Sie an.

Persönliches Empfinden

Ich kann über chronische Krankheiten der von mir betreuten Person berichten.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann nach den Krankheiten fragen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann die Krankheiten benennen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Kommunikation mit Angehörigen (I)

Ich kann den Angehörigen der von mir betreuten Person Fragen stellen, um mich auf die Betreuung besser vorzubereiten.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich verstehe die Reaktion / die Antwort auf meine Fragen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Wie war es gestern?

Ich kann mich mit den Angehörigen der von mir betreuten Person über die Gesundheit und das Wohlbefinden austauschen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann die Wünsche und die Beschwerden der von mir betreuten Person verstehen und notieren.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich weiß, wie man Präteritum bildet.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann über die Vergangenheit berichten.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Kommunikation mit Angehörigen (II)

Ich kann mit den Angehörigen der von mir betreuten Person Telefonate führen / telefonieren.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann Fragen über die Gesundheit der von mir betreuten Person am Telefon verstehen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann mich mit den Angehörigen der von mir betreuten Person nett unterhalten

(***plaudern** =разговарям).

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann die Modalverben verwenden.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Kommunikation mit Kollegen

Ich weiß, wie man ein Übergabeprotokoll schreibt.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann Medikamente in der Hausapotheke der von mir betreuten Person benennen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich weiß wofür oder wogegen die Medikamente sind.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Beipackzettel

Ich kann Beipackzettel verstehen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Notieren Sie in Ihrer Muttersprache.

Beim Lernen hat mir geholfen,.....

.....

.....

Die Kommunikation mit der von mir betreuten Person klappt besser, weil.....

.....

Die Kommunikation mit der von mir betreuten Person klappt besser durch.....

.....

(***es klappt** (umgangssprachlich) = etwas gelingt = нещо се осъществявя)

Wenn ich etwas nicht verstanden habe, dann

.....

Ich habe neue Anregungen und Impulse für die Kommunikation mit Angehörigen und Kollegen bekommen.

☐ ja ☐ nein ☐ welche.....

Modul 5: Kommunikation mit Institutionen und Behörden

Sprache: Deutsch als Fremdsprache

Niveaustufe: A2-B1 (GER)

Komunikácia s inštitúciami a úrady

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie.

Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia
nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

Kommunikation in der Öffentlichkeit

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

1. Sehen Sie sich die Situationen auf den Fotos an. Welcher Begriff passt zu welchem Foto / welcher Situation? Ordnen Sie zu.

Pozrite si situácie na fotografiách. Ktorý pojem je vhodný ku ktorej situácii/fotografii? Priradte.

das Taxi • das Amt • die Arztpraxis • der Postbote

2. Sie hören jetzt drei Gespräche (Modul 5, Hörtext 1).

Vypočujte si teraz tri rozhovory (modul 5, text 1)

2a. Ordnen Sie beim ersten Hören die Fotos den jeweiligen Gesprächen zu.

Priradte pri prvom počutí fotografie k príslušným rozhovorom.

Gespräch 1	Gespräch 2	Gespräch 3
Foto Nr.:	Foto Nr.:	Foto Nr.:

2b. Hören Sie die Gespräche zum zweiten Mal. Worum geht es? Was verstehen Sie?
Machen Sie Notizen zu jedem Gespräch:

Vypočujte si rozhovory druhýkrát. O čo ide?

Čo rozumiete? Urobte si poznámky ku každému rozhovoru:

Gespräch 1: _____
Gespräch 2: _____
Gespräch 3: _____

3. Haben Sie vielleicht auch schon solche Erfahrungen in Deutschland gemacht? Berichten Sie bei Gelegenheit der von Ihnen betreuten Person und / oder den Angehörigen davon!

Zažili ste už niečo podobné v Nemecku? Pri vhodnej príležitosti porozprávajte o tom Vami opatrovanej osobe a/alebo jej rodinným príslušníkom!

In der Apotheke

Wiederholung zu Medikamenteneinnahme
Modul 1, Seite 13-16

1. Sie hören jetzt ein Beratungsgespräch (Modul 5, Hörtext 2) zwischen einem Apotheker und einer Pflegehaushaltshilfe. Wenn Sie möchten, machen Sie sich zunächst Notizen in Ihrer Muttersprache. Beantworten Sie dann die folgenden Fragen.

Vypočujte si teraz rozhovor medzi lek-árnikom, ktorý radí a pomocnou ošetro- vateľskou silou v domácnosti (modul 5, text 2).

Ak chcete, robte si poznámky najprv vo Vašom rodnom jazyku.

Zod- povedzte potom nasledujúce otázky.

Tip:

Otázku, ktorá začína slo- vom začínajúcim na W, voláme W-otázkou. Patria k nej slovíčka ako wer, was, wo, wann, wie, warum, welche.

- 1) Was für ein Medikament hat der Arzt verschrieben? _____
- 2) Wie oft soll man die Tabletten nehmen? _____
- 3) Wann soll man die Tabletten einnehmen? _____
- 4) Wie soll man die Tabletten einnehmen? _____
- 5) Welche Nebenwirkungen können auftreten? _____

2. Hören Sie den Dialog (Modul 5, Hörtext 2) noch einmal und vervollständigen Sie die Dialogskizze.

Vypočujte si dialóg ešte raz (modul 5, text 2) a doplníte načrtnutý dialóg.

Apothekerin: Guten Tag, was kann ich für Sie tun?

Pflegehaushaltshilfe: Guten Tag, ich _____ gerne dieses _____ bei Ihnen einlösen.

Tip:

Ak nepoznáte neja- ké slovo, vyhľadajte si ho vo Vašom slovníku alebo sa opýtajte Vami opatrovanej osoby alebo jej rodinných príslušníkov.

Apothekerin: Ja, sehr gerne. Der Arzt hat _____ jetzt ein _____ verordnet. Moment mal. Hier ist das Medikament. Hat er _____ was zur _____ gesagt?

Pflegehaushaltshilfe: Also, das Medikament wurde nicht für mich verschrieben, sondern für Frau Kowalski. Und ich komme, um für sie das Medikament _____. _____ Sie _____ bitte die Einnahme sowie Dosierung einmal erklären? Dann kann ich das Frau Kowalski ausrichten.

Apothekerin: Ja, klar. Also, man _____ die Tabletten _____ täglich nehmen, und immer morgens _____ dem Frühstück. Am besten trinkt man das mit einem Glas _____ zusammen. Wichtig ist nur, dass man das nicht zusammen mit Milchprodukten einnehmen _____, weil Milch die Wirkung herabsetzt. Ich schreibe Ihnen das noch mal auf die _____ drauf.

Pflegehaushaltshilfe: Danke schön. _____ man mit Nebenwirkungen rechnen?

Apothekerin: Dieses Antibiotikum ist in der Regel gut verträglich. Es können _____ wie Magen-Darm-Störungen auftreten, die sich in Übelkeit, Durchfall, _____ oder Schwindelgefühl äußern. Die meisten Patienten bleiben aber gänzlich frei von Nebenwirkungen. Falls Frau Kowalski _____ der Einnahme bis dahin unbekannte Symptome bemerkt, _____ Sie bitte unbedingt ihren Arzt.

Pflegehaushaltshilfe: Gut, dann weiß ich Bescheid.

Apothekerin: _____ sie sonst noch andere Medikamente einnehmen?

Pflegehaushaltshilfe: Nein, dies ist das _____ Arzneimittel.

Apothekerin: OK. Geht es so mit, oder _____ Sie eine Tüte?

Pflegehaushaltshilfe: Ich _____ gerne eine Tüte. Danke schön.

Apothekerin: Gern geschehen. Tschüss und schönen Tag noch.

Pflegehaushaltshilfe: Danke, gleichfalls. Tschüss!

3. Ihnen oder dir? Ergänzen Sie die Sätze.

Vám alebo tebe? Doplňte vety.

- 1) • Ich bräuchte einen Termin, weil ich erkältet bin.
▶ Ich kann _____ einen Termin am Freitag anbieten.
- 2) • Milena, ich habe Fieber bekommen und fühle mich nicht so gut. Könntest du mir Medikamente kaufen?
▶ Ich bringe _____ jetzt einen Tee und gehe gleich danach Medikamente kaufen.
- 3) • Frau Kowalski, Sie sollen die Tabletten dreimal täglich nehmen, immer vor dem Essen.
▶ Ich gebe _____ gleich ein Glas Wasser. Nehmen Sie bitte die Medikamente nur mit Wasser ein.

Wiederholung zu Anreden „du“ und „Sie“
Modul 1, Seite 7

Tip:

Ak chcete niekomu niečo dať, darovať, alebo povedať, používate slová "Vám" alebo "tebe". "Tebe" sa používa v neformálnych situáciách a "Ihnen" pri formálnych situáciách. "Dir" používate, ak hovoríte s priateľmi alebo známymi. "Ihnen" sa napr. používa, keď hovoríte s neznámy-

4. In dem Beratungsgespräch haben Sie erfahren, dass die Pflegehaushaltshilfe in der Apotheke bei der Abholung von Medikamenten ein Rezept braucht. Einige Dokumente, die Sie in Deutschland brauchen, sehen Sie auf den Bildern. Wie heißen diese Dokumente?

V rozhovore, kde lekárnik radil pomocnej ošetrovateľskej sile v domácnosti, ste sa dozvedeli, že ošetrovateľská pomocná sila v domácnosti potrebuje na to, aby vybrala z lekárne lieky, recept. Niekoľko dokumentov, s ktorými sa môžete v Ne-mecku stretnúť, vidíte na obrázkoch. Ako sa volajú tieto dokumenty?

a. _____

b. _____

c. _____

d. _____

Foto a: Wikimedia

5. Welches Bild in 4. passt zu welchem Text? Ordnen Sie zu und überprüfen Sie, ob Sie in 4. alles richtig geschrieben haben.

Ktorý obrázok v bode 4 patrí ku ktorému textu? Priradte a overte si, či ste v bode 4 všetko správne vyplnili.

☐ Versichertenkarte / Krankenversicherungskarte

Beim Arztbesuch müssen Sie sie vorzeigen.

☐ Überweisungsschein

Sie brauchen eine Überweisung vom Hausarzt für das Krankenhaus oder Fachärzte.

☐ Rezept

Für rezeptpflichtige Medikamente brauchen Sie ein Rezept vom Arzt. Mit dem Rezept können Sie solche Medikamente in der Apotheke abholen.

☐ Führerschein

Sie dürfen erst fahren, nachdem Sie den Führerschein bekommen haben.

6. Haben alle Dokumente eine Entsprechung in Ihrem Land? Wie sehen sie aus? Vergleichen Sie die Dokumente in Ihrem eigenen Land mit denen in Deutschland.

Je to rovnaké ako aj vo Vašej krajine? Ako tieto dokumenty vyzerajú tam? Porovnajte Vaše dokumenty s tými, ktoré sú v Nemecku.

Was tut Ihnen weh?

1. Sehen Sie sich die Bilder an und antworten Sie, was Ihnen weh tut*. Stellen Sie sich die Fragen gegenseitig mit der von Ihnen betreuten Person oder mit Ihren Kolleginnen.

Pozrite si obrázky a odpovedzte, čo Vás bolí. Opýtajte sa navzájom Vašej opatrovanej osoby alebo Vašej kolegyne.

Was tut Ihnen weh?
Mir tut der Rücken weh.
Ich habe Rückenschmerzen.

Was tut Ihnen weh?
Mir tun die ____ weh.
Ich habe _____.

Was tut Ihnen weh?
Mir tut der Magen weh.
Ich habe _____.

Was tut Ihnen weh?
Mir tut ____ weh.
Ich habe _____.

Was tut Ihnen weh?
Mir tun die ____ weh.
Ich habe _____.

Was tut Ihnen weh?
Mir tun ____ weh.
Ich habe _____.

Was tut Ihnen weh?
Mir tut ____ weh.
Ich habe _____.

2. Welche Krankheiten kennen Sie noch? Ergänzen Sie die Sätze mit den Wörtern im Kästchen.

Aké choroby ešte poznáte? Doplníte vety z rámčeka.

Fieber • tun • Herzschmerzen • tut • Knie • Halsschmerzen

- 1) Frau Schmidt hat (starke) _____ und soll viel Kräutertee trinken.
- 2) Ich habe Ohrenschmerzen. Oh, meine Ohren _____ (mir) sehr weh.
- 3) Florian, du bist ganz heiß. Du hast bestimmt _____.
- 4) Ich muss langsam laufen, weil mein _____ ein bisschen weh _____.
- 5) Frau Kohl hat akute _____. Ich muss sofort den Notarzt* anrufen.

Termin vereinbaren

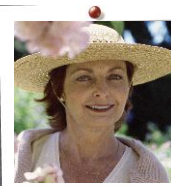
1. Lesen Sie den folgenden Dialog und beantworten Sie die Fragen.

Prečítajte si nasledujúci dialóg a odpovedzte na otázky.

- 1) Worunter leidet Frau Kowalski schon viele Jahre? _____
- 2) Bei wem hat Frau Petrova angerufen? _____
- 3) Warum hat Frau Petrova angerufen? _____
- 4) Wie geht es Frau Kowalski? _____
- 5) Wann ist der Termin? _____

Luise Kowalski má 75 rokov a býva v Berlíne. Už 9 rokov trpí ťažkou osteoporózou a preto má ťažkosti pri pohybe. Pani Kowalski má dve deti, ale obidve bývajú v južnom Nemecku. Už štyri roky sa dve pomocné ošetrovateľské sily v domácnosti starajú o pani Kowalski. Jej deti prichádzajú tiež často na návštevu.

Milena Petrova, 48, pochádza z Bulharska a mala už päťročné skúsenosti ako pomocná ošetrovateľská sila z Blagoevgradu predtým, ako sa začala starať o pani Kowalski. Keď jej jedna domáca ošetrovateľská agentúra ponúkla túto pracovnú príležitosť v Nemecku, dala vo svojej práci výpoveď a začala pracovať u pani Kowalski ako 24h opatrovatel'ka v 4-týždňových turnosoch.

Terminvereinbarung beim Arzt

Praxis-Sekretärin: Guten Morgen, Praxis Dr. Neumann. Mein Name ist Schröder. Was kann ich für Sie tun?

Frau Petrova: Guten Morgen, Frau Schröder. Hier spricht Milena Petrova. Ich bin die Pflegehaushaltshilfe von Frau Kowalski. Ich hoffe, es ist nicht zu kurzfristig, aber ich hätte gerne heute einen Termin für Frau Kowalski. Frau Kowalski geht es nicht gut.

Praxis-Sekretärin: Entschuldigung, ich habe den Namen von der Dame nicht ganz verstanden. Könnten Sie ihn bitte noch einmal wiederholen?

Frau Petrova: Ja, Kowalski ist ihr Name.

Praxis-Sekretärin: Könnten Sie mir das bitte buchstabieren?

Frau Petrova: Ja, gerne. K-O-W-A-L-S-K-I, K wie Kaufmann, O wie Otto, W wie Wilhelm, A wie Anton, L wie Ludwig, S wie Samuel, K wie Kaufmann, I wie Ida.

Praxis-Sekretärin: Ach so, Frau Kowalski. Gut, danke schön. Dürfte ich Sie fragen, worum es geht und weshalb Sie den Termin heute braucht?

Frau Petrova: Frau Kowalski hatte die ganze Nacht immer wieder Bauchschmerzen. Der Schmerz kommt und geht und hat bis jetzt nicht aufgehört. Sie kann aber nicht sagen, wo genau es weh tut.

Praxis-Sekretärin: Hat sie starke Schmerzen?

Frau Petrova: Ach, es geht. Aber Frau Kowalski hat solche Beschwerden zum ersten Mal.

Praxis-Sekretärin: Dann sollte sie in der Tat noch heute kommen. Ich kann Ihnen heute einen Termin um 11:45 Uhr anbieten.

Frau Petrova: Prima, heute um 11:45 Uhr passt uns gut. Vielen Dank! Ich werde Frau Kowalski begleiten.

Praxis-Sekretärin: War Frau Kowalski schon mal bei uns?

Frau Petrova: Ja, Herr Dr. Neumann ist ihr Hausarzt.

Praxis-Sekretärin: Ah ja, stimmt. Ich habe sie im Computer gefunden. Bitte vergessen Sie nicht die Versichertenkarte von Frau Kowalski.

Frau Petrova: Ja, ich denke daran. Ich bedanke mich. Bis später.

Praxis-Sekretärin: Gerne. Bis später.

Dr. med. Neumann
Facharzt für Allgemeinmedizin
Hausärztliche Versorgung
Sprechzeiten:
Mo Fr 8:00 - 12:30 Uhr
Mo, Di, Do 16:00 - 18:30 Uhr
Tel. 0551/ 000000

Tip:

Pri vyhláskovávaní mena môže pomôcť písmenková tabuľka, aby sa každá hláska správne sprostredkovala a ne- došlo k nedorozumeniam. Písmenkovú tabuľku nájdete v Sprachdossiers na strane X.

SD

2. Lesen Sie noch einmal den Dialog und nennen Sie bitte die Uhrzeiten.

Prečítajte si ešte raz dialóg a vymenujte ešte raz spomenuté časy.

Tip:

*Deň v týždni: am
Čas: um*

- 1) Wann ist die Praxis Dr. Neumann am Montag erreichbar? _____
- 2) Wann kann man am Freitag die Praxis Dr. Neumann besuchen? _____
- 3) Frau Petrova hat einen Termin um _____ für Frau Kowalski bekommen.

3. Welche Uhrzeiten hören Sie (Modul 5, Hörtext 3)?

Kreuzen Sie an.

*Kreuzen Sie an. Aký čas počujete
(modul 5, text 3)? Označte krížikom.*

9:00 Uhr	☐	11:06 Uhr	☐	14:15 Uhr	☐	18:00 Uhr	☐
9:25 Uhr	☐	12:30 Uhr	☐	16:30 Uhr	☐	20:30 Uhr	☐
10:45 Uhr	☐	13:35 Uhr	☐	17:55 Uhr	☐	22:11 Uhr	☐

Uhrzeit offiziell:

8:00 Es ist acht Uhr.
8:15 Es ist acht Uhr fünfzehn.
8:30 Es ist acht Uhr dreißig.
8:50 Es ist acht Uhr fünfzig.

Uhrzeit inoffiziell:

9:00 Es ist neun Uhr.
9:10 Es ist zehn nach neun.
9:15 Es ist Viertel nach neun.
9:30 Es ist halb zehn.
9:35 Es ist fünf nach halb zehn.
9:45 Es ist Viertel vor zehn.
9:50 Es ist zehn vor zehn.
Für die inoffiziellen Uhrzeiten gibt es nur die Zahlen 1-12. Z.B.:
23:00 Es ist elf Uhr.

4. Spiel
Hra

Spielen Sie mit der von Ihnen betreuten Person und / oder ihren Angehörigen zusammen. Nehmen Sie sich Kärtchen und schreiben Sie bitte je ein paar Uhrzeiten auf die Kärtchen. Jedes Mal zeigt Ihnen Ihr/e Partner/in ein Kärtchen und Sie müssen zuerst die offizielle Variante der Uhrzeit darauf richtig sagen. Anschließend sagen Sie ihre inoffizielle Variante und was Sie um diese Uhrzeit normalerweise macht. Ihr/e Partner/in überprüft alles.

Zahrajte sa spoločne s Vami opatrovanou osobou a/alebo jej rodinnými príslušníkmi. Zoberte si niekoľko kartičiek a napíšte na ne prosím niekoľko rozličných časov. Za každým, keď Vám Váš partner/ka ukáže niektorú z kartičiek, musíte najprv správne uviesť oficiálny čas. Následne povieť neoficiálnu variantu a čo obyčajne robíte v tomto čase. Váš partner/ka všetko skontroluje.

Taxi rufen

1. Hören Sie das Gespräch (Modul 5, Hörtext 4) und kreuzen Sie an. Was ist richtig?

Vypočujte si rozhovor (modul 5, text 4) a označte krížikom. Čo je správne?

- ☐ 1. Frau Kowalski hat bei der Taxizentrale angerufen.
- ☐ 2. Die Adresse von Frau Kowalski ist Bürgerstraße 13, Berlin Britz.
- ☐ 3. Das Taxi wird gegen 12 Uhr ankommen.
- ☐ 4. Frau Kowalski kann nicht vor der Tür warten.
- ☐ 5. Das Taxi müsste vielleicht auf Frau Kowalski warten, weil sie nur sehr langsam die Treppe hinuntergehen kann.

2. Lesen Sie das Gespräch. Haben Sie alles in 1. richtig gemacht?

Prečítajte si rozhovor. Urobili ste v úlohe 1 všetko správne?

11:15 Uhr

Telefonistin: Guten Tag. Taxizentrale Berlin. Was kann ich für Sie tun?

Frau Petrova: Guten Tag. Petrova mein Name. Ich möchte ein Taxi bestellen. Könnten Sie uns bitte eins schicken?

Telefonistin: Ja, gerne. Wie ist Ihre Adresse, bitte?

Frau Petrova: Bürgerstraße 13, Berlin Britz.

Telefonistin: Alles klar. Könnten Sie bitte Ihren Namen wiederholen?

Frau Petrova: Petrova und klingeln Sie bitte bei Kowalski.

Telefonistin: Gut, Frau Petrova. Das Taxi ist in sechs bis zehn Minuten bei Ihnen. Könnten Sie bitte vor der Tür warten?

Frau Petrova: Das machen wir. Es kann aber sein, dass das Taxi kurz auf uns warten muss, weil Frau Kowalski sehr langsam die Treppe runter geht.

Telefonistin: Das ist kein Problem.

Frau Petrova: Vielen Dank und auf Wiederhören.

Telefonistin: Bitte schön. Auf Wiederhören.

3. Was sagen Sie am Anfang und Ende eines formellen Telefongesprächs? Im folgenden Kasten finden Sie einige Anfänge und Beendigungen von Telefongesprächen. Ordnen Sie die Redemittel in die Tabelle ein.

Čo povieť na začiatku a na konci formálneho telefonického rozhovoru? V nasledujúcich rámčekoch nájdete začiatky a ukončenia telefonických rozhovorov. Zoradte jazykové prostriedky do tabuľky.

Schröder, guten Tag.	Auf Wiederhören!	Ja?	Bis später!	Bei Albrecht, Schimanski am Apparat.
Fischer.	Vielen Dank für Ihren Anruf. Auf Wiedersehen!		Hallo?	
Ja, ciao!	Guten Tag. Mein Name ist Schmidt. Was kann ich für Sie tun?			Tschüss!
Praxis Dr. Heinrich, Meier, guten Tag.		Bis dann und schönes Wochenende.		

Gesprächsanfänge	Gesprächsbeendigungen
Schröder, guten Tag.	

4. In Ihrem Heimatland haben Sie sicherlich schon ganz viele solcher formellen Gespräche geführt. Gibt es Unterschiede? Achten Sie darauf, wenn Sie beim nächsten Mal ein formelles Gespräch in Ihrer Muttersprache führen.

Vo Vašej krajine ste už určite viedli množstvo takýchto formálnych rozhovorov. Sú tam rozdiely? Všímajte si ich, ak budete viesť ďalší takýto formálny rozhovor vo Vašom materinskom jazyku.

Sich höflich ausdrücken

1. Lesen Sie noch einmal die Telefongespräche auf Seite 7-10. Markieren Sie die Sätze mit einer höflichen Frage oder einem Wunsch.

Prečítajte si ešte raz telefonické rozhovory na stranách 7 -10 Označte vety so zdôrilostnou otázkou alebo želaním.

2. Füllen Sie die Lücken.

Vyplňte medzery (chýbajúce miesta).

- 1) • Könnten Sie bitte gleich bei „La Romantica“ anrufen und einen Tisch für zwei Personen reservieren?
 ► Ja, klar, mache ich.
- 2) Sie _____ die Tabletten immer nach dem Essen einnehmen.
- 3) • _____ ich Sie bitten, das Fenster aufzumachen?
 ► Natürlich.
- 4) _____ du mir bitte beim Deutschlernen helfen?

Tip: Zdôrilostný rozhovor s konjunktívom II
Príklad: "Mohol by si mi pomôcť?" je zdôrilejšie ako "Môžeš mi pomôcť?"

3. Wie kann ich mich etwas höflicher ausdrücken? Formulieren Sie die Sätze um.

Ako sa môžem trochu zdôriľejšie vyjadriť? Preformulujte vety.

Wiederholung zu höflichen Fragen mit dem Modalverb können
 Modul 3, Seite 8

- 1) Haben Sie noch ein Zimmer frei? _____
- 2) Kann ich mit Lukas sprechen? _____
- 3) Können Sie mir helfen? _____
- 4) Darf ich Sie etwas fragen? _____
- 5) Sie sollen zuerst mit Ihren Eltern sprechen. _____

4. Schreiben Sie die Verbformen aus den höflichen Sätzen in 2. und ergänzen Sie die fehlenden Konjunktiv-II-Formen* in der Tabelle.

Vypíšte formy slovies zo zdôri- lostných viet z úlohy 2 a doplňte formy konjunktívu II do tabuľky.

	haben	können	dürfen	sollen
ich			dürfte	
Sie	hätten			

Träume und Wünsche ausdrücken

1. Falls Sie noch ein Lied hören möchten, so passt das Lied „Es ist nicht immer leicht“ von den Wise Guys sehr gut zu dem, was Sie gerade gelernt bzw. wiederholt haben – den Konjunktiv II. Hören Sie es und finden Sie heraus, um welche Themen es geht.

Ak by ste si ešte chceli vypočuť nejakú pesničku, potom sa hodí pesnička "Es ist nicht immer leicht" (nie je to vždy ľahké) od Wise Guys veľmi dobre k tomu, čo ste sa práve učili respektíve opakovali - ku konjunktívu II. Vypočujte si ju a zistite, o aké témy ide.

http://www.youtube.com/watch?v=ozMPPAe_en8

Hobby und Sport

Träume und Wünsche

Männer und Frauen

Glück und Leid

2. Hören Sie das Lied noch einmal und ergänzen Sie die fehlenden Wörter*.

Vypočujte si pesničku ešte raz a doplníte chýbajúce slová. Popíšte s nasledovnými časovými údajmi Váš bežný deň. Snívajte potom, čo by ste chceli robiť radšej..4

Ich _____ gern viel größer. Ich _____ gern mehr Geld.
Ich _____ gern mehr reisen, am liebsten um die ganze Welt.
Ich _____ gern blaue Augen und etwas mehr Gelassenheit.
Ich _____ gern Menschenleben retten. Ich _____ gern mehr Zeit.
Es ist nicht immer leicht, ich zu sein.
...
Ich _____ gern blonde Haare. Ich _____ gern topfit.
Ich _____ gern viel schöner. Ich _____ gern Brad Pitt.
Dann _____ ich Kohle ohne Ende, `n Riesen-Haus am Strand
auf einem herrlichen Gelände und teure Bilder an der Wand.

Tip:

*Sny a želania vyjadrené
pomocou konjunktívu II*

3. Notieren Sie in Ihrem Lerntagebuch Ihren Alltag und Ihre Wünsche und Träume.

Beschreiben Sie mit den folgenden Uhrzeiten Ihren Arbeitsalltag. Träumen Sie dann, was Sie lieber machen möchten.

Popíšte s nasledovnými časovými údajmi Váš bežný deň. Snívajte potom, čo by ste chceli robiť radšej.

8:00 10:15 12:30 14:20 17:15 20:00

4. Da Träume aber nur im Märchen wahr werden, überlegen Sie nun in Ihrer Muttersprache, womit Sie in Ihrem Arbeitsalltag zufrieden und unzufrieden sind. Was würden Sie gerne verändern. Meinen Sie, es lässt sich umsetzen? Wenn ja, überlegen Sie auch wie.

Pretože sa sny plnia iba v rozprávkach, považujte teraz - vo Vašom materinskom jazyku - s čím ste vo Vašom každodennom dni spokojný/á a s čím nie. Čo by ste radi zmenili? Myslite si, že sa to dá uskutočniť? Ak áno, považujte tiež ako.

Film Ziemlich beste Freunde

Der Film „Ziemlich beste Freunde“ (Originaltitel: Intouchables) ist eine französische Komödie aus dem Jahr 2011, die die wahre Geschichte eines Pflegers darstellt. Neben zahlreichen Auszeichnungen war dieser Film für den Oscar nominiert. Hier finden Sie den Trailer zum Film

<http://www.imdb.com/title/tt1675434/>.

Schauen Sie sich den Film an und schreiben Sie Ihre Kommentare dazu in Ihr Lerntagebuch.

Wie finde ich den Film? Hat mich der Film berührt? Welche Szenen haben

mich zum Lachen gebracht? Was ist die Geschichte zwischen mir und der von mir betreuten Person?

Das können Sie gern in Ihrer Muttersprache machen.

Film "pomerne najlepší kamaráti" (originálny titul intouchables) je francúzskou komédiou z roku 2011, ktorá opisuje skutočný príbeh jedného ošetrovateľa. Medzi inými početnými oceneniami bol tento film nominovaný na Oscara. Pozrite si film a zapíšte si Váš komentár k nemu do Vášho učebného diára. Ako sa Vám páči film? Dojal ma? Ktoré scény ma rozosmiali? Čo sa odohráva medzi mnou a mojou opatrovanou osobou? Toto môžete urobiť vo Vašom rodnom jazyku.

<http://www.imdb.com/title/tt1675434/>.

Lösungsschlüssel:

Kommunikation in der Öffentlichkeit

Zu 1.

Foto 1: das Amt **Foto 2:** das Taxi **Foto 3:** der Zusteller **Foto 4:** die Arztpraxis

Zu 2a.

Gespräch 1 – Foto Nr. 2, Gespräch 2 – Foto Nr. 3, Gespräch 3 – Foto Nr. 1

Zu 2b.

Gespräch 1: Ein Taxifahrer holt eine Passagierin und fährt sie zum Stadtteil Britz.

Gespräch 2: Ein Postbote bringt Frau Kowalski ein Paket zur Wohnungstür.

Gespräch 3: Frau Petrova möchte sich beim Einwohnermeldeamt anmelden.

In der Apotheke

Zu 1.

1) ein Antibiotikum 2) einmal täglich 3) immer morgens nach dem Frühstück 4) am besten mit einem Glas Wasser zusammen trinken 5) Magen-Darm-Störungen, die sich durch Übelkeit, Durchfall, Kopfschmerzen oder Schwindelgefühl äußern

Zu 2.

möchte, Rezept, Ihnen, Antibiotikum, Ihnen, Einnahme, abzuholen, Könnten, mir, soll, einmal, nach, Wasser, darf, Verpackung, Muss, Nebenwirkungen, Kopfschmerzen, während, informieren, Muss, einzige, möchten, hätte

Zu 3.

Ihnen, dir, Ihnen

Zu 4.

a. Führerschein, b. Überweisungsschein, c. Versichertenkarte / Krankenversicherungskarte, d. Rezept

Was tut Ihnen weh?

Zu 1.

Füße, Fußschmerzen; Magenschmerzen; der Kopf, Kopfschmerzen; Zähne, Zahnschmerzen; die Augen, Augenschmerzen; der Arm, Armschmerzen.

Zu 2.

1) Halsschmerzen 2) tun 3) Fieber 4) Knie, tut 5) Herzschmerzen

Termin vereinbaren

Zu 1.

- 1) unter schwerer Osteoporose
- 2) bei der Praxis Dr. Neumann
- 3) Sie hätte gern heute einen Termin für Frau Kowalski.
- 4) Ihr geht es nicht gut. Sie hat die ganze Nacht immer wieder Bauchschmerzen. Der Schmerz kommt und geht und hat
bis jetzt nicht aufgehört. Sie kann aber nicht sagen, wo genau es weh tut.
- 5) Heute um 11:45 Uhr.

Zu 2.

- 1) vormittags 8:00 – 12:30 Uhr und nachmittags 16:00 – 18:30 Uhr
- 2) Freitags von 8:00 bis 12:30 Uhr
- 3) Um 11:45 Uhr

Zu 3.

9:25 Uhr, 11:06 Uhr, 17:55 Uhr, 18 Uhr

Taxi rufen

Zu 1.

Die 2. und 5. Aussage ist richtig.

Zu 3.

Gesprächsanfänge	Gesprächsbeendigungen
Schröder, guten Tag.	Auf Wiederhören!
Fischer.	Bis später!
Ja?	Tschüss!
Bei Albrecht, Schimanski am Apparat.	Vielen Dank für Ihren Anruf. Auf Wiedersehen!
Hallo?	Vielen Dank und auf Wiederhören!
Guten Tag. Mein Name ist Schmidt. Was kann ich für Sie tun?	Bis dann und schönes Wochenende.
Praxis Dr. Heinrich, Meier, guten Tag.	Ja, ciao!

Sich höflich ausdrücken

Zu 1.

Ich hätte gerne heute einen Termin für Frau Kowalski.
Könnten Sie ihn bitte noch einmal wiederholen?
Könnten Sie mir das bitte buchstabieren?
Dürfte ich Sie fragen, worum es geht und weshalb sie den Termin heute braucht?
Ich möchte ein Taxi bestellen. Könnten Sie uns bitte eins schicken?
Könnten Sie bitte Ihren Namen wiederholen?
Könnten Sie bitte vor der Tür warten?

Zu 2.

1) sollten 3) Dürfte 4) Könntest

Zu 3.

1) Hätten Sie noch ein Zimmer frei?
2) Könnte ich mit Lukas sprechen?
3) Könnten Sie mir helfen?
4) Dürfte ich Sie etwas fragen?
5) Sie sollten zuerst mit Ihren Eltern sprechen.

Zu 4.

	haben	können	dürfen	sollen
ich	hätte	könnte		sollte
Sie		könnten	dürften	sollten

Träume und Wünsche ausdrücken

Zu 1.

Träume und Wünsche

Zu 2.

Ich wäre gern viel größer. Ich hätte gern mehr Geld.

Ich würde gern mehr reisen, am liebsten um die ganze Welt.

Ich hätte gerne blaue Augen und etwas mehr Gelassenheit.

Ich würde gern Menschenleben retten. Ich hätte gern mehr Zeit.

...

Ich hätte gern blonde Haare. Ich wäre gern topfit.

Ich wäre gern viel schöner. Ich wäre gern Brad Pitt.

Dann hätte ich Kohle ohne Ende, `n Riesen-Haus am Strand
auf einem herrlichen Gelände und teure Bilder an der Wand.

Selbstreflexion

Kreuzen Sie an.

Kommunikation in der Öffentlichkeit

Kurze formelle Gespräche in der Öffentlichkeit gelingen mir.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann von meinen Erfahrungen mit Ämtern, Behörden und anderen Institutionen berichten.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

In der Apotheke

Ich kann ein Rezept einlösen und mit einem Apotheker ein Beratungsgespräch führen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich weiß, wie man Dativergänzungen verwendet.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kenne die wichtigen Dokumente, die man für einen Arztbesuch braucht.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Was tut Ihnen weh?

Ich kann beschreiben, was mir wehtut.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann übliche Krankheiten benennen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Termin vereinbaren

Ich kann einen Arzttermin (telefonisch) vereinbaren.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann die Uhrzeiten in ihrer offiziellen und inoffiziellen Variante benennen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Taxi rufen

Ich kann ein Taxi telefonisch bestellen.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich weiß, was man am Anfang und Ende eines formellen Telefongesprächs sagt.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Sich höflich ausdrücken

Ich kann den anderen eine Frage höflich stellen oder sie um etwas bitten.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Ich kann die Konjunktiv-II-Form der Modalverben bilden und mich damit höflich ausdrücken.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Träume und Wünsche ausdrücken

Ich kann meine Träume und Wünsche im Konjunktiv II äußern.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Film – Ziemlich beste Freunde

Ich verstehe, worum es in dem Film geht.

☐ sehr gut ☐ gut ☐ es geht ☐ das muss ich noch üben

Notieren Sie in Ihrer Muttersprache.

Beim Lernen hat mir geholfen,.....
.....
.....

Die Kommunikation mit Institutionen und Behörden klappt besser, weil.....
.....
.....

Die Kommunikation mit Institutionen und Behörden klappt besser durch.....
.....
.....

Wenn ich etwas nicht verstanden habe, dann.....
.....
.....

Ich habe neue Kenntnisse und mehr Selbstvertrauen für die formelle Kommunikation mit Institutionen und Behörden bekommen.

☐ ja ☐ nein ☐ welche.....
.....

Spiel mit den Wörtern

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie.

Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

Hier finden Sie 32 Komposita, mit denen Sie Ihren Wortschatz trainieren können.

I. Spielvariante

Ziehen Sie eine Karte mit einem Kompositum und nennen Sie den bestimmten Artikel.
Wenn Sie ihn nicht kennen, drehen Sie die Karte um. Auf der Rückseite finden Sie die Antwort.
Sie können das auch gemeinsam mit der von Ihnen betreuten Person spielen.

Roggenbrötchen	Einkaufsliste	Fußgängerzone	Arbeitstag	Kopfschmerzen
Kleiderschrank	Arzttermin	Abendessen	Hausapotheke	Schmerztablette
Hausarzt	Mülleimer	Pfandflasche	Apfelkuchen	Familienbesuch
Blutdruck	Schlafstörung	Autofahrt	Hörgerät	Nasenspray
Versicherungskarte	Herzschmerzen	Teekanne	Fotoalbum	Sahnetorte

das	die	die	der	die
der	der	das	die	die
der	der	die	der	der
der	die	die	das	der
die	die	die	das	die

Telefonnummer

Nachttisch

Kreislauf

Fußweg

Rollstuhl

Hustensaft

Nebenwirkung

die

der

der

der

der

der

die

II. Spielvariante

Ziehen Sie eine Karte mit einem Kompositum und versuchen Sie, die Worte zu nennen, aus denen das Kompositum besteht, z.B. das Roggenbrötchen = der Roggen + das Brötchen. Das Spiel können Sie allein oder mit der von Ihnen betreuten Person spielen.

1. Roggenbrötchen	2. Mülleimer	3. Teekanne	4. Einkaufsliste	5. Pfandflasche
6. Fotoalbum	7. Fußgängerzone	8. Apfelkuchen	9. Sahnetorte	10. Arbeitstag
11. Familienbesuch	12. Telefonnummer	13. Kopfschmerzen	14. Blutdruck	15. Nachttisch
16. Kleiderschrank	17. Schlafstörung	18. Kreislauf	19. Arzttermin	20. Autofahrt
21. Fußweg	22. Abendessen	23. Hörgerät	24. Rollstuhl	25. Hausapotheke

26. Nasenspray	27. Hustensaft	28. Schmerztablette	29. Versicherungskarte	30. Nebenwirkung
31. Hausarzt	32. Herzschmerzen			
				

III. Spielvariante

Nachdem Sie alle 5 Module bearbeitet haben, können Sie auch Folgendes machen: Ziehen Sie eine Karte mit einem Kompositum. Erinnern Sie sich noch, in welchem Modul haben Sie das Wort gelernt haben? Falls nicht, schauen Sie nach.

Lösungen zu Spielvariante II.

1. das Roggenbrötchen = der Roggen + das Brötchen
2. der Mülleimer: der Müll + der Eimer
3. die Teekanne: der Tee + die Kanne
4. die Einkaufsliste: der Einkauf + (s) + die Liste
5. die Pfandflasche: das Pfand + die Flasche
6. das Fotoalbum: das Foto + das Album
7. die Fußgängerzone: der Fußgänger + die Zone
8. der Apfelkuchen: der Apfel + der Kuchen
9. die Sahnetorte: die Sahne + die Torte
10. der Arbeitstag: die Arbeit + (s) + der Tag
11. der Familienbesuch: die Familie + (n) + der Besuch
12. die Telefonnummer: das Telefon + die Nummer
13. die Kopfschmerzen: der Kopf + die Schmerzen
14. der Blutdruck: das Blut + der Druck
15. der Nachttisch: die Nacht + der Tisch
16. der Kleiderschrank: die Kleider + der Schrank
17. die Schlafstörung: der Schlaf + die Störung
18. der Kreislauf: der Kreis + der Lauf
19. der Arzttermin: der Arzt + der Termin
20. die Autofahrt: das Auto + die Fahrt
21. der Fußweg: der Fuß + der Weg
22. das Abendessen: der Abend + das Essen
23. das Hörgerät: hören + das Gerät
24. der Rollstuhl: rollen + der Stuhl
25. die Hausapotheke: das Haus + die Apotheke
26. der Nasenspray: die Nase + (n) + der Spray
27. der Hustensaft: der Husten + der Saft
28. die Schmerztablette: der Schmerz + die Tablette
29. die Versicherungskarte: die Versicherung + (s) + die Karte
30. die Nebenwirkung: neben + Wirkung
31. der Hausarzt: das Haus + der Arzt
32. die Herzschmerzen: das Herz + die Schmerzen

Sprachdossiers

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie.
Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za
akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

Súbor jazykových informácií 1

Ergänzende Materialien zu den Modulen 1 bis 5

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

Súbor jazykových informácií 3:

Ergänzende Materialien zu den Modulen 1 bis 5

Verweise aus Modul 1 „Pflege“

S. 2: Rod podstatných mien

Všetky podstatné mená, končiace na **-us, -ismus, -or, -ist, -er, -ent, -ant** sú mužského rodu (**der**), napríklad:

der Virus, der Zyklus, der Tinnitus
der Mechanismus, der Sozialismus, der Alkoholismus
der Doktor, der Diktator, der Professor
der Internist, der Spezialist, der Polizist
der Krankenpfleger, der Computer, der Reiseführer
der Student, der Präsident, der Konsument
der Gratulant, der Simulant, der Praktikant

Všetky podstatné mená, končiace na **-ik, -ie, -ion, -in, -heit, -keit, -schaft, -ung** sú ženského rodu (**die**), napríklad:

die Musik, die Klinik, die Kolik
die Information, die Operation, die Kommunikation
die Therapie, die Kardiologie, die Chirurgie, die Industrie
die Krankenpflegerin, die Ärztin, die Verkäuferin
die Krankheit, die Gesundheit, die Freiheit
die Pünktlichkeit, die Müdigkeit, die Sparsamkeit
die Botschaft, die Kundschaft, die Meisterschaft
die Heilung, die Verpflegung, die Versicherun

Všetky podstatné mená, končiace na **-um, -ment, -chen, -tum** sú stredného rodu (**das**), napríklad:

das Antibiotikum, das Serum
das Dokument, das Instrument, das Parlament
das Mädchen, das Kännchen, das Märchen
das Eigentum, das Christentum

Pri všetkých ostatných podstatných menách je potrebné si zapamätať rod spoločne s podstatným menom.

Im **Plural** stehen alle Nomen mit dem Artikel „**die**“:

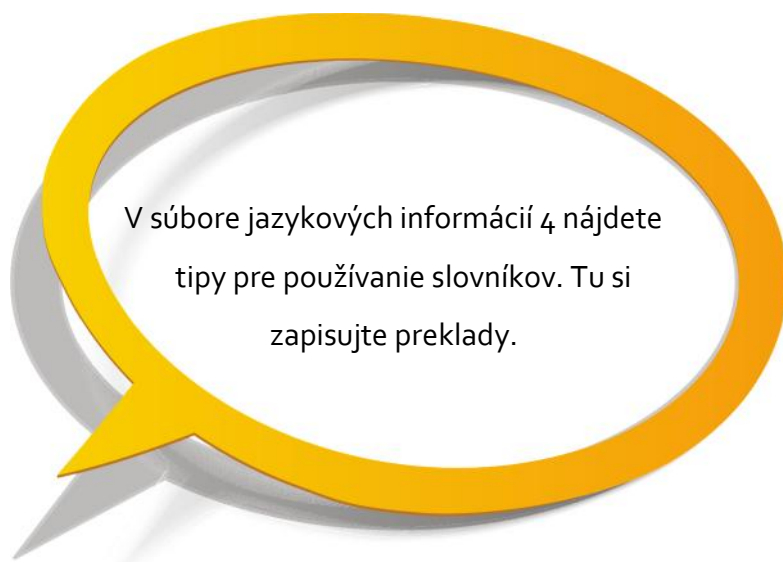
die Viren, **die** Zyklen, **die** Internisten, **die** Informationen, **die** Antibiotika, **die** Mädchen

S. 7: Körperteile

deutsch

der Kopf
das Haar (**die** Haare)
die Stirn
die Wange (**die** Wangen)
das Auge (**die** Augen)
das Ohr (**die** Ohren)
die Nase
der Mund
der Hals
die Schulter (**die** Schultern)
der Arm (**die** Arme)
die Hand (**die** Hände)
der Ellenbogen (**die** Ellenbogen)
der Finger (**die** Finger)
die Brust (**die** Brüste)

V súbore jazykových informácií 4 nájdete tipy pre používanie slovníkov. Tu si zapisujete preklady.

das Herz

der Bauch

die Hüfte (die Hüften)

das Bein (die Beine)

das Knie (die Knien)

der Oberschenkel (die Oberschenkel)

der Unterschenkel (die Unterschenkel)

der Fuß (die Füße)

die Ferse (die Fersen)

der Zeh (die Zehen)

S. 7: Kleidungsstücke

deutsch

die Bluse (die Blusen)

das Hemd (die Hemden)

das Nachthemd (die Nachthemden)

das Unterhemd (die Unterhemden)

der Pullover (die Pullover)

die Strickjacke (die Strickjacken)

die Jacke (die Jacken)

das Jackett (die Jacketts)

der Mantel (die Mäntel)

der Rock (die Röcke)

die Hose (die Hosen)

die Jeans (die Jeans)

der Strumpf (die Strümpfe)

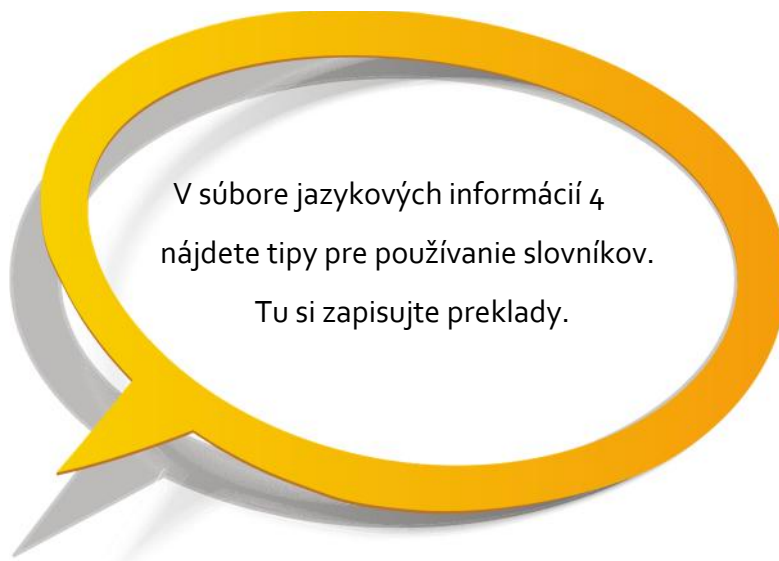
die Socke (die Socken)

der Schuh (die Schuhe)

die Mütze (die Mützen)

der Handschuh (die Handschuhe)

der Schal (die Schals)

das Tuch (die Tücher)

S. 9: trennbare Verben

Predpony sloviess začínajúcich na *ein, fern, auf, aus, hin, an* ... sú odlučiteľné a stoja na konci hlavnej vety:

einkaufen: Ich **kaufe** oft samstags Vormittag **ein**.

fernsehen: Heute Abend **sehen** wir **fern**.

aufmachen: Ich **mache** die Gardinen **auf**.

aussehen: Sie **sehen** richtig schick **aus**!

sich *hinsetzen*: **Setzen** Sie sich bitte **hin**!

an ...

Vo vedľajších vetách (napr. po spojkách *dass, weil, wenn, ob*) stojí časované sloveso na konci vety a odlučiteľné predpony sa opäť pridružujú k slovnému kmeňu:

Samstags Vormittag bin ich beschäftigt, **weil** ich **einkaufe** und dann das Mittagessen **zubereite**.

Frau Meier möchte, **dass** wir heute Abend **fernsehen**.

Frau Meier wollte, **dass** ich die Gardinen **aufmache**.

an ...

V **perfekte** (minulom čase) stojí odlučiteľná predpona pred **ge-**.

Ich habe oft samstags Vormittag **eingekauft**.

Gestern Abend haben wir **ferngesehen**.

Ich habe die Gardinen **aufgemacht**.

Frau Meier, Sie haben gestern richtig schick **ausgesehen**.

Frau Meier war müde und hat sich **hinggesetzt**.

an ...

S. 9: reflexive Verben

Zvratné zámeno **sich** sa mení podľa osoby:

Singular	Plural
ich kämme mich	wir kämmen uns
du kämmst dich	ihr kämmt euch
Er / sie / es kämmt sich	Sie / Sie kämmen sich

Veľa slovies môže byť rovnako zvratných ako aj prechodných, napríklad: (sich) kämmen, (sich) waschen, (sich) duschen, (sich) anziehen.

reflexiv:

Ich kämme **mich**.

Er wäscht **sich**.

Sie zieht **sich** an.

transitiv:

Ich kämme **die Haare**.

Er wäscht **seinen kleinen Sohn**.

Sie zieht **ihre Tochter** an.

Verweise aus Modul 3 „Freizeit und Geselligkeit“

S. 6: Wechselpräpositionen

 in	 auf	 an
--	---	--

		
hinter	vor	zwischen
		
neben	über	unter

Predložky *in, auf, an, hinter, vor, zwischen, neben, über, unter* sa môžu spájať rovnako s tretím (datívom) ako aj so štvrtým (akuzatívom) pádom.

Závisí to od toho, či sa predložka vzťahuje k polohe alebo na nejakú akciu (pohyb).

V prípade, keď sa jedná o pohyb, prevádza V prípade polohy sa spýtajte "Wo?" (kde).

sa nejaká akcia,

položte otázku "Wohin?" (kam).

Po otázke "Wohin?" nasleduje akuzatív.

Po otázke "Wo?" nasleduje datív.

Wohin gehst du? (Akkusativ)

Wo bist du? (Dativ)

Ich gehe **in die** Konditorei. (**die** Konditorei)

Ich bin **in der** Konditorei. (**die** Konditorei)

Ich gehe **in den** Park. (**der** Park)

Ich bin **in dem** (= **im**) Park. (**der** Park)

Ich gehe **in das** (=ins) Kino. (**das** Kino)

Ich bin **in dem** (= **im**) Kino. (**das** Kino)

Silné slovesá hängen, liegen, sitzen, stecken a napr. stehen sa používajú predložkami v datíve.		Slabé slovesá hängen, legen, setzen, stecken a napr. stellen sa používajú s predložkami v akuzatíve.	
	Dativ (Wo?)		Akkusativ (Wohin?)
hängen	Das Bild hängt an der Wand.	hängen	Ich hänge das Bild an die Wand.
liegen	Das Buch liegt auf dem Tisch.	legen	Ich lege das Buch auf den Tisch.
sitzen	Ich sitze auf dem Stuhl.	setzen	Ich setze mich auf den Stuhl.
stecken	Der Schlüssel steckt in dem (= im) Schloss.	stecken	Ich stecke den Schlüssel in das (= ins) Schloss.
stehen	Das Auto steht in der Garage.	stellen	Ich stelle das Auto in die Garage.

Videá a cvičenia k predložkám s tretím a štvrtým pádom:

http://www.youtube.com/watch?v=_VvVtHETU3Y

<http://www.youtube.com/watch?v=G3MeDOYgeO4>

<http://dafideen.wordpress.com/2012/09/04/wechselprapositionen-online-ubung/>

S. 12: Gesellschaftsspiele

Spoločenské hry sú pre mnohých ľudí obľúbenou náplňou voľného času. Existuje množstvo hier určených pre jednotlivcov, dvojice alebo skupiny. Niektoré z nich si môžete nájsť na internetovej stránke:

<http://www.dw.de/verspieltes-deutschland/a-16319418>

S. 12: Scrabble

Spoločenská hra scrabble je v Nemecku veľmi obľúbená. O čo pri nej ide a ako sa hra hrá zistíte tu:

<http://www.youtube.com/watch?v=ICvHHhvb528>

<http://www.scrabble.de/pdfs/ScrabbleImUnterricht.pdf>

<http://www.schulpraxis.ch/files/scrabble.pdf>

Verweise aus Modul 4: Kommunikation mit Angehörigen und Kollegen

S. 4: Präteritum

Perfektum používame väčšinou v bežnom styku, keď hovoríme o udalostiach z minulosti. Pre fakta a stavy z minulosti sa slovesá *sein* a *haben* napriek všetkému často používajú v *préterite*.

Odstránime koncovku neurčitku *-en* a pripojíme následovné koncovky:

Osoba slabé slovesá silné/zmiešané slovesá

Zvlášť významné sú slovesá *sein* / *haben*.

Beispiel: Im letzten Jahr *habe* ich Urlaub in Deutschland *gemacht*. Mit dem Fahrrad *bin* ich auf dem Elbe-Radweg von Hamburg bis Dresden *gefahren*. Die Strecke *war* fantastisch und ich *hatte* tolles Wetter.

Bildung

Wir entfernen die Infinitivendung **-en** und hängen folgende Endungen an:

Person	schwache Verben		Starke / gemischte Verben	
1. Person Singular (<i>ich</i>)	-te	ich lern te	–	ich sah
2. Person Singular (<i>du</i>)	-test	du lern test	-st	du sahst
3. Person Singular (<i>er / sie / es / man</i>)	-te	er lern te	–	er sah
1. Person Plural (<i>wir</i>)	-ten	wir lern ten	-en	wir sahen
2. Person Plural (<i>ihr</i>)	-tet	ihr lern tet	-t	ihr saht
3. Person Plural / Höflichkeitsform (<i>sie / Sie</i>)	-ten	sie / Sie lern ten	-en	sie / Sie sahen

Besonders wichtig sind die Verben **sein** / **haben**:

Person	sein	haben
1. Person Singular (ich)	ich war	ich hatte
2. Person Singular (du)	du warst	du hattest
3. Person Singular (er / sie / es / man)	er war	er hatte
1. Person Plural (wir)	wir waren	wir hatten
2. Person Plural (ihr)	ihr wart	ihr hattet
3. Person Plural / Höflichkeitsform (sie / Sie)	sie / Sie waren	sie / Sie hatten

S. 8: Modalverben im Präsens

Modálne slovesá sú **dürfen**, **können**, **mögen**, **müssen**, **sollen** und **wollen**. Pomocou týchto slovík môžeme meniť obsah vyjadrení - je rozdiel, ak niekto niečo urobiť (tun) musí (muss) alebo smie (darf).

Beispiel: Max *will* Automechaniker werden. Dafür *muss* er viel über Autos wissen. Sein Vater *soll* ihm alles erklären. In der Werkstatt *darf* Max seinem Vater helfen. Max *kann* sogar schon Reifen wechseln.

Použitie

Modálne slovesá používame väčšinou s neurčitkom (infinitívom) významových slovík. Podľa toho, ktoré modálne sloveso použijeme, sa bude meniť význam vety.

Beispiel: Max *will* / *darf* / *soll* Automechaniker werden.

Wenn das Vollverb als selbstverständlich vorausgesetzt wird, lassen wir es in der Umgangssprache oft weg.

Beispiel: Kannst du Deutsch (sprechen)? / Willst du eine Pizza (essen)? / Ich darf das (machen).

Tvoreníe

V prítomnom čase používame určitý tvar (pozri tabuľku časovania modálnych slovies).

Konjugationstabelle

	müssen	können	dürfen	sollen	wollen	mögen*	möchten**
Präsens							
ich	muss	kann	darf	soll	will	mag	möchte
du	musst	kannst	darfst	sollst	willst	magst	möchtest
er / sie / es / man	muss	kann	darf	soll	will	mag	möchte
wir	müssen	können	dürfen	sollen	wollen	mögen	möchten
ihr	müsst	könnt	dürft	sollt	wollt	mögt	möchtet
sie / Sie	müssen	können	dürfen	sollen	wollen	mögen	möchten

***mögen** sa dnes väčšinou používa bez významového slovesa - **ich mag dich**

** **möchten** je vlastne **konjunktív II** (podmieňovací spôsob) od mögen, dnes sa však v prítomnom čase používa ako samostatné modálne sloveso (pre tvary minulého času používame wollen).

Verweise aus Modul 5: Kommunikation mit Institutionen und Behörden

S. 7: Buchstabieralphabet

Ako hláskujete počas telefonátov? Každé jednotlivé písmeno sa povie ako slovo s príslušným začiatčným písmenom (väčšinou sa používajú krstné mená). Takto vznikla hláskovacia tabuľka. Podrobnejšie informácie nájdete na:

<http://de.wikipedia.org/wiki/Buchstabiertafel>

Buchstaben	Deutschland (DIN 5009)	Österreich (ÖNORM A 1081)
A	Anton	Anton
Ä	Ärger	Ärger
B	Berta	Berta
C	Cäsar	Cäsar
Ch	Charlotte	— ^{**}
D	Dora	Dora
E	Emil	Emil
F	Friedrich	Friedrich
G	Gustav	Gustav
H	Heinrich	Heinrich
I	Ida	Ida
J	Julius	Julius ^{***}
K	Kaufmann	Konrad
L	Ludwig	Ludwig
M	Martha	Martha
N	Nordpol	Nordpol ^{**}
O	Otto	Otto
Ö	Ökonom	Österreich
P	Paula	Paula
Q	Quelle	Quelle
R	Richard	Richard
S	Samuel [*]	Siegfried
Sch	Schule	Schule
ß	Eszett	scharfes S
T	Theodor	Theodor
U	Ulrich	Ulrich
Ü	Übermut	Übel
V	Viktor	Viktor
W	Wilhelm	Wilhelm
X	Xanthippe	Xaver (früher: Xanthippe)
Y	Ypsilon	Ypsilon
Z	Zacharias [*]	Zürich ^{**}

* Ako odchýlka od normy DIN sa tiež používajú mená Siegfried a Zeppelin, ktoré pochádzajú z hláskovacej tabuľky z roku 1934.

**Ako odchýlka od normy öNORM sa tiež používajú mená Christine, Norbert a Zeppelin.

***Ako odchýlka sa v Rakúsku výhradne používa meno Johann predtým Jäger!

S. 10: Konjunktiv II (Höflichkeit, Wunsch)

Pomocou konjunktivu II sa môžeme vyjadriť zdvorilo, keď sme v styku s cudzou osobou, keď položíme otázku, keď si žiadame informáciu alebo prosíme o láskavosť.

So zdvorilou formuláciou konjunktívu II sa stretávame v najrozličnejších situáciách: pri nakupovaní, v lekárni, u lekára, na úradoch, medzi kolegami v práci, pri telefonátoch, počas jednaní v bankách atď.

Užitočné vety:

Könnten Sie bitte das Fenster zu machen?

Hätten Sie einen Moment Zeit für mich?

Dürfte ich den Tisch aufräumen?

Könnten Sie mir zeigen, wie ich zum Rathaus laufen kann?

Ich **hätte** gern ein Vollkornbrot.

Könnten Sie uns einen Termin für die nächste Untersuchung geben?

Dürfte ich Sie bitten, mir beim Kochen zu helfen?

Sie **sollten** das Formular bei der Arbeitsagentur abgeben.

Könnten Sie bitte ein Taxi um 12 Uhr zu uns schicken?

Könnten Sie mir erzählen, wie Ihre Arbeit im ersten Monat war?

Súbor jazykových informácií 2

Stratégia počúvania a technika pýtania sa

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

Súbor jazykových informácií 2:

Stratégia počúvania a technika pýtania sa

Je normálne, že pri učení sa cudzieho jazyka rozumieme zo začiatku iba málo. Vyskúšajte byť aktívni pri počúvaní; tieto tipy Vám pri tom môžu pomôcť:

V rozhovoroch

Ak počujete niečo týkajúce sa určitej témy alebo keď sa o niečom s niekým zhovárate, pouvažujte, čo všetko už o tom viete. To Vám môže pomôcť lepšie porozumieť tomu, čo bolo povedané v nemčine alebo vytušiť, čo by to mohlo znamenať.

Koncentrujte sa na slová, ktoré dokážete ľahšie porozumieť (osoby, miesta, čísla a slová, ktoré sú podobné vo Vašom materinskom jazyku) a pokúste sa identifikovať kľúčové slová (slová, obsahujúce dôležité informácie).

Všímajte si tiež gestikuláciu a mimiku osoby, ktorá rozpráva. Tak získate ďalšie potrebné informácie k obsahu toho, o čom osoba hovorí.

Achten Sie auf betonte Wörter in Sätzen. Diese sind für das Verstehen meistens besonders wichtig.

Ak niektorým slovám nerozumiete alebo si všimnete slovné zvraty, pokúste si ich v mysli opakovať a poznamenajte si tieto čo najskôr, aby ste si ich význam mohli nájsť v slovníku alebo sa na ne opýtať inej osoby.

Jazykové prostriedky – príklady zisťovacích otázok:

- Entschuldigen Sie, was bedeutet...? - Prepáčte, čo znamená...?
- Ich habe nicht gut verstanden. Was bedeutet...? - Nerozumel som dobre. Čo znamená...?
- Ich kenne ... nicht. Was heißt das...? - Nepoznám Čo znamená ...?
- Können Sie mir ... erklären? - Mohli by ste mi ... vysvetliť?

Nové slová si zapisujte do slovníčka podľa možností najlepšie hneď s príkladom. Potom sa budete mohli dobre rozpamätať na kontext. Sami skúšajte tvoriť vety s použitím nových slov i slovných spojení a aktívne ich používajte v komunikácii. Dbajte pri tom zvlášť na správnu výslovnosť.

Filme, MP3, Podcasts etc.

Počúvajte a pozerajte čo možno najčastejšie nemecké programy a rádiové stanice alebo počúvajte rozhovory Nemcov na uliciach, v kaviarňach, v autobuse a pod. Urobte si poznámky k výrazom, ktorým ešte nerozumiete a pýtajte sa neskôr iných osôb na ich význam alebo si ich pozrite v slovníku.

Lernen Učte sa nové výrazy tak, že ich sami budete používať v rozhovoroch.

Využívajte internet, aby ste mohli počúvať nemčinu alebo ju vidieť a počuť. Rádiová stanica „Deutsche Welle“ má na svojej internetovej stránke rubriku „učiť sa po nemecky - Deutsch lernen“ so širokou ponukou učenia sa v nemčine. K porozumeniu hovorenej reči sa zvlášť hodia pod Deutsch XXL ponuky „Top-Thema“ s MP3, „Video-Thema“ alebo pod Deutschkurse ponuka „Audio-Trainer“ so 100 lekciami.

Link: <http://www.dw.de/deutsch-lernen/s-2055>

Väčšina televíznych a rozhlasových staníc má knižnicu médií (Mediathek), ktorá zabezpečí, že môžete určité programy sledovať na internete v určitú konkrétnu hodinu. Často sa dajú rozhlasové programy stiahnuť vo forme podcastov, ku ktorým existujú transkripcie (texty). Programy sa dajú zastavovať a dajú sa stále vypočuť nanovo, dajú sa podľa predlohy opakovať a paralelne k počúvaniu predčítavať.

Linky: ARD: <http://www.ardmediathek.de/tv>

ZDF: <http://www.zdf.de/ZDFmediathek#/hauptnavigation/startseite>

WDR: <http://www1.wdr.de/mediathek/video/startseite-video102.html>

Rozdeľte si filmy do jednotlivých úsekov a pozrite si tieto viackrát. Pokúšajte sa zaujímavým častiam úplne porozumieť, do detailov a zapisujte si výrazy, ktoré si chcete zopakovať, aby ste sa ich lepšie naučili.

Súbor jazykových informácií 3

Tipy pre správnu výslovnosť

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

Súbor jazykových informácií 3:

Tipy pre správnu výslovnosť

Výslovnosť je veľmi dôležitá, aby poslucháč dobre porozumel, čo mu chcete sprostredkovať. Chybná výslovnosť vedie častejšie k nedorozumeniam než gramatické chyby.

Pre výslovnosť v novom jazyku si musíte osvojiť nové a nezvyklé pohyby úst, aby ste dokázali správne vyslovovať jednotlivé hlásky.

- Obťažné by mohli byť napr. dlhé alebo krátke samohlásky a, e, i, o, u
- Hlásky [ç, j, ŋ, h] ako v ich [ɪç], farbig ['farbɪç], ja [ja:], singen ['zɪŋən], trinken ['trɪŋkŋ], holen ['ho:lən] v bulharštine neexistujú, ich precvičovaniu je potrebné venovať zvláštnu pozornosť
- Tiež pery sú pri vyslovovaní nemeckých hlások aktívnejšie a namáhavejšie ako napr. v bulharštine

Aby ste mohli hlásky správne vyslovovať, musíte ich najprv celkom presne počuť. Môžete požiadať opatrovanú osobu alebo aj niekoho iného, či by Vám nepredviedol výslovnosť ťažko vysloviteľných slov a Vy môžete potom viackrát slová zopakovať. Dbajte pri tom presne na tvar, otvorenie a pohyb pier.

Ak chcete radšej precvičovať doma a v klude, môžete sa cielene zlepšovať s využitím cvičení pre výslovnosť, ktoré sú na internete. Skúšajte slová alebo výrazy viackrát po sebe opakovať. Počúvajte opakovane originál a urobte si vlastné nahrávky, aby ste dokázali ľahšie rozoznať rozdiely.

Naplánujte si, ktorým hláskam chcete pri precvičovaní venovať najväčšiu pozornosť.

Používajte zrkadlo, aby ste mohli lepšie imitovať pohyby úst originálneho hovorcu. Tu môžete celkom cielene precvičovať jednotlivé hlásky:

<http://www.uiowa.edu/~acadtech/phonetics/>

Dbajte na akcenty v slovách a vo vetách a na intonáciu vety. Pre zvýraznenie intonácie si ju vyťukávajújte alebo vytlieskajte.

Gute Übungsmöglichkeiten finden Sie hier:

- veľmi obsiahle cvičenia k hláskam, slovným a vetným akcentom a k intonácií viet:

http://www.hueber.de/seite/pg_editorial_idiomas_aussprache_hes

<http://simsalabim.reinke-eb.de/>

- Zungenbrecher Cvičenia k rozličným nemeckým hláskam a jazykolamy:

<http://blog.goethe.de/majstersztyk/archives/121-Aussprache-trainieren.html>

<http://cornelia.siteware.ch/cms/daf-daz-2/aussprache/laute-und-buchstaben>

- Pomoc pri správnej výslovnosti v online slovníkoch: Nechajte si nemecké slová predrieť a opakujte ich znova a znova.

<http://de.pons.com/> oder <http://dict.leo.org/>

<http://www.forvo.com/languages/de/>

Čítajte nahlas čo možno najviac krátkych textov z internetu alebo z novín.

Hovorte veľa, aby ste výslovnosť stále precvičovali. Poproste osoby, aby Vás pri výslovnosti opravovali.

Spievajte piesne nemeckých autorov, ktoré sa Vám páčia! Texty/piesne nájdete na internete. Vyhľadajte si na youtube videoklipy, aby ste mohli spievať so spevákmi.

Požiadajte nemecky hovoriace osoby o tipy ohľadom nemeckej hudby.

Súbor jazykových informácií 4

Tipy pre používanie slovníkov a učebníc gramatiky

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

Súbor jazykových informácií 4:

Tipy pre používanie slovníkov a učebníc gramatiky

Slovník Vám môže pomôcť porozumieť slovám, ktoré ste počuli alebo čítali. Okrem toho sa môžete cielene pripraviť na rečovú situáciu tým, že si vopred premyslíte, čo chcete povedať alebo napísať a vyhľadáte si odpovedajúce slová.

Tip 1: Zoznámte sa so zvyklosťami v slovníkoch a učebniciach gramatík!

Aby ste si mohli so slovníkmi a učebnicami gramatík optimálne pomôcť, potrebujete poznať určité odborné termíny ako sú "Akkusativ" (akuzatív, 4.pád), "Präposition" (predložka), "Perfekt(um)" (perfektum, minulé čas) alebo "trennbare Verben" (slovesá s odlučiteľnými predponami). Tieto termíny sú na začiatku alebo na konci krátko vysvetlené na príkladoch, potom sa už používajú iba skratky:

Genus (rod, der Artikel = člen) der Substantive (podstatných mien): m (maskulin = mužský) = der; f (feminin = ženský) alebo w (weiblich = ženský) = die; n (neutrum = stredný) = das

der Kasus (pád), ktorý si vyžaduje sloveso alebo predložku:

Akkusativ (4.pád): akk, jmdn (= jemanden), etw (= etwas)

Dativ (3.pád): dat alebo jmdm (= jemandem)

napr.: jdm etw. erzählen = niekomu niečo rozprávať (Príklad: Ich erzähle dir eine Geschichte = Rozpoviem ti príbeh), an etw/jmdn denken = myslieť na niečo/nieкого (Príklad: Ich denke an das Geschenk/an Dich = Myslím na darček/na Teba)

„~“ nahrádza heslo v slovníku, aby sa toto heslo nemuselo stále nanovo písať.

Za niektorými slovami stojí radová číslovka 1., 2., 3., 4., ... pretože slová majú v rôznych kontextoch iný význam.

V tlačенých slovníkoch stojí za slovom fonetický zápis, ktorý ukazuje, ako sa slovo vyslovuje. V tomto fonetickom zápise sa objavujú niektoré "znaky fonetického písma", ktoré sa v abecede bežne nevyskytujú, napr. hlásky [ç, ŋ] ako ich alebo singen, ktoré sa možno ani v materinskom jazyku nevyskytujú. Tieto znaky fonetického písma sú vysvetlené na začiatku alebo konci slovníka.

Pri väčšine digitálnych slovníkoch sa dá nechať slovo predčítať.

Tip 2: Využívajte obsiahle informácie, ktoré sa nachádzajú v slovníkoch, aby ste sa správne naučili nemeckú slovnú zásobu:

- podstatné mená si stále zapisujte s členom (der, die, das = ten, tá, to)
- pri slovesách sa učte vždy pád (akuzatív/datív), predložky, s akými sa sloveso spája (an/auf/in atď.) alebo, či má zvratné zámeno (sich).
napr.: *Ich helfe **dir** / **dem** Kind* oder *Ich sehe **dich** / **das** Kind*.
napr.: *Ich denke **an** das Essen*, *Ich warte **auf** den Postboten*
napr.: *Ich erinnere **mich***. *Sie wäscht **sich***.
- ávajte pozor na „slovesá s odlučiteľnými predponami“ a zapisujte si príklady:
napr.: *Ich fange **an*** (anfangen). *Sie steht **auf*** (aufstehen). *Sie zieht sich **aus***.
všímajte si kontext (die Birne – ovocie / die Birne (žiarovka))
- využívajte „príbuznosť“ slov
napr.: *sprechen* (Verb) / *die Sprache* (Substantiv) / *sprachlich* (Adjektiv)
- každý dobrý slovník (digitálny či tlačný), ponúka všetky uvedené informácie.

Tip 3: Naučte sa v analógových (tlačených) slovníkoch nemeckú abecedu, aby ste mohli rýchlo nájsť potrebné slovo.

- Usporiadajte napr. podľa abecedy písmená *f, o, d, w, p, g*.
- Usporiadajte podľa abecedy slová *Metropole, Mexikaner, Mensch, Messer*.
- Usporiadajte podľa abecedy slová *Butter, Bär, Büchse, Börse, Bohne, Banane*.

Tip 4: Pouvažujte, k akému slovnému druhu (sloveso, podstatné meno, prídavné meno) patrí hľadané slovo a aký je jeho základný tvar.

- V tlačených slovníkoch stoja slovesá iba v základnom tvare (v neurčitku). Ak nájdete v texte napr. *du sprichst* alebo *er hat gesprochen*, musíte v slovníku vyhľadať neurčitok *sprechen*.
- Podstatné mená a prídavné mená sa v slovníkoch uvádzajú v jednotnom čísle (singulár) a v prvom páde (nominatív). Napr. tvar *Häusern* patrí k základnému tvaru (das) *Haus*.

Dobré digitálne slovníky rozoznávajú ale všetky tvary slov, t. z., že nemusíte poznať základné tvary; výnimkou sú „slovesá s odlučiteľnými predponami“, pretože predpona väčšinou celkom zmení význam slovesa. **Zmysluplný preklad vety *fange an*, nájdete iba pod *anfangen* (začínať) a nie pod *fangen* (chytať).**

Tip 5: Zložené slová je niekedy nutné rozložiť na jednotlivé slová. Platí to vtedy, keď sa zložené slovo v slovníku nenachádza

napr. pre *Deutschunterricht*, potrebné najprv vyhľadať *deutsch* a potom *Unterricht* alebo pri *pflegeleicht* najprv *Pflege* a potom si pozrieť *leicht*

Tip 6: Digitálne slovníky (na DVD, na internete alebo v mobilnom telefóne) majú mnohé výhody oproti tlačným slovníkom a sú často zadarmo!

Väčšina digitálnych slovníkov dokáže predčítavať slová.

Hľadané slová sa dajú zadávať v ľubovoľnom tvare

V mobilnom telefóne je k dispozícii príslušná aplikácia, eventuálne sa dá využiť funkcia hovoreného jazyka, t. z., že osoba, o ktorú sa staráte povie neznáme slovo do mobilného telefónu, ktorý prevedie zvukovú formu do písanej podoby a spustí sa vyhľadávanie.

Nevýhoda: často chýbajú informácie týkajúce sa rôznych významov / možných prekladov alebo príklady vo vetách. Jednoduchý preklad 1:1 často nefunguje. Napr.: *Schloss* (zámok vo dverách) / *Schloss* (zámok princeznej)

Dobré príklady na internete sú: www.dict.cc [vo všetkých jazykoch v rámci projektu], www.linguee.com [vo všetkých jazykoch v rámci projektu], <http://de.glosbe.com/all-dictionaries> [vo všetkých jazykoch v rámci projektu], www.pons.com/ [poľština, čeština, maďarčina], www.leo.org [iba poľsky]. alebo ďalej obľúbený slovník na portáli „seznam“ <http://slovník.seznam.cz/de-cz/?q> alebo prekladač google <https://translate.google.cz/?hl=cs&tab=wT#de/cs/>.

Výkladové (jednojazyčné) nemecké slovníky poskytujú okrem viacerých informácií k významu a gramatike tiež množstvo príkladov v podobe celých viet (napr.: www.duden.de).

Súbor jazykových informácií 5

Samostatné učenie

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

Súbor jazykových informácií 5:

Samostatné učenie

Tipy pre samostatné ďalšie učenie sa

Majte na zreteli, že sa nový jazyk dobre naučíte vtedy, ak využijete čo najviac príležitosti k tomu, aby ste rozprávali a uvedomelo postupovali pri učení. To znamená, že by ste si Vaše hodiny nemčiny mali plánovať a cielene si premyslieť potrebné materiály a možnosti precvičovania.

Počúvanie a pochopenie výrazov a ich samostatné používanie

Počúvajte pozorne počas všedného dňa (napr. pri opatrovanej osobe, v autobuse, v kaviarni, v rádiu, v televízii ...) a registrujte, ako a kedy rodení Nemci, Rakúšania atď. používajú určité výrazy, jazykové prostriedky. Výrazy si zapisujte (do slovníčka aj s prekladmi), uvedte aj príklady a pouvažujte, kedy a kde by ste ich mohli použiť. Hneď pri najbližších príležitostiach ich vyskúšajte! Pevné slovné spojenia by ste sa mali naučiť naspamäť! Opýtajte sa osôb, ktorým dôverujete, či sa to môže takto povedať:

Redemittel: Kann man sagen: „...“? - Môže sa povedať: „...“?

Ist es richtig, wenn man sagt: „...“? - Je to správne, keď sa povie: „...“?

Wann benutzt man das Wort / den Ausdruck: „...“? - Kedy sa použije slovo / výraz: „...“?

Texty ako model hovorenej reči

Snažte sa čo najviac čítať, pretože v textoch nájdete autentický jazyk, ktorý sa chcete naučiť. Vyhľadajte si krátke texty. Môžete začať aj s detskými knihami (z „blšáku“, z knižnice, z antikvariátu). Vyberte si témy, ktoré Vás zaujímajú a ku ktorým už toho veľa viete („vygoogľujte“ si tieto témy v nemčine). Toto Vám môže pomôcť, aby ste textom lepšie porozumeli.

Dôležité: Iba zriedka je nutné všetkému (po)rozumieť! Skúšajte najprv dočítať celý text a pri slovách, ktorým nerozumiete, pouvažujte, čo by tak mohli asi znamenať.

Až potom by ste si mali cielene vyhľadávať jednotlivé slová či výrazy a zapisovať si ich.

Filmy, podkasty, atď.

Pre učenie sa cudzieho jazyka využívajte nové média (cvičenia online, aplikácie, podkasty, médiatény televíznych a rádiových vysielateľov na internete,...). V SD 2 (stratégia počúvania...) nájdete niekoľko podnetov / internetových odkazov.

Slovná zásoba

Nové slová si zapisujte do slovníčka aj s príkladmi a tiež s podobnými slovami s rovnakým kmeňom (sloveso, podstatné meno, prídavné meno,...) a učte sa tieto vtedy, keď máte čas (keď čakáte na autobus, pred spaním,...) a to najlepšie tak, že si ich budete nahlas opakovať. Vynasnažte sa každý deň naučiť 5 – 10 nových slovíčok a tie predošlé opakujte v pravidelných intervaloch. Podčiarknite si zvlášť ťažké slová a čítajte, píšete a vyslovujete tieto častejšie.

Skúste nejaké prepojenie s Vaším materinským jazykom alebo s inými cudzími jazykmi, aby ste si mohli slovo lepšie zapamätať.

Učte sa slová z jednotlivých slovných oblastí, t. z. považujte, ktoré pod témy patria k určitému pojmu a vyhľadajte si zodpovedajúce slová či výrazy, ktoré sa chcete naučiť.

putzen

einkaufen

Wochenende

Freunde treffen

reisen

Freizeit / Sport

Precvičovanie gramatiky / slovnej zásoby

Pri hovorení, komunikovaní sa pozorne sledujte a zamyslite sa nad tým, čo je ešte pre Vás ťažké a kde sa ešte chcete zlepšiť. Jedná sa skôr o gramatiku alebo o slovnú zásobu?

Pozrite sa do gramatiky (online: www.mein-deutschbuch.de) a vypracujte úlohy, ktoré s tým súvisia. Vždy skúste nájsť nejaké vlastné príklady, aby ste novo získané vedomosti mohli hneď prakticky zúročiť.

Využívajte tiež online cvičenia k danej téme. Zvoľte si najlepšie iba niekoľko konkrétnych tém, na nich potom ale pracujte veľmi intenzívne.

INFORMAČNÝ BALÍČEK

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie.
Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za
akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

INFORMAČNÝ BALÍČEK 1

PREDSTAVA/POHĽAD NA ZAMESTNANIE 24HOD. OPATROVATEĽA/KY

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

INFORMAČNÝ BALÍČEK 1

PREDSTAVA/POHĽAD NA ZAMESTNANIE 24HOD. OPATROVATEĽA/KY

Pojmy:

BP / zákazník/čka:

Opatrovaná osoba, ktorá potrebuje pomoc

PB:

Opatrovateľ/ka

Pomáha ľuďom, ktorí sú chorobou alebo vekom nejakým obmedzení

Opatrovanie:

- činnosti/služby v domácnosti
- pomoc pri zvládnutí/prežití dňa
- poskytnutie spoločnosti

Čo znamená 24h opatrovanie?

- o zákazníka/čku je postarané medzi jeho vlastnými štyrmi stenami
- opatrovateľ/ka býva u zákazníka/čky a je mu/jej počas dňa k dispozícii v rámci jeho/jej potrieb (oddych a voľný čas sa dohodnú v zmluve o dielo - Werkvertrag)
- opatrovateľ/ka pracuje vo viactýždňových rytmoch/turnusoch (napr. v 2-, 3- alebo 4-týždňovom rytme)
- Po odpracovaní svojho pracovného času dostane svoju mzdu. Podľa rytmu nasleduje 2-, 3- alebo 4- týždňové obdobie voľna potrebné na oddych

Pozor: 4 týždňový rytmus sa v praxi vyskytuje iba vo výnimočných prípadoch, pretože je to veľmi náročné a trpí tým kvalita ošetrovania.

Ako sa stanem opatrovateľom/kou? Čo k tomu potrebujem? Aké sú predpoklady?

- Opatrovateľ/ka funguje v privátnom, veľmi osobnom prostredí; je dôležité, aby mal/a sociálne kompetencie a schopnosť vcítania sa do iných (empatiu).
- Pracovať ako opatrovateľ/ka znamená, stále pracovať v cudzích domácnostiach, žiť a pracovať v cudzom prostredí, v cudzom rodinnom okruhu. To vyžaduje schopnosť prispôbiť sa – ale tiež schopnosť chrániť sa, určiť hranice iným.
- Pracovať ako opatrovateľ/ka znamená, že je nutné byť týždne oddelený/á od svojej rodiny a žiť aj pracovať v cudzej krajine a v cudzej domácnosti. Ako sa vyrovná moja rodina s touto situáciou? Zvládnem ľahko prispôbiť sa cudzím ľuďom, cudziemu okoliu, inej kultúre?
- Podľa zákona nie je v Rakúsku nutné špeciálne vzdelanie, aby ste mohli vykonávať toto zamestnanie.

ALL! Základné teoretické vzdelanie od opatrovateľov/opatrovateľiek väčšinou vyžaduje.

Prečo? Osoby potrebujúce opateru môžu dostať na opatrovanie štátnu podporu – predpokladom preto je, aby opatrovanie bolo 24hodinové a vykonávala ho kvalifikovaná sila. Za „kvalifikovanú silu“ sa ráta každý, kto absolvoval teoretické opatrovateľské vzdelanie, ktoré bolo aspoň 200 hodinové (napríklad vzdelanie Heimhelfer, ktoré ponúkajú viaceré organizácie v Rakúsku).

Dodatočné kvalifikácie, odbornosť a skúsenosti sú veľkou konkurenčnou výhodou na tomto pracovnom trhu.

- Bezpodmienečne nutné sú základné poznatky nemeckého jazyka v písomnej a ústnej forme.

Ako opatrovatel'/ka sa dá pracovať ako samostatne zárobkovo činná osoba (na živnosť) alebo tiež ako závisle zárobkovo činná osoba (zamestnanec) – tu krátke porovnanie najdôležitejších rozdielov:

Samostatne zárobkovo činná osoba / nezávislá zisková činnosť (selbstständige Erwerbstätigkeit)	Závisle zárobkovo činná osoba / závislá zisková činnosť (unselbstständige Erwerbstätigkeit)
Zriadim si živnosť a som samostatne pracujúci/a živnostník/čka (Info: https://www.help.gv.at/Portal.Node/hlpd/public/content/36/Seite.360632.html).	Mám pracovnú zmluvu s opatrovanou osobou alebo jej/jeho rodinným príslušníkom alebo jej/jeho tútorom.
Sám sa prihlásim na úrady (ohlásenie pobytu (Meldeamt), finančný úrad (Finanzamt), sociálna poisťovňa (Sozialversicherung)) a informujem tieto úrady o mojom príjme.	Môj zamestnávateľ ma prihlási na potrebné úrady a informuje tieto o výške mojej mzdy.
Sám určujem výšku mojej mzdy za môj odvedený výkon (neexistuje nárok na minimálnu mzdu).	Moja mzda je riadená kolektívnou zmluvou tzv. Kollektivvertrag (informácie na: www.bags-kv.at).
Sám odvádzam dane a sociálne odvody úradom. POZOR: Výška daní a sociálnych odvodov závisí od môjho príjmu a platí sa až potom, po zistení skutočného príjmu. Sociálne odvody dosahujú asi 25% z môjho príjmu – musím teda tieto peniaze odložiť, aby som mohol/mohla uhradiť zloženku, ktorá mi neskôr príde zo sociálnej poisťovne.	Dane a sociálne odvody sa mi budú sťahovať z platu. Môj zamestnávateľ tieto zaplatí úradom.
Sám si musím určiť svoj pracovný a voľný čas.	Pracovná doba je zákonom stanovená.
Žiadne peniaze počas dovolenky, žiadne nemocenské.	Zákonný nárok na peniaze počas dovolenky a počas choroby.

V praxi sa presadil model práce na živnosť, pretože je pre opatrované osoby finančne výhodnejší. Umožňuje obidvom stranám tiež väčšiu flexibilitu.

Aké činnosti môžem / smiem vykonávať ako opatrovatel?

Nasledujúce úkony sa vykonávajú v domácnosti opatrovanej osoby.

Každodenné opatrovateľské činnosti

- služobné výkony, vykonávané v domácnosti opatrovanej osoby (príprava jednotlivých chodov, nákupy, upratovanie a čistenie v domácnosti, pranie a starostlivosť o bielizeň, starostlivosť o kvety a zvieratá)
- podpora opatrovanej osoby počas priebehu celého dňa (priebeh jednotlivých činností a aktivít počas celého dňa, pomoc pri každodenných úkonoch)
- vedenie knihy domácnosti (Haushaltsbuch) (bližšie informácie v informačnom balíčku 3 „Práva a povinnosti“)
- Führung des Pflegebuches
- dokumentácia o zdravotnom stave opatrovanej osoby
- praktická príprava opatrovanej osoby na zmenu miesta (napr. ak musí ísť opatrovaná osoba k lekárovi alebo do nemocnice)
- organizácia opatrovania (napr. zabezpečenie zástupu, ak ochoríem)

Ošetrovateľské činnosti

- Do mojej oblasti úloh patria tiež niektoré ošetrovateľské činnosti. Ak sa nedajú uviesť medicínske dôvody, ktoré by boli proti, to znamená, ak nie je ohrozené zdravie opatrovanej osoby vykonaním týchto úkonov, môže opatrovatel/ka bez dozoru a delegácie vykonávať podpora pri orálnom podaní stravy, tekutín
- pomoc pri telesnej hygiene
- pomoc pri obliekaní a vyzliekaní
- pomoc pri používaní toalety, prenosnej toalety a pri výmene inkontinčných pomôcok
- podpora pri vstávaní, sadaní a chodení, ukladaní sa do postele;

Opatrovateľ/ka nech si nevyhnutne nechá lekárom potvrdiť, najlepšie písomne, že z medicínskeho hľadiska nebráni nič tomu, vykonávať niektorú z otázných činností! Slúži to tiež ako poistka, že sa všetko vykonáva v súlade so zákonom a ako to má byť!!

Ak sú medicínske dôvody, niektorú z hore uvedených činností nevykonávať, potom smie opatrovateľ/ka tieto činnosti robiť iba **PO UDELENÍ DELEGÁCIE!**:

Pod pojmom „**DELEGÁCIA**“ sa rozumie prenesenie niektorých ošetrovateľských príp. lekárskeho kompetencií na opatrovateľa/ku.

- to vyžaduje **písomné** nariadenie lekára alebo diplomovanej zdravotnej sestry
- rovnako musí byť k dispozícii **písomné** dovoľenie opatrovanej osoby alebo jedného príbuzného
- opatrovateľ/ka má možnosť prebratie delegácie odmietnuť

Lekárske činnosti – vždy iba po delegácii!:

- podávanie liekov
- preväzy a bandáže
- podávanie inzulínových alebo zrážanie brzdiacich injekcií pod kožu / subkutánne
- odoberanie krvi z kapiláry k určeniu cukru v krvi pomocou testovacích prúžkov
- jednoduché použitia tepla a svetla na tele opatrovanej osoby

Dôležité: ak vykonáva opatrovateľ/ka lekárske alebo ošetrovateľské činnosti bez písomného povolenia, riskuje pokutu až do výšky **3600,- €**.

Čo musím zohľadniť pri zaobchádzaní s opatrovanou osobou?

Opatrovanie je unavujúca a namáhavá úloha, každá ošetrovateľská situácia je jedinečná. Opatrovateľ/ka pracuje s ľuďmi, ktorých zdravotný stav už nedovoľuje samostatný život:

- kvôli všeobecne zhoršenému zdravotnému stavu
- **vysokému veku** (nešikovnosť, slabosť zraku, nedoslýchavosť)
- **ohraničeniam mobility** (telesná slabosť, ukazujúce sa ochromenia, ochrnutia)
- **zvláštnosti, relevantné pre opatrovanie** (závrate, slabosť, bolesti, popletenosť, strach, agresivita, demencia)

Ako sa nájdu opatrovateľ/ka a opatrovaná osoba?

- reklamou (napr. cez internet)
- osobným kontaktom (napr. cez priateľov, známych)
- sprostredkovateľskou agentúrou

Dôležité: Opatrovateľka nesmie ponúkať svoje služby nádejným zákazníkom bez toho, aby nebola dostala výslovné pozvanie zo strany nádejných zákazníkov.

Výhody a nevýhody spolupráce s agentúrami:

S agentúrou	Bez agentúry
Agentúra mi pomôže zriadiť živnosť	Sám si obehám úrady, potrebné na založenie mojej firmy
Agentúra mi sprostredkúva kontakty k potenciálnym zákazníkom	Hľadám si zákazníkov sám Vyberám si zákazníkov, ktorí sú pre mňa vhodní

Nepotrebujem investovať čas a peniaze do reklamy	Musím investovať čas a trpezlivosť, sám si robím reklamu
Poradia mi a dostanem informácie o mojich právach a povinnostiach	Musím si sám zadovážiť všetky dôležité informácie
Pomoc s úradmi	Úradné veci si zariaďujem sám
Zorganizujú za mňa zástup	Ak ochoriem alebo z iného dôvodu nie som schopný zabezpečiť opatrovanie, musím za seba zohnať náhradu
Agentúry vyberajú opatrovateľov/ky podľa určitých kvalitatívnych kritérií (potvrdenie kvalifikácie, profesionálne vystupovanie) a chodia na kontrolné návštevy	Žiadne kontrolné návštevy zo strany agentúry
Platím agentúre poplatok za sprostredkovanie a servis a cestovné náklady .	Žiadne sprostredkovateľské náklady

Dôležité: Ak chcete spolupracovať s nejakou agentúrou, potom si zadovážte rozličné ponuky viacerých agentúr a porovnávajte: Aké vysoké sú náklady (sprostredkovateľské poplatky)? Akú podporu ponúka agentúra?

Často sú zmluvy či dohody nejasné, pretože sú napr. nesprávne, neúplne preložené do rodného jazyka alebo preklad chýba, prípadne je len čiastkový. Často sa opatrovateľke zle poradí, napríklad sa jej zmluva nedá na preštudovanie domov, aby si mohla ešte všetko v detaily prejsť, ale podpisuje sa hneď.

Poznámka:

Tento produkt bol zhotovený inštitútom WIFI International v spolupráci s expertami z oblasti opatrovania. V ňom sú tiež spomenuté odkazy (linky) k externým internetovým stránkam iných organizácií, na obsahy ktorých nemá organizácia žiaden vplyv. Všetky údaje sú napriek starostlivému spracovaniu bez záruky. Ručenie inštitútom WIFI International je vylúčené.

Gender Disclaimer:

Die in diesem Artikel gewählte weibliche Form bezieht immer gleichermaßen männliche Personen ein. Auf eine Doppelbezeichnung wurde aufgrund einfacherer Lesbarkeit verzichtet.

INFORMAČNÝ **BALÍČEK 2**

ZAŁOŽENIE PODNIKU A PRVÉ KROKY V NOVO M ZAMESTNANÍ

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

INFORMAČNÝ BALÍČEK 2:

ZALOŽENIE PODNIKU A PRVÉ KROKY V NOVOM ZAMESTNANÍ

Absolvovala som vzdelávanie v oblasti opatrovania (najmenej 200 hodinový kurz) a moja nemčina je natoľko dobrá, že sa v bežnom živote dobre vyznám a rozumiem aj mnohým lekárskeým pojmom. Chcela by som pracovať ako opatrovateľka v Rakúsku a zvolila by som si k tomu - ako väčšina opatrovateľov/opatrovateľiek - prácu na živnosť.

To znamená, že si v Rakúsku zriadim živnosť a ponúknem svoje opatrovateľské služby.

ZRIADENIE ŽIVNOSTI

Tip z praxe:

Ako prvé kontaktujem najlepšie hospodársku komoru - "Wirtschaftskammer" - (<http://wko.at>, www.gruenderservice.at).

Servisné miesta hospodárskej komory - Servicestellen der Wirtschaftskammer - ponúkajú podrobné poradenstvo a pomoc pri zriadení živnosti/založení podniku. Tu nájdem najdôležitejšie informácie a formuláre: [https://www.gruenderservice.at/Content.Node/gruenden/Selbstaendige Personenbetreuer Gewerbe anmelden.html](https://www.gruenderservice.at/Content.Node/gruenden/Selbstaendige%20Personenbetreuer%20Gewerbe%20anmelden.html)

Tip z praxe:

Dobrý prehľad o nutných krokoch pre prácu opatrovateľa/opatrovateľky sa dá nájsť tiež na: <https://www.help.gv.at/Portal.Node/hlpd/public/content/36/Seite.360632.html>

Aby som mohol/si mohla založiť podnik/zriadiť živnosť, musím urobiť nasledovné:

Ohlásenie môjho pobytu v Rakúsku

Najčastejšie je to adresa opatrovanej osoby, ktorú budem opatrovať v budúcnosti. Ak bývam u mojej opatrovanej osoby, musím sa do troch dní prihlásiť k prechodnému pobytu na obecnom úrade - "Gemeindeamt" - . K tomu potrebujem:

- o formulár na prihlásenie - "Meldezettel" (www.help.gv.at/Content.Node/documents/meldez.pdf), ktorý podpíšem ja a osoba poskytujúca mi podnájom.
- o môj cestovný pas alebo občiansky preukaz
- o môj rodný list

Z obecného úradu - "Gemeindeamt" - potom dostanem môj ohlasovací lístok - "Meldezettel" -. Kópiu tohto ohlasovacieho lístku dám osobe poskytujúcej mi podnájom. Ak sa môj pracovný pomer skončí, potom ma môže táto osoba s touto kópiou ohlásiť z môjho prechodného bydliska.

Návšteva v hospodárskej komore

Na mieste pre uzatváranie živnosti (www.gruenderservice.at) dostanem všetky dôležité informácie a keď v Rakúsku po prvýkrát zakladám podnik (zriaďujem živnosť), potom dostanem potvrdenie o prvotnom zriadení živnosti, tzv. "NeuFöG-Bestätigung". Týmto dostávam ako novozriaďovateľ - "NeuGründer" - viaceré výhody.

Teraz si založím svoj podnik/zriadim svoju živnosť tým, že nahlásim **živnosť/ohlásim svoje remeslo**:

Ohlásenie živnosti (= založenie môjho podniku)

Voľba živnostenského miesta: Najprv sa musím rozhodnúť, na **akú adresu** prihlásim svoj podnik/svoju živnosť: svoju živnosť/svoj podnik môžem prihlásiť na nejakú privátnu adresu v

Rakúsku (napr. tam, kde sa zdržiavam) alebo na adresu agentúry, s ktorou spolupracujem. V praxi pracuje veľa opatrovateľov/opatrovateľiek s agentúrami a majú svoje podniky (= svoje živnosti) prihlásené na adrese agentúry (t. z. miesto vykonávania živnosti = adresa agentúry).

Tip z praxe:

Živnosť sa dá ohlásiť tiež na adrese, kde sa zdržiavam (najčastejšie je to adresa osoby, ktorá sa aktuálne opatruje). Ak sa pracovné miesto vymení, potom sa musí podnik (=živnosť) odhlásiť zo starej adresy a prihlásiť znovu na novú adresu. Väčšina opatrovateľov/opatrovateľiek pracuje s agentúrami a volia si jednoduchšiu cestu a ohlásia svoj podnik/svoju živnosť na adrese agentúry.

Pre prihlásenie živnosti musím spĺňať nasledovné predpoklady:

- dovŕšenie 18 roku života
- štátna príslušnosť alebo povolenie k pobytu v jednom zo štátov EU-/EHS
- žiadne záznamy v registri trestov

Nasledovné podklady potrebujem k prihláseniu živnosti :

- platný cestovný pas alebo občiansky preukaz
- potvrdenie o ohlásení pobytu (pozri hore)
- výpis z registru trestov z krajiny doterajšieho pobytu, ktorý bude preložený úradným prekladateľom/prekladateľkou do nemčiny, ktorý nie je starší ako 3 mesiace
- ak prvýkrát zakladám podnik/zriaďujem živnosť, potom potrebujem potvrdenie o tom, že som novozriaďovateľ živnosti, potrebujem "NeuFöG-Bestätigung". Toto dostanem v príslušnej hospodárskej komore - "zuständige Wirtschaftskammer"

Kde a ako môžem prihlásiť svoj podnik/svoju živnosť?

Môj podnik/svoju živnosť prihlásim na živnostníckom úrade: tam, kde mám svoje živnostnícke miesto - "Gewerbstandort" -, obrátim sa na regionálny úrad správy - "an die Bezirksverwaltungsbehörde" - (vo Viedni sú to jednotlivé magistráty okrskov – "Magistrate der Stadtbezirke", v regiónoch sú to tzv. "Bezirkshauptmannschaften"). Adresy nájdem na www.usp.gv.at

Môj podnik/moju živnosť môžem prihlásiť osobne, poštou, faxom, mailom a tiež elektronicky na servisnom portále pre podniky - "Unternehmerserviceportal" www.usp.gv.at.

Ak môj podnik/moju živnosť prihlásim, stávam sa automaticky členom hospodárskej komory a platím si zákonom stanovené členské (toto členské závisí od toho, v ktorej spolkovej krajine mám prihlásený/ú podnik/živnosť).

Akonáhle som prihlásil svoj podnik/svoju živnosť (dostanem potvrdenie zo živnostenského úradu), môžem začať pracovať ako opatrovateľka. Počas doby troch mesiacov dostanem zo živnostenského úradu "výpis zo živnostenského registra" - "Auszug aus dem Gewerberegister" - toto bude oficiálny dokument môjho podniku/mojej živnosti.

Ďalšie kroky: Do 4 týždňov (!) sa musím prihlásiť na FINANČNOM ÚRADE a na SOCIÁLNEJ POISŤOVNI.

Prihlásenie na finančnom úrade - "FINANZAMT"

Môj príslušný finančný úrad nájdem na internetovej stránke www.usp.gv.at (heslo úrady - "Stichwort" - "Behörden" -). Môžem sa prihlásiť písomne alebo osobne.

Na prihlásenie musím vyplniť formulár "VERF24". Tento nájdem na internetovej stránke ministerstva financií: www.bmf.gv.at pod bodom "Steuern(dane) - Formulare".

Tip z praxe:

V hospodárskej komore / Servicestelle für Firmengründungen (miesto pre zriaďovanie podnikov/živností) / dostanem pomoc pri prihlasovaní sa na finančný úrad.

Ak dostanem od finančného úradu daňové číslo - "Steuernummer", potom mám povinnosť, podať každý rok daňové priznanie. To znamená: informujem finančný úrad o mojich príjmoch a výdajoch.

Pozor: K príjmom sa počítajú aj tzv. "Sachleistungen" ako napr. priestor na bývanie, ktorý "mám k dispozícii": keďže bývam u opatrovanej osoby, dostávam bývanie a stravu. Toto "ubytovanie a strava" - "Kost und Logis" - sa počíta ako príjem a účtuje sa za to na deň 6,54€.

Vychádzajúc z výšky môjho ročného príjmu zaplatím daň. Bližšie informácie na tému dane nájdem na:

[https://www.gruenderservice.at/Content.Node/gruenden/Selbstaendige Personenbetreuer Gewerbe anmelden.html](https://www.gruenderservice.at/Content.Node/gruenden/Selbstaendige%20Personenbetreuer%20Gewerbe%20anmelden.html) a na internetovej stránke rakúskeho ministerstva financií www.bmf.gv.at

Tip z praxe:

Nehľadiac na to, či človek má daňové číslo alebo nie: je dôležité viesť agendu výdaj - príjem, lebo ministerstvo financií a sociálna poisťovňa môžu kedykoľvek previesť kontrolu. A ja sám mám tiež kontrolu nad svojimi peniazmi.

Prihlásenie na sociálnej poisťovni - "SOZIALVERSICHERUNG"

Keď som ohlásil moju živnosť, mám povinnosť sa do 4 týždňoch prihlásiť na sociálnu poisťovňu a uhrádzať príspevky do

- zdravotnej poisťovne - "Krankenversicherung"
- na dôchodkové zabezpečenie - "Pensionsversicherung"
- úrazové poistenie - "Unfallversicherung"

Príspevky do sociálnej poisťovne uhrádzam štvrtročne. Dosahujú výšku približne **25% môjho príjmu**.

Pozor: Počas prvých troch rokov sa platia veľmi nízke fixné príspevky do sociálnej poisťovne.

ALE: V nasledujúcich rokoch sa musia **doplatiť** príspevky do sociálnej poisťovne zo **skutočnej** mzdy a je potrebné zároveň predplatiť aktuálny rok. Mnoho opatrovateľov/opatrovateľiek má problém, že musia **doplácať** odvody za prvé roky a žiaľ nemysleli na to, aby si odložili potrebnú sumu.

Tip z praxe:

Je veľmi dôležité si vytvoriť úspory! Je potrebné odložiť 25% príjmu z každého mesiaca, aby boli peniaze k dispozícii, keď príde zložienka zo sociálnej poisťovne!

Tip z praxe:

Ak sa stane platenie odvodov do sociálnej poisťovne problematickým, treba sa **hneď** alebo čo možno najskôr spojiť s pracovníkmi zo sociálnej poisťovne.

Najlepšie je tam zájsť osobne, dohodnúť si termín a hľadať možnosti vyriešenia vzniknutého problému.

Tip z praxe:

Je dôležité, každý rok podať daňové priznanie - "Einkommenssteuererklärung" - tiež vtedy, aj keď je výsledok pod daňovou hranicou - "Steuergrenze" -.

Ak sa to neurobí, potom sa výška príjmu a tým aj výška odvodov do sociálnej poisťovne, ktoré je potrebné pre aktuálny rok predplatiť, odhaduje a tieto odhady môžu byť veľmi vysoké.

Prihlásením sa do sociálnej poisťovne som zdravotne poistený a dostanem moju kartu poistenca - "**E-Card**". Túto kartu potrebujem, ak idem k lekárovi alebo do nemocnice.

Moja nová karta poistenca je platná aj v krajine, z ktorej prichádzam, ak bývam v krajinách EU alebo EHS!

Mojím prihlásením do sociálnej poisťovne nadobúdam nárok na **rodinné prídavky**.

Ak mám teda nezaopatrené deti alebo deti, ktoré študujú (škola, vysoká škola), poberám vo svojej krajine materský príspevok v určitej výške. Aby tieto rodinné prídavky boli navýšené do výšky rodinných prídavkov v Rakúsku, mám možnosť, tu v Rakúsku dostať tzv. rozdielové vyplatenie rakúskych rodinných prídavkov - "Differenz-Zahlung zur österreichischen Familienbeihilfe" -. K tomu potrebujem nasledujúce podklady:

- príspevkový formulár č.38 (toto sa dá nájsť napr. na:

https://service.bmf.gv.at/service/anwend/formulare/show_mast.asp?s=Beihilfen&Typ=SM&Styp=KAT)

- rodný list detí (nemusí sa prekladať)

- potvrdenie o návšteve školy (nemusí sa prekladať)

- potvrdenie o návšteve materskej škôlky (nemusí sa prekladať)

- sobášny list

- potvrdenie domáceho úradu o výške rodinných prídavkov, ktoré sa poberajú

- rakúsky prihlasovací lístok - "Meldezettel" -

- pracovná zmluva

- formuláre o honorároch - "Honorarnoten"

- doklad o zaplatení rakúskeho sociálneho poistenia

Tieto podklady musím predložiť finančnému úradu, aby som raz ročne obdržal rozdielové dorovnanie rodinných prídavkov.

PRVÉ KROKY V MOJOM ZAMESTNANÍ AKO OPATROVATEĽ/OPATROVATEĽKA: ZMLUVO O DIELO - "WERKVERTRAG"

Uzatvorím zmluvu o dielo (opatrovateľskú zmluvu), tzv. "Werkvertrag" s mojou osobou, ktorú opatrujem (alebo jej zákonným zástupcom (tútorom) - často nazývaným "Sachwalter" alebo "Vormund" - v ktorej je potrebné písomne uviesť nasledovné dôležité body:

- meno a adresu zmluvných partnerov
- začiatok a dĺžku zmluvy o dielo (opatrovateľskej zmluvy)

Tip z praxe:

Je dobré v zmluve dohodnúť, že pracovný pomer sa končí, ak opatrovaná osoba dostane miesto v domove dôchodcov alebo zomrie.

- výpovedná lehota
- aké mám povinnosti:
 - vedenie domácnosti (napr. variť, upratovať, umývať, nakupovať, prať, žehliť, starať sa o kvetiny a zvieratá, atď.)
 - podporovať opatrovanú osobu pri každodenných činnostiach a aktivitách (napr. viesť s ňou pravidelné rozhovory, pomoc a sprevádzanie pri vstávaní a chôdzi, pomoc pri obliekaní, vyzliekaní, chode na toaletu, výmena inkontinečných produktov atď.)

Dôležité: ak z lekárskeho hľadiska by sa spomenutá činnosť nemala vykonávať laikom, musí byť k dispozícii v písomnej forme zvláštne poverenie, tzv. delegácia - "Delegation" -. Ináč nemôže laik (neodborná osoba) tieto činnosti vykonávať.

viest knihu domácnosti (opatrovatel/opatrovatelka je povinný/á presne zaznamenávať, aké výdaje a príjmy sa prevádzajú)

- dohoda o časoch voľna (tu sa môže napr. zaznačiť, že opatrovatel/ka má počas dňa najmenej 2 hodiny voľna, bez prerušenia)
- organizácia zástupov počas dovolenky a choroby opatrovateľa/lky
- výška honoráru vyplývajúca zo zmluvy o diele (tiež výška dennej sadzby) a kedy bude táto vyplácaná. Tu je vhodné zaznačiť, že opatrovatel/ka si dane a sociálne odvody hradí sám.

Úlohy opatrovateľa/ky sú riadené paragrafmi 159 a 160. V zmluve o dielo sa dá odvolávať na tento zákon. Text tohto zákona sa dá nájsť s veľmi podrobným návodom "Daheim statt ins Heim - Schritt für Schritt zum Personenbetreuer"(doma namiesto do domova - krok za krokom, ako sa stať opatrovateľom/lkou) na tejto internetovej adrese:

[https://www.gruenderservice.at/Content.Node/gruenden/Selbstaendige Personenbetreuer Gewerbe anmelden.html](https://www.gruenderservice.at/Content.Node/gruenden/Selbstaendige%20Personenbetreuer%20Gewerbe%20anmelden.html)

Tip z praxe:

V zmluve o dielo musí byť uvedené, aký vysoký je honorár/denná mzda v sviatočné dni! Tiež by tu malo byť zaznamenané, že sa honorár bude upravovať, ak sa zdravotný stav opatrovanej osoby zhorší natolko, že opatrovateľská námaha sa zintenzívni.

Návod pre prevádzanie úkonov:

Tu sa vymenuje

- aké úlohy má opatrovatel'/ka
- koho opatrovatel'/ka informuje o zdravotnom stave opatrovanej osoby (meno, adresa, telefónne čísla kontaktnej osoby/rodinných príslušníkov)
- kontrolné vyšetrenia u lekára - ako často má opatrovatel'/ka privolať lekára (meno, adresa a telefónne číslo) do domácnosti alebo ako často bude musela byť opatrovaná osoba sprevádzaná k lekárovi na potrebné vyšetrenia
- opatrenia v núdzovom prípade - čo je potrebné urobiť, ak sa zdravotný stav opatrovanej osoby akútne zhorší (zavolať rýchlu zdravotnú pomoc, privolať lekára, informovať kontaktnú osobu/rodinných príslušníkov); všetky potrebné adresy a telefónne čísla musia byť poznačené a rýchlo k dispozícii

Tip z praxe:

Vzor zmluvy o dielo - "Werkvertrag" - sa dá nájsť na:

<https://www.help.gv.at/Potal.Node/hlpd/public/content/36/Seite.360637.html>

Zmluva o dielo - der Werkvertrag - musí byť napísaná v nemčine, musí byť podpísaná obidvoma zmluvnými stranami a musí byť uvedený dátum podpisu zmluvy.

Poznámka:

Tento produkt bol zhotovený inštitútom WIFI International v spolupráci s expertami z oblasti opatrovania. V ňom sú tiež spomenuté odkazy (linky) k externým internetovým stránkam iných organizácií, na obsahy ktorých nemá organizácia žiaden vplyv. Všetky údaje sú napriek starostlivému spracovaniu bez záruky. Ručenie inštitútom WIFI International je vylúčené.

Gender Disclaimer:

Die in diesem Artikel gewählte weibliche Form bezieht immer gleichermaßen männliche Personen ein. Auf eine Doppelbezeichnung wurde aufgrund einfacherer Lesbarkeit verzichtet.

INFORMAČNÝ BALÍČEK 3

PRÁVA A POVINNOSTI

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

INFORMAČNÝ BALÍČEK 3:

PRÁVA A POVINNOSTI

Práva a povinnosti pre opatrovateľov/ky v Rakúsku sú zakotvené v mnohých zákonoch a nariadeniach. Vo veľmi podrobnej brožúrke "Doma, namiesto do domova / Krok po kroku k zamestnaniu opatrovateľky - Daheim statt ins Heim / Schritt für Schritt zum Personenbetreuer" sú v prílohe uvedené tieto zákony:

[https://www.gruenderservice.at/Content.Node/gruenden/Selbstaendige Personenbetreuer Gewerbe anmelden.html](https://www.gruenderservice.at/Content.Node/gruenden/Selbstaendige%20Personenbetreuer%20Gewerbe%20anmelden.html)

Tento INFO-DOSSIERS - informačný balíček zhrňa najdôležitejšie body":

Práva

Odmietnutie niektorých úloh

Ak určité úlohy splniť neviem alebo ich plniť nechcem, tak ich môžem odmietnuť. Napr.: Nie som ochotný/á s lekársnym oprávnením (lekárska delegácia) obsluhovať žalúdočnú sondu (umelá výživa). V takomto prípade musí prísť pre túto špeciálnu úlohu extra kvalifikovaná osoba alebo sa rozhodne, že sprostredkovateľská agentúra pošle iného/inú opatrovateľa/ku.

Odmietnutie pracovných činností, ktoré nepatria medzi moje úlohy

Častejšie sa stáva, že sa na opatrovateľa/ku pozerá ako na "domácu silu" pre celú rodinu. Ako opatrovateľ/ka som tu ale výlučne pre moju opatrovanú osobu a jej domácnosť. Nie som napr. povinný/á žehliť prádlo pre celú rodinu.

Je preto veľmi dôležité v mojej zmluve o dielo pod bodom "Handlungsrichtlinien" určiť, za ktoré činnosti som zodpovedný/á.

Zachovanie privátnej sféry

V zmluve o dielo sa určí, koľko mi pripadne voľného času. Ak pracujem ako samostatný/á opatrovatel'/ka, potom nespadám pod žiaden zákon, ktorý riadi moju pracovnú dobu. V zmluve o dielo sú väčšinou dohodnuté minimálne 2 hodiny denne.

Vyplatenie mzdy

Mám právo na konci môjho turnusu dostať vyplatené príslušné peniaze za mnou vykonanú prácu.

Zástup

Čo sa stane, ak nemôžem prísť (napr. kvôli chorobe):

Ak pracujem s nejakou firmou/agentúrou, zorganizuje táto zástup namiesto mňa.

DÔLEŽITÉ: Musím sa telefonicky alebo písomne **včas** ohlásiť môjmu sprostredkovateľovi a udať dôvod, prečo nemôžem prísť. Väčšina agentúr požaduje od opatrovateľa/lky, že musí dať vedieť najneskôr tri dni pred predpokladaným nástupom, že nemôže prísť.

Ak pracujem ako samostatne zárobkovo činná osoba, potom si môžem zástup namiesto seba zvoliť sám/a (pričom by som mal/a prirodzene zohľadniť prania mojej opatrovanej osoby).

Tip z praxe

Uzatvoriť zmluvu o dielo s opatrovateľom/lkou, ktorý/á ma zastupuje!

POZOR: Dotyčná osoba, ktorá ma zastupuje, musí mať rovnakú kvalifikáciu ako ja! Pre ošetrovateľské úkony, ktoré zvyčajne poskytujem mojej opatrovanej osobe a pre ktoré mám lekárske oprávnenie(eine Delegation), musí mať toto oprávnenie aj osoba, ktorá ma zastupuje.

Cestovné náklady

Náklady na cestu k opatrovanej osobe nie sú započítané v dennej sadzbe.

Predložím doklady za cestu a odrátam(vyúčtujem) náklady na cestu ako moje trovy - dodatočné výdavky.

Výpoveď a zrušenie zmluvy

Ak vypoviem zmluvu o dielo mojej opatrovanej osobe, potom zostáva moja živnosť (môj podnik) naďalej v platnosti. Väčšinou skončí moja zmluva o dielo(moja pracovná zmluva s opatrovanou osobou) smrťou opatrovanej osoby alebo jej umiestením v domove dôchodcov. Pre výpoveď zmluvy o dielo môžu existovať ale samozrejme aj iné dôvody. Dôležité je, zmluvného partnera včas - teda počas výpovednej lehoty - informovať o výpovedi. Výpovedná lehota (väčšinou 1 mesiac) je stanovená pri uzatváraní zmluvy o dielo, to znamená, že najneskôr mesiac dopredu musím informovať môjho zmluvného partnera, že končím na tomto pracovnom mieste.

Pozastavenie živnosti("Ruhen des Gewerbes") a po určitom čase zaktivovanie živnosti("Wiederbetrieb")

Keď dlhší čas nepracujem ako samostatný/á opatrovateľ/ka a nechcem svoju živnosť (podnik) zrušiť, pretože snáď v budúcnosti ešte možno budem chcieť ako opatrovateľ/ka pracovať, potom si môžem svoju živnosť pozastaviť("ruhen" lassen).

V tomto prípade musím hneď (t. z. najneskoršie do 3 týždňov) informovať hospodársku komoru(WKO) - odbornú skupinu pre opatrovateľov/lky.

Pokiaľ mám živnosť pozastavenú, nepotrebujem odvádzať žiadne odvody do sociálnej poisťovne a neplatím ani daň.

Pozor: nemám v tomto období ale v Rakúsku žiaden nárok na sociálne poistenie (nie som v tomto čase zdravotne poistený!)

Zaktivovanie živnosti(Wiederbetrieb):

Ak chcem pokračovať v mojom zamestnaní ako samostatný/á opatrovateľ/ka, potom musím okamžite (t. z. do troch týždňov) o tom informovať odbornú skupinu pre opatrovateľov/lky v hospodárskej komore.

Je dôležité toto oznámenie urobiť čím rýchlejšie, aby sa predišlo možným pokutám, ktoré by som musel/a uhrádzať!

Tip z praxe:

Keď nechcem určitý čas pracovať ako samostatný/á opatrovateľ/ka ale nie som si pri tom istý/á, či sa ešte do tohto zamestnania nevrátim, potom oznámim hospodárskej komore, že mám pozastavenú ("Gewerbe ruht") živnosť.

Zrušenie živnostníckej/podnikateľskej činnosti

Ak v budúcnosti nechcem už viac pracovať ako samostatný/á opatrovateľ/ka, potom odhlásim (zruším) svoju živnosť/svoj podnik.

Obrátim sa z tohto dôvodu na okresný úrad ("Bezirksamt") na tom mieste, kde mám prihlásenú živnosť (kde som zriadil svoj podnik):

Toto je možné urobiť osobne alebo písomne (bez formulárový list + kópia môjho živnostníckeho listu).

Pozor: Ak som svoju živnosť medzičasom zrušil/a a po určitom čase ale opäť chcem pracovať ako samostatný/á opatrovateľ/ka, potom si musím nanovo zriadiť živnosť - a uhradiť prihlasovacie poplatky spojené s ohlásením novozriadenej živnosti.

Povinnosti

Zamedzenie poškodeniu zdravia a ohrozeniu života u opatrovanej osoby

Toto je moja najdôležitejšia povinnosť a zahŕňa všetky moje činnosti.

K tomu tiež patrí, aby sa definovali smernice úkonov("Handlungsleitlinien") pred začatím mojej každodennej práce ako aj v prípadoch nutnej potreby.

V tzv. "smerniciach úkonov(Handlungsleitlinien)" sa zaznačia úlohy, ktoré sa majú plniť.

Tieto "smernice úkonov" sú časťou zmluvy o dielo.

Povinnosť informovať

Ak si u mojej opatrovanej osoby všimnem príznaky choroby alebo zhoršenia stavu, potom musím informovať rodinných príslušníkov a lekára. V prípade nutnej potreby musím okamžite zavolať rýchlu zdravotnú službu(Rettung).

V "smernici úkonov(Handlungsleitlinien)" stoja všetky telefónne čísla, ktoré potrebujem v núdzovom prípade.

Typ z praxe:

Kontaktné dáta (meno, telefónne číslo) rodinných príslušníkov, lekára, záchranky treba mať aktuálne a vždy poruke! Tieto čísla treba mať pri sebe (napr. v mobilnom telefóne) a tiež napísané na nejakom papieri.

Povinnosť informovať je tiež pri zmene opatrovateľa/lky: Ak môj kolega/moja kolegyňa nastúpi do služby, musím ho/ju presne informovať o zdravotnom stave opatrovanej osoby.

Povinnosť dokumentovať

Toto je háklivá téma, pretože je veľmi pracné všetky činnosti, ktoré boli vykonané, vždy presne poznačiť. Pretože dokumentácia potrebuje veľa času, často ju opatrovatelia/lky v praxi zanedbávajú. Je treba však pochopiť, že dokumentácia predstavuje v prvom rade právnu istotu pre opatrovateľa/lku!

Čo a ako sa musí zdokumentovať:

Prevedené úkony (umytie vlasov, umytá dlážka, atď.)

Koľkokrát sa previedli dané opatrenia (2x denne obliecť a vyzliecť, 3x kontrola stavu kože, atď.)

KAŽDÁ zmena zdravotného stavu opatrovanej osoby (zmena krvného tlaku, začervenanie miesta na koži, atď.)

Zmena činnosti (kvôli zhoršeniu zdravotného stavu musia byť prevedené dodatočné úlohy - ako napr. manikúra -, atď.)

Dôležité vyjadrenia opatrovanej osoby (závrate, spokojnosť, atď.)

Dokumentáciu uľahčujú štandardné formuláre. Sprostredkovateľské firmy / sprostredkovateľské agentúry spravidla poskytnú formuláre, do ktorých sa pravidelne zaznamenávajú tieto informácie.

Niektoré príklady:

"Kontrola dát (Datenkontrolle)":

Toto je zvlášť dôležité, pretože tu sa zaznamenávajú dáta ako krvný tlak, tep, cukor, váha, moč, stolica - kontrola týchto dát má v dokumentácii najvyššiu prioritu!

"Dokumentácia o činnostiach S DELEGÁCIU":

Tu sa značí, aké ošetrovateľské činnosti sa prevádzajú (obväzy, preväzy, podanie inzulínových injekcií, pozorovanie kože, atď.).

"Dokumentácia činností bez delegácie":

Tu sa zaznačí, aká pomoc sa poskytuje (pomoc pri obliekaní a vyzliekaní, činnosti v domácnosti, atď.).

"Správa o zdravotnom stave opatrovanej osoby":

Tu sa priebežne dokumentuje zdravotný stav opatrovanej osoby (napr. opatrovaná osoba sa cíti dobre/slabo, má závrate, atď..).

"Prebratie opatrovania":

Tu sa poznačí situácia pri striedaní opatrovateľov/liek, obidvaja/obidve opatrovatelia/lky potvrdia informáciu svojimi podpismi.

Zvláštnu úlohu v dokumentácii hrá *"kniha domácnosti(Haushaltsbuch)"*, pretože vedenie domácnosti patrí medzi moje úlohy a kvôli tomu mi boli zverené peniaze.

Do knihy domácnosti napíšem, kedy som koľko peňazí dostal/a a kedy som ktoré nákupy a obstarávania vybavil/a (napr. doniesol/a som lieky z lekárne, nakúpil/a som potraviny a pracie prostriedky, atď.)

DÔLEŽITÉ: Všetky doklady (napr. bločky, účty) sa musia pozbierať a odložiť.

Tieto doklady môžu skontrolovať opatrovaná osoba, tútor a sprostredkovateľská firma.

DÔLEŽITÉ: Som povinný/á šetrne a veľmi zodpovedne zaobchádzať s peniazmi mojej opatrovanej osoby.

Ak sa spolupracuje so sprostredkovateľskou firmou/agentúrou, potom sa tieto správy v dokumentácii tiež pravidelne kontrolujú firmou/agentúrou.

Príklady formulárov, kde zaznamenávam svoje činnosti alebo ako mám viesť knihu domácnosti nájdem v brožúrke "Doma, namiesto do domova / Krok po kroku k zamestnaniu opatrovateľky - Daheim statt ins Heim / Schritt für Schritt zum Personenbetreuer":

[https://www.gruenderservice.at/Content.Node/gruenden/Selbstaendige Personenbetreuer Gewerbe anmelden.html](https://www.gruenderservice.at/Content.Node/gruenden/Selbstaendige_Personenbetreuer_Gewerbe_anmelden.html)

Ďalšie povinnosti sú:

Vystavenie honorárov

Musím na konci každého turnusu vystaviť honorár(účtet) (= Honorarnote). Musia byť stále dva exempláre: jeden účtet pre opatrovanú osobu, jeden pre mňa.

Účtet(Honorarnote) obsahuje nasledovné údaje:

- Moje meno a moju adresu (= adresa mojej živnosti/adresa môjho podniku)
- Dátum vystavenia účtu(Honorarnote)
- Číslo účtu (Honorarnoten musia byť postupne číslované)
- Výkon (počet dní x denná sadzba)
- Suma
- Informácia, či sumu dostanem na ruku alebo bude prevedená na moje konto
- podpis

Predloha potvrdenia môjho sociálneho poistenia

Zakaždým, ak začínam moju činnosť ako opatrovateľ/ka na novom mieste - teda vždy, keď začínam pracovať s inou opatrovanou osobou - musím dotýčnej osobe alebo jej právnomu zástupcovi predložiť potvrdenie o mojom sociálnom poistení zo sociálnej poisťovne (SVA).

Toto potvrdenie sa volá "Mitteilung über den Beginn der Pflichtversicherung"(potvrdenie o začiatku povinného poistenia) a ja dostanem tento dokument po prihlásení sa na sociálnu poisťovňu. SVA - Sociálna poisťovňa mi tento dokument zašle poštou.

Moja opatrovaná osoba potrebuje tento dokument, aby mohla dostať od rakúskeho štátu finančnú pomoc na 24-hodinové opatrovanie.

Kooperácia s opatrovateľom/lkou, s ktorou pracujem v domácnosti

Som povinný/á dobre spolupracovať s mojím kolegom/kolegyňou, t. z. dostatočne si s ním/ňou pohovoriť o všetkých dôležitých veciach.

Platí pre mňa absolútny **zákaz prijímania peňažných darov alebo uplatňovania výhod**. Samozrejme nie je problém, ak dostanem malý darček k narodeninám alebo na Vianoce. Ale z mojej pozície nesmiem vyťažiť prospech (napr. požadovať dodatočné peniaze za služby) a nesmiem tiež prijímať peňažné dary!!

Povinnosť zachovať tajomstvo/mlčanlivosti

Informácie a dáta o opatrovanej osobe nesmiem poskytnúť ďalším bez jej povolenia.

Poznámka:

Tento produkt bol zhotovený inštitútom WIFI International v spolupráci s expertami z oblasti opatrovania. V ňom sú tiež spomenuté odkazy (linky) k externým internetovým stránkam iných organizácií, na obsahy ktorých nemá organizácia žiaden vplyv. Všetky údaje sú napriek starostlivému spracovaniu bez záruky. Ručenie inštitútom WIFI International je vylúčené.

Gender Disclaimer:

Die in diesem Artikel gewählte weibliche Form bezieht immer gleichermaßen männliche Personen ein. Auf eine Doppelbezeichnung wurde aufgrund einfacherer Lesbarkeit verzichtet.

INFORMAČNÝ BALÍČEK 4

AK VYVSTANÚ KONFLIKTY

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

INFORMAČNÝ BALÍČEK 4:

AK VYVSTANÚ KONFLIKTY

Život v inej kultúre

Ako opatrovatel/ka žijem a pracujem v prostredí inej kultúry a jazyka. To je často príčinou nedorozumení a konfliktov. Čo môžem urobiť, aby som sa vyhol/a možným konfliktom:

- Zlepšovať postupne svoje jazykové schopnosti. To je recept, aby som zabránila nedorozumeniam.
- Dbáť na pravidlá zdôrilosti. Tu tiež zohrávajú rečové schopnosti dôležitú úlohu. Musím ovládať dostatočné množstvo zdôrilostných foriem. Napr.: Namiesto "Chcem moje peniaze" je zdôrilejšie povedať "Prosím, dajte mi moje peniaze".
- Moju opatrovanú osobu oslovujem "pán XY" alebo "pani XY". Pri oslovovaní opatrovanej osoby je potrebné sa vystríhať oslovenia "babka", "dedko", "teta", a pod.
- Nedorozumeniam sa vyhnite už hneď na začiatku! Ak som niečomu nerozumel/a, potom je potrebné sa hneď opýtať: "Rozumel som správne, že ... Habe ich es richtig verstanden, dass ...?"
- Pravidelne vediem rozhovory, kde sa spytujem na spätnú väzbu. Tieto rozhovory napomáhajú rozobrať spoluprácu s mojou opatrovanou osobou a rodinnými príslušníkmi a pomôžu vysvetliť prípadné ťažkosti: "Ste s mojou prácou spokojný/á?(Sind Sie mit meiner Arbeit zufrieden?) Sú nejaké podnety/návrhy na zlepšenie?(Gibt es Anregungen für Verbesserungen?) Prosím o takúto zmenu(Ich bitte um folgende Änderung)", atď.

Dôležité: Tieto rozhovory NIE SÚ ŽIADNOU NEGATÍVNOU KRITIKOU mojej osoby. V rozhovoroch so spätnou väzbou(Feedback-Gespräche) sa hovorí o pozitívnych veciach a o možných zlepšeniach/vylepšeniach.

- Dobrý vzťah s mojou opatrovanou osobou mi zľahčuje prácu a predchádza konfliktom.

Komunikácia

Čo môžem urobiť pre vybudovanie dobrého vzťahu?

Záujem redukuje konflikty

Dbám teda na to, čo moju opatrovanú osobu zaujíma, čo sa jej páči, čo má rád/a (napr.: akú rádiovú stanicu rád/a počúva, aké sú jeho/jej obľúbené televízne programy, aké oblečenie rád/a nosí, čo rád/rada je, poprosím, aby mi bolo vysvetlené, ako sa má pripravovať obľúbené jedlo, atď.).

Je potrebné byť flexibilným!

Správam sa podľa prání opatrovanej osoby, všímam si jej potreby..

Profesionálna komunikácia

To znamená, že moju opatrovanú osobu pozorne počúvam (**aktívne načúvam**), prejavujem mu/jej vážnosť, upevňujem dôveru a učím sa dešifrovať reč jeho/jej tela (mimiku, gestikuláciu, správanie jeho/jej tela).

Vyhranenie

Moje privátne problémy nechám doma a neberiem si ich k opatrovanej osobe. Nenechám sa za ŽIADNYCH OKOLNOSTÍ vtiahnuť do rodinných konfliktov mojej opatrovanej osoby.

Môj vzťah s opatrovanou osobou je založený na vzájomnej úcte a rešpekte.

Spolu a nie proti sebe

O všetkých dôležitých otázkach sa bavím s mojim kolegom/mojou kolegyňou, ktorý/á ma strieda. Ak si ale s ním/ňou dobre nerozumiem a vznikajú medzi nami konflikty, v ŽIADNOM PRÍPADE tým nezaťažujem moju opatrovanú osobu.

Ak začnú vyvstávať problémy

Čo urobím, ak zistím, že sa moja pracovná situácia začína vyhrocovať:

- hľadám čím skôr rozhovor s dotýčnou osobou.
- počas rozhovoru zostávam pokojný/á.
- v rozhovore sa musia vyjasniť očakávania: rovnako moje ako aj môjho partnera/rky.

spoločne hľadáme riešenia a kompromisy.

v rozhovore sa snažíme pozeráť do budúcnosti a nepozeráme ustavične na chyby, ktoré sa stali v minulosti a nediskutujeme ich stále dookola - to znamená, že sa usilujeme poučiť z chýb z minulosti, aby sa už v budúcnosti nestali.

výsledkom rozhovoru je jasná dohoda, ako postupovať v budúcnosti

Ak sa nedá nájsť riešenie, potom hľadám čo najskôr pomoc, aby som zabránil negatívnej špirále - čím dlhšie problém pretrváva a čím dlhšie sa v ňom "vrtá" (t.z.: stále sa vracia do popredia a stále sa diskutuje) - o to ťažšie bude možné nájsť nejaké riešenie.

Stres

Zamestnanie opatrovateľa/lky je psychicky a fyzicky náročné.

Aby som zabránil/a nežiadúcim účinkom spôsobeným stresom, je pre mňa dôležité objaviť v mojej činnosti úžitok a zisk pre mňa samého/samotnú, napr.: s každým turnusom sa zvyšuje moja sociálna kompetencia, spoznávam novú kultúru, novú kuchyňu, nové zvyky. Učím sa nový jazyk.

Aby som počas turnusu lepšie zvládol/a starosti spojené s opatrovaním, zoberiem si so sebou knihy a filmy, ktoré mám rád/a. Starám sa o to, aby som mal/a dostatok pohybu (napr. pravidelne cvičím), som čo možno najčastejšie na čerstvom vzduchu, idem navštíviť susedov. Počas prestávky medzi turnusmi si poriadne oddýchnem.

Ťažké situácie

Opatrovatelia/lky sú počas turnusov konfrontovaní/é s ťažkými situáciami - najčastejšie sú to nasledujúce prípady:

Opatrovaná osoba upadne do kritického stavu

V smerniciach pri zaobchádzaní s opatrovanou osobou (pozri zmluvu o dielo!) je napísané, čo treba robiť v núdzovom prípade.

V najhoršom prípade musím podať prvú pomoc a potom okamžite zavolať záchranku (144). V tejto situácii je dôležité, aby som bol pripravený/á na nasledujúce otázky:

- Kam má prísť záchranka? Musím udať presnú adresu (vchod, poschodie, číslo dverí, kde má záchranka možnosť prísť až pred vchod)!
- Aké mám telefónne číslo?
- Čo sa stalo?
- Je moja opatrovaná osoba pri vedomí?
- Dýcha?

Slúchadlo zložím, až keď v stanici rýchlej záchranej služby sú všetky potrebné dáta a odznela odpoveď "prídeme". Potom kontaktujem rodinných príslušníkov.

Opatrovaná osoba v posledných fázach života

Starostlivosť o ťažko chorých a zomierajúcich ľudí je ťažká a veľmi dôležitá úloha. Platí dôležitá zásada: "Urobiť všetko pre úľavu a zmiernenie - ale pritom nezapričiniť škody."

Dôležité: V Rakúsku je eutanázia zakázaná!

Pri zaobchádzaní s ťažko chorými je rešpekt dôležitým predpokladom: Rešpektujem spôsob, akým chce moja opatrovaná osoba stráviť posledné dni života.

Dbám na to, aby opatrovaná osoba a jej rodinní príslušníci a priatelia mali dostatok času na osobné rozhovory nerušenú spoločnú atmosféru. Ujasním si s opatrovanou osobou, rodinnými príslušníkmi, lekárom a paliatívnym tímom všetky organizačné a iné otázky, ktoré môžu súvisieť so zomieraním (napr.: Kto chce a má byť prítomný v poslednej fáze života pri opatrovanej osobe? Kto musí byť kedy informovaný? Aké opatrenia je potrebné urobiť a aké pomocné prostriedky musia byť zabezpečené? S akými symptómami sa musí počítať?

Tieto informácie mi môžu poskytnúť istotu v akútnej situácii.

Agresivita a násilie

Vzťah medzi opatrovateľom/lkou a opatrovanou osobou nie je vždy bez napätia. Je mnoho rozličných foriem násilia, ako napríklad agresívne správanie sa, telesné násilie, psychické násilie, sexuálne obťažovanie. Aby som mohol na to adekvátne reagovať, musím poznať príčiny takéhoto správania sa. Napr. strach, bolesti, vedľajšie účinky liekov, psychický tlak, atď.

Ako sa vysporiadam s agresívnym správaním?

- preruším činnosť
- vyjasnenie správania sa v situácii
- ukludniť
- nebyť na očiach - "vytratiť sa"
- privolať pomoc
- odvrátiť pozornosť na niečo iné

Dôležité je, aby som si uvedomil situáciu, spoznal agresívne správanie a podľa možnosti poznal aj príčinu takéhoto správania. Potom sa mi ľahšie podarí neodpovedať tiež agresívnym pôsobím. Ak sa tieto situácie častejšie opakujú a som v nich preťažený/á, zavolám si pomoc odborníkov alebo svojho zamestnávateľa.

Všedný deň s demenciou

Demencia - zredukovanie duševných schopností, myslenia, orientácie a spájaniu kognitívnych obsahov - je jednou z najčastejších ochorení, s ktorými sa ako opatrovatel'/lka budem stretať a stretnutie s človekom, ktorý ochorel na demenciu patrí bez pochyb k najväčším výzvam v mojom zamestnaní.

- Dôležitá - aj keď často veľmi ťažko uskutočniteľná - rada znie: urážky sa nesmú brat osobne! Toto stojí veľa síl, je ale nevyhnutne potrebné, keď chcem naďalej pracovať s takouto opatrovanou osobou.
- Nenechám sa vyprovokovať do hádky s opatrovanou osobou, ktorá trpí na demenciu.
- Nedôveru, podozrievania a obvinenia neberiem osobne.
- Hovorím pomaly, zreteľne, jednoduchými slovami.
- S opatrovanou osobou idem na prechádzku tak často, ako to je len možné.
- Stane sa, že opatrovaná osoba trpiaca demenciou využije moment nepozornosti a ujde s domu/bytu a potom sa nevie vrátiť domov. Preto pripnem na oblečenie mojej opatrovanej osoby jej meno a adresu a tiež moje telefónne číslo.
- Tak dlho ako je len možné podporujem samostatnosť mojej opatrovanej osoby. K tomu potrebujem prirodzene veľa trpezlivosti, odvahy a času.

Poznámka:

Tento produkt bol zhotovený inštitútom WIFI International v spolupráci s expertami z oblasti opatrovania. V ňom sú tiež spomenuté odkazy (linky) k externým internetovým stránkam iných organizácií, na obsahy ktorých nemá organizácia žiaden vplyv. Všetky údaje sú napriek starostlivému spracovaniu bez záruky. Ručenie inštitútom WIFI International je vylúčené.

Gender Disclaimer:

Die in diesem Artikel gewählte weibliche Form bezieht immer gleichermaßen männliche Personen ein. Auf eine Doppelbezeichnung wurde aufgrund einfacherer Lesbarkeit verzichtet.

INFORMAČNÝ BALÍČEK 1

PREDSTAVA/POHĽAD NA ZAMESTNANIE 24HOD. OPATROVATEĽA/KY

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

INFORMAČNÝ BALÍČEK 1:

PREDSTAVA/POHĽAD NA ZAMESTNANIE 24HOD. OPATROVATEĽA/KY

Pojmy:

BP / zákazník/čka:

Opatrovaná osoba, ktorá potrebuje pomoc

PB:

Opatrovateľ/ka (= v Nemecku 24hod.opatrovateľ/ka alebo pomocná sila v domácnosti)
Pomáha ľuďom, ktorí sú chorobou alebo vekom nejakým obmedzení.

Opatrovanie:

- činnosti/služby v domácnosti
- pomoc pri zvládnutí/prežití dňa
- poskytnutie spoločnosti

Čo znamená 24h opatrovanie?

- o zákazníka/čku je postarané medzi jeho/jej vlastnými štyrmi stenami
- opatrovateľ/ka býva u zákazníka/čky a je mu/jej počas dňa k dispozícii v rámci jeho/jej potrieb (oddych a voľný čas sú písomne dohodnuté zvlášť – záleží od druhu zmluvy)
- Die opatrovateľ/ka pracuje vo viactýždňových rytmoch/turnusoch (napr. v 2-, 3- alebo 4-týždňovom rytme)
- Po odpracovaní svojho pracovného času dostane svoju mzdu, podľa druhu zmluvy (pozri dole). Podľa rytmu nasleduje 2-, 3- alebo 4- týždňové obdobie voľna potrebné na oddych.

Ako sa stanem opatrovateľom/kou? Čo k tomu potrebujem? Aké sú predpoklady?

- Opatrovateľ/ka funguje v privátnom, veľmi osobnom prostredí; je dôležité, aby mal/a sociálne kompetencie a schopnosť vcítienia sa do iných (empatiu).
- Pracovať ako opatrovateľ/ka znamená, stále pracovať v cudzích domácnostiach, žiť a pracovať v cudzom prostredí, v cudzom rodinnom okruhu. To vyžaduje schopnosť prispôbiť sa – ale tiež schopnosť chrániť sa, určiť hranice iným.

- Pracovať ako opatrovatel'/ka znamená, že je nutné byť týždne oddelený/á od svojej rodiny a žiť aj pracovať v cudzej krajine a v cudzej domácnosti. Ako sa vyrovná moja rodina s touto situáciou? Zvládnem ľahko prispôbiť sa cudzím ľuďom, cudziemu okoliu, inej kultúre?
- Podľa zákona nie je v Nemecku predpísané žiadne špeciálne vzdelanie, aby ste mohli vykonávať toto zamestnanie.

ALLE! Teoretické základy opatrovania sa odporúčajú.

Prečo? Je to preto, aby bol opatrovatel'/opatrovatelka na situácie pri opatrovaných osobách dobre pripravený/á a pre túto činnosť kvalifikovaný/á. Vhodné základy potrebného vzdelania môžu byť sprostredkované pracovnými agentúrami alebo poskytovateľmi sociálnych služieb ako sú Caritas, Diakonia alebo Arbeiterwohlfahrt (www.arbeitsagentur.de).

Dodatočné kvalifikácie, odbornosť a skúsenosti sú veľkou konkurenčnou výhodou na tomto pracovnom trhu.

- Bezpodmienečne nutné sú základné poznatky nemeckého jazyka v písomnej a ústnej podobe.
- Opatrovanie v Nemecku nie je riadené jednotne. Existuje viacero možností:

 Opatrovaná osoba priamo zamestná opatrovateľa/ku na normálny pracovný pomer (pracovná zmluva, kde sa povinne odvádzajú odvody do sociálnej poisťovne – sozialversicherungspflichtiges Arbeitsverhältnis)

 Alebo nejaký zamestnávateľ z Nemecka, ktorý pôsobí v oblasti opatrovania, ponúkne opatrovateľovi/ke normálny pracovný pomer (pracovná zmluva, kde zamestnávateľ za opatrovateľa/ku povinne odvádza odvody do sociálnej poisťovne) a z jeho poverenia je opatrovatel'/ka nasadená v danej rodine.

 Alebo si opatrovatel'/ka založí vlastný podnik (= ohlásenie voľnej živnosti (freies Gewerbe)) – to teda znamená hospodársku činnosť, pre ktorú nie je potrebný žiaden špeciálny výučný list alebo dôkaz spôsobilosti, ale je potrebné nahlásenie živnosti.

 Alebo je opatrovatel'/ka zamestnancom/zamestnankyňou firmy v krajine, z ktorej pochádza (EU) a je firmou vyslaný/á do Nemecka do určitej rodiny k zákazníkovi/čke.

Opatrovateľ/ka sa dá pracovať ako samostatne zárobkovo činná osoba (na živnosť) alebo tiež ako závisle zárobkovo činná osoba (zamestnanec):

Samostatne zárobkovo činná osoba / nezávislá zisková činnosť (selbstständige Erwerbstätigkeit)	Závisle zárobkovo činná osoba / závislá zisková činnosť (unselbstständige Erwerbstätigkeit)	Vyslanie z krajiny, z ktorej pochádza opatrovateľ/ka (EU)
Samostatne aktívni/e opatrovatelia/lky aktívni/e aj mimo vlastných hraníc (firmy s jedným zamestnancom))	Opatrovatelia/lky, ktorí/é nepotrebujú od januára 2014 žiadne pracovné povolenie	Vyslaní/né opatrovatelia/lky
Zriadim si živnosť a som samostatne pracujúci/a živnostník/čka (Info: www.gewerbe-anmeldung.com)	Mám pracovnú zmluvu s opatrovanou osobou alebo jej/jeho tutorom alebo s nemeckým zamestnávateľom.	Som zamestnaný/á u zamestnávateľa vo svojej vlasti a tento ma vyšle do domácnosti opatrovanej osoby.
Sám sa prihlásim na miestnom úrade (Gewerbeamt - tam, kde vykonávam živnosť a požiadam o živnostenský list (Gewerbeschein)).	Môj zamestnávateľ ma prihlási na úrady a informuje tieto o výške mojej mzdy.	Môj zamestnávateľ dostane výplatu priamo od opatrovanej osoby a vyplatí mi doma príslušnú mzdu.
Sám určujem výšku mojej mzdy za môj odvedený výkon (nie minimálna mzda).	„Haushaltshilfen“ Moja mzda je riadená platnou tarifnou normou a odporúčaním centrálného zahraničného a odborného sprostredkovania (ZAV) - http://www.arbeitsagentur.de/zav Tip: Hľadaj heslo Haushaltshilfen.	Moja mzda sa stanoví medzi mnou a mojim zamestnávateľom v mojej krajine. Musí sa ale dodržať minimálna mzda 9,00€ na hodinu (vo východných spolkových krajinách - v krajinách bývalej NDR - 8,00€ na hodinu).

Sám odvádzam dane a sociálne odvody úradom. POZOR: Výška daní a sociálnych odvodov závisí od môjho príjmu. Vyjasniť veci ohľadom zdravotného poistenia (Krankenversicherung). V Nemecku je uzavretie zdravotnej poisťky (Krankenversicherung) možné, je ale veľmi drahé. Eventuálne uzavrieť poistenie doma alebo sa nechať pripoistiť s manželom/manželkou.	Dane a sociálne odvody sa mi budú sťahovať z môjho platu. Môj zamestnávateľ platí tieto odvody priamo príslušným úradom. Som v Nemecku zdravotne poistený/á	Môj zamestnávateľ platí za mňa v mojej krajine dane, sociálne odvody a som tam tiež zdravotne poistený/á. Moja zdravotná poisťovňa (Krankenkasse) mi musí vystaviť potvrdenie o vyslaní (Entsendebescheinigung) A1 (http://www.aok-business.de/aokplus/tools-service/formulare/entsende-bescheinigung-a1-oder-e-101-und-e-102/), ináč je moja činnosť v Nemecku chápaná ako „živnosť akože“ a colná polícia ukladá náležité peňažné sankcie.
Sám si môžem určovať svoj pracovný a voľný čas.	Pracovná doba je zákonom stanovená.	Moju pracovnú dobu riadia tzv. vyslanecké smernice (Entsenderichtlinie 96/71/EG der) EU a zákonné normy v Nemecku.
Živnostníci nepoberajú počas dovolenky a počas choroby žiadne peniaze.	Zákonný nárok na peniaze počas dovolenky a počas choroby.	Nárok na dovolenku a nemocenské podľa noriem môjho zamestnávateľa v krajine, z ktorej pochádzam.

Pozor: V Nemecku často pracujú opatrovatelia/lky nelegálnym spôsobom v domácnostiach opatrovaných osôb. Stravu a ubytovanie preberá opatrovaná osoba a zaplatí opatrovateľovi/lke mesačnú sumu v rozličnej výške bez toho, aby ho/ju nahlásila na finančnom úrade (Finanzamt). V tomto prípade ide o nelegálnu činnosť a ak sa na to príde, má to trestnoprávne následky!!

Aké činnosti môžem / smiem vykonávať ako opatrovatel'?

Folgende Tätigkeiten werden im Haushalt der betreuten Person durchgeführt:

Alltägliche Betreuungstätigkeiten

- Haushaltsnahe Dienstleistungen (Zubereiten von Mahlzeiten, Einkaufen, Reinigungstätigkeiten, Wäscheversorgung, Betreuen von Pflanzen und Tieren)
- Unterstützung bei der Lebensführung (Gestalten des Tagesablaufs, Hilfestellung bei alltäglichen Verrichtungen)
- Führung des Haushaltsbuches
- Praktische Vorbereitung auf einen Ortswechsel (z.B. wenn die BP zum Arzt oder ins Krankenhaus gebracht werden muss)
- Organisation von Personenbetreuung (z.B. eine Vertretung, wenn ich krank bin)

Ošetrovateľské činnosti

Ak sa nedajú uviesť medicínske dôvody, ktoré by boli proti, to znamená, ak nie je ohrozené zdravie opatrovanej osoby vykonaním týchto úkonov, môže opatrovatel'/ka **bez dozoru a delegácie** vykonávať nasledovné činnosti:

* Pod pojmom „DELEGÁCIA“ sa rozumie prenesenie niektorých ošetrovateľských príp. lekárskeho kompetencií na opatrovateľa/ku.

- podpora pri orálnom (cez ústa) podaní stravy a tekutín ako aj liekov
- pomoc pri telesnej hygiene
- pomoc pri obliekaní a vyzliekaní
- pomoc pri používaní toalety, prenosnej toalety a pri výmene inkontinčných pomôcok a vložiek
- podpora pri vstávaní, usádzaní, pri chôdzi, ukladaní opatrovanej osoby do postele

Opatrovateľ/ka nech si nevyhnutne nechá lekárom potvrdiť, že z medicínskeho hľadiska nebráni nič tomu, vykonávať niektorú z činností. Služi to tiež pre vlastné uspokojenie a istotu!

Ak sú medicínske dôvody, niektorú z hore uvedených činností nevykonávať, potom smie opatrovatel'/ka tieto činnosti robiť iba **PO UDELENÍ DELEGÁCIE!**

- to vyžaduje *písomné* nariadenie lekára alebo diplomovanej zdravotnej sestry
- rovnako musí byť k dispozícii *písomné* dovolenie opatrovanej osoby alebo jedného príbuzného
- opatrovatel'/ka má možnosť prebratie delegácie odmietnuť

Lekárske činnosti – vždy iba po udelení delegácie:

- podávanie liekov
- preväzy a bandáže
- podávanie inzulínových alebo zrážanie brzdiacich injekcií pod kožu / subkutánne
- odoberanie krvi z kapiláry k určeniu cukru v krvi pomocou testovacích prúžkov
- jednoduché použitia tepla a svetla na tele opatrovanej osoby

Dôležité: Ak vykonáva opatrovatel'/ka bez písomného povolenia lekárske alebo ošetrovateľské činnosti, potom mu/jej hrozí administratívna pokuta alebo tiež trestné konanie kvôli ublíženiu na zdraví. To môže skončiť peňažnou pokutou alebo odňatím slobody.

Čo musím zohľadniť pri zaobchádzaní s opatrovanou osobou?

Opatrovanie je unavujúca a namáhavá úloha, plná výziev, každá ošetrovateľská situácia je jedinečná. Opatrovateľ/ka pracuje s ľuďmi, ktorých zdravotný stav už nedovoľuje samostatný život:

- kvôli všeobecne zhoršenému zdravotnému stavu
- vysokému veku (nešikovnosť, slabosť zraku, nedoslýchavosť)
- kvôli ohraničeniam mobility (telesná slabosť, začínajúce ochromenia, ochrnutia, obmedzená pohyblivosť)
- zvláštnosti, relevantné pre opatrovanie (závrate, slabosť, bolesti, popletenosť, strach, agresivita, demencia)

Ako sa nájdú opatrovatel'/ka a opatrovaná osoba?

- reklamou
- osobným kontaktom (napr. cez známych, priateľov)
- sprostredkovateľskou agentúrou

Výhody a nevýhody spolupráce s agentúrou, sídliacou v mojej krajine, ktorá sprostredkúva v Nemecku:

S agentúrou	Bez agentúry
Agentúra ma sprostredkúva k potenciálnym zákazníkom.	Hľadám si zákazníkov sám Vyberám si zákazníkov, ktorí sú pre mňa vhodní.
Nepotrebujem investovať čas a peniaze do reklamy.	Musím investovať čas a peniaze do reklamy.
Poradia mi a dostanem informácie o mojich právach a povinnostiach.	Musím si sám zadovážiť všetky dôležité informácie.
Pomoc pri vybavovaní vecí s úradmi.	Úradné veci si zariaďujem sám.
Zorganizujú za mňa zástup.	Ak ochoriem alebo z iného dôvodu nie som schopný zabezpečiť opatrovanie, musím za seba zohnať náhradu.
Agentúry vyberajú opatrovateľov/ky podľa určitých kvalitatívnych kritérií (potvrdenie kvalifikácie, profesionálne vystupovanie) a chodia tiež na kontrolné návštevy.	Žiadne kontrolné návštevy zo strany agentúry.
Môžu vyvstať náklady za sprostredkovanie.	Žiadne sprostredkovateľské náklady.

Dôležité: Ak chcete spolupracovať s nejakou agentúrou, potom si zadovážte rozličné ponuky viacerých agentúr a porovnávajte: Aké vysoké sú náklady (sprostredkovateľské poplatky)? Akú podporu ponúka agentúra?

Často sú zmluvy či dohody nejasné, pretože sú napr. nesprávne, neúplne preložené do rodného jazyka alebo preklad chýba, prípadne je len čiastkový. Často sa opatrovatelke zle poradí, napríklad sa jej zmluva nedá na preštudovanie domov, aby si mohla ešte všetko detailne prejsť, ale podpisuje sa hneď.

Tipy z praxe:

Je dôležité zadovážiť si rozličné ponuky od agentúr a porovnať kondície a náklady. Spolková agentúra pre prácu zriadila miesto pre sprostredkovanie zahraničných odborníkov v Nemecku: www.arbeitsagentur.de/zav

Poznámka:

Tento produkt bol zhotovený inštitútom WIFI International v spolupráci s expertami z oblasti opatrovania. V ňom sú tiež spomenuté odkazy (linky) k externým internetovým stránkam iných organizácií, na obsahy ktorých nemá organizácia žiaden vplyv. Všetky údaje sú napriek starostlivému spracovaniu bez záruky. Ručenie inštitútom WIFI International je vylúčené.

INFORMAČNÝ BALÍČEK 2

VYSLANIE A PRVÉ KROKY V NOVOM ZAMESTNANÍ

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

INFORMAČNÝ BALÍČEK 2:

VYSLANIE A PRVÉ KROKY V NOVOM ZAMESTNANÍ

Absoľvoval/a som vzdelávanie v oblasti opatrovania (najmenej 200 hodinový kurz) a moja nemčina je natoľko dobrá, že sa v bežnom živote dobre vyznám a rozumiem aj mnohým lekárskeým pojmom.

Chcel/a by som pracovať ako opatrovateľ/ka v Nemecku a zvolil/a by som si k tomu - ako väčšina opatrovateľov/opatrovateľiek - spôsob vyslania za prácou z mojej krajiny do Nemecka. To znamená, že som spolupracovníkom/čkou firmy/podniku/agentúry v mojej krajine a tá ma vysiela do Nemecka za mojou opatrovanou osobou/ za mojou klientkou/klientom.

V zásade to znamená, že ma zamestnala firma/podnik/agentúra z mojej krajiny, ja som poistený a odvádzam odvody do sociálnej poisťovne v mojej vlasti a môj zamestnávateľ má s opatrovanou osobou (alebo jeho zákonným zástupcom) v Nemecku zmluvu na poskytovanie služieb - "Dienstleistungsvertrag" -.

Nasledujúce usmernenia a poznámky platia pre všetky členské štáty EÚ, vrátane Chorvátska

Kto je môj zamestnávateľ?

Mojím zamestnávateľom je firma/podnik/agentúra z mojej vlasti, ktorá sa špecializovala na poskytovanie ošetrovania a opatrovania a vysiela svojich zamestnancov do Nemecka k osobám potrebným opateru.

Pritom však firma/podnik/agentúra nesmie byť iba sprostredkovateľskou agentúrou. Musí v svojej terajšej krajine poskytovať služby v oblasti ošetrovania a opatrovania.

Musím si byť istý/á, že firma/podnik/agentúra, ktorá má chcieť zamestnať a vyslať za prácou, spĺňa náležité predpoklady a všetky zákonné podmienky (platí sociálne odvody - "Sozial- und Rentenversicherungsbeiträge" zahrň -, dôchodkové zabezpečenie, je zaregistrovaná podľa daňového čísla atď.), aby som si mohol/la byť istý/á, že sa za mňa odvádzajú potrebné odvody!

Prihlásenie a poistenie

Môj zamestnávateľ z mojej krajiny je povinný má v Nemecku prihlásiť a uistiť klienta v Nemecku, že sú dodržiavané všetky zákonné predpisy.

Toto má základ v § 18 odsek 1 zákona o vyslaní zamestnancov za prácou do zahraničia. Pozri §18 Abs. 1 des [Arbeitnehmer-Entsendegesetzes \(AEntG\)](#) a §18 Abs. 2 AEntG. Na tejto internetovej stránke je možné nájsť bližšie informácie:

<http://www.zoll.de/DE/Fachthemen/Arbeit/Meldungen-bei-Entsendung/meldungen-bei-entsendung-node.html;jsessionid=0F88E5C5D67A98CD959D7998E0A3F6D>

Spravidla nie je nutné, ešte k tomu spolupracovať s nejakou sprostredkovateľskou agentúrou v tuzemsku. Opatrovatelia/ľky sú spravidla priamo zamestnaní/é firmou/podnikom/agentúrou, ktorá sa špecializovala na služby v opatrovaní a ošetrovaní a sú ňou vysielaní/é priamo ku klientom v Nemecku.

Častejšie sa ale vyskytujú prípady, kedy nemecká sprostredkovateľská agentúra sprostredkováva zmluvu o poskytovaní služieb medzi firmou/podnikom/agentúrou v domácej krajine zamestnancov a klientom / opatrovanou osobou v Nemecku.

Pracovné povolenie

Pre opatrovateľa/ľku z EU alebo Chorvátska nie je v Nemecku potrebné pracovné povolenie. V rámci EU existuje sloboda poskytovania služieb - "Dienstleistungsfreiheit" -. Pri vyslaní zamestnanca musia byť zohľadnené EU smernice o vyslaní a zákon o vyslaní zamestnanca - "EU-Entsenderichtlinien und das Arbeitnehmerentsendegesetz". Ak sa zohľadnia tieto pravidlá, nie je potrebné pracovné povolenie.

Pozri tiež: www.bmas.de/DE/Service/Gesetze/aentg.html

Poistenie

Ak som mojim zamestnávateľom vyslaný/á do Nemecka, potom musí môj zamestnávateľ zavčas o tom informovať sociálnu poisťovňu. Sociálna poisťovňa mojej krajiny vystaví potvrdenie A 1 - "Bescheinigung A 1".

Až potom, keď som obdržal potvrdenie A 1, smiem v Nemecku nastúpiť do služby (začať pracovať)!

Dôležité: U opatrovanej osoby smiem ako opatrovateľ/ka pracovať maximálne 24 mesiacov.

Uzatvorenie zmluvy

Pracovná zmluva medzi mnou a mojim zamestnávateľom z mojej krajiny

Uzavrím pracovnú zmluvu s mojim zamestnávateľom z mojej krajiny. Túto zmluvu musím uzavrieť PREDTÝM, ako som vyslaný/á do Nemecka a táto pracovná zmluva musí byť tiež platná PO mojom návrate do mojej krajiny.

V tejto zmluve musí byť podrobne definované, aké mám práva a povinnosti.

V mojej pracovnej zmluve platia právne predpisy krajiny pôvodu môjho zamestnávateľa, pritom musia byť dodržané určité nemecké právne normy, ako je zákon o pracovnom čase, minimálna mzda atď.

Dôležité: V tejto pracovnej zmluve musia byť dodržané určité nemecké právne normy, ktoré sa týkajú napr. zákona o pracovnom čase a minimálnej mzde.

Právo vydávania príkazov

Iba môj zamestnávateľ má práva vydávať mi takzvané rozkazy/príkazy/pokyny a NIE klient / opatrovaná osoba alebo jej zákonný zástupca. Opatrovaná osoba sa musí napr. pri želanej či nutnej zmene zmluvne dohodnutých povinností alebo zmene pracovného času skontaktovať s mojim zamestnávateľom a oni dvaja dohodnú náležité zmeny v zmluve. Môj zamestnávateľ musí o týchto zmenách so mnou hovoriť a prípadne ich aj zmeniť v mojej pracovnej zmluve.

Výplata

Moju výplatu hradí v zásade môj zamestnávateľ z mojej krajiny a tá sa nesmie priečiť mravom.

Od 1.8.2010 sa platí minimálna mzda v oblasti ošetrovania a opatrovania, ktorá sa pohybuje medzi 8€ - 9€ na hodinu, ak opatrovateľ/ka poskytuje zväčša základné úkony starostlivosti. Ináč je potrebné sa riadiť tabuľkou výplat pracovnej agentúry pre pomocníkov v domácnosti http://www.arbeitsagentur.de/nm_25294/Dienststellen/besonderee-Dst/ZAV/arbeiten-in-deutschland/DE/amz/arbeitgeber/amz-haushaltshilfen-entgelttabelle.html

Výpovedná lehota

V mojej pracovnej zmluve ako opatrovateľ/ka je nevyhnutné dohodnúť s mojim zamestnávateľom výpovednú lehotu, lebo z rozličných dôvodov nebudem chcieť alebo môcť zostať v domácnosti opatrovanej osoby. Tiež by malo byť z mojej pracovnej zmluvy zjavné, či moja pracovná zmluva končí smrťou opatrovanej osoby alebo nie je na ňu viazaná.

Ubytovanie a strava zdarma

Pretože bývam ako opatrovateľ/ka v domácnosti opatrovanej osoby, dohodne sa v zmluve o poskytnutých službách - Dienstleistungsvertrag - ktorá je uzavretá medzi firmou/podnikom/agentúrou vysielajúcou za prácou (=môj zamestnávateľ) a klientom, primerané bývanie a strava, ktoré mi budú poskytované zdarma.

Tip z praxe:

Téma "ubytovanie a strava" je častou príčinou konfliktov. Je dôležité, aby mi môj zamestnávateľ dal písomné prehlásenie, čo sa rozumie pod "ubytovaním a stravou"

Zmluva o poskytovaní služby medzi východoeurópskou firmou/podnikom/agentúrou (= môj zamestnávateľ) a klientom v Nemecku (= opatrovaná osoba)

Medzi východoeurópskou firmou/podnikom/agentúrou a klientom/klientkou alebo jeho/jej zákonným zástupcom sa uzavrie zmluva o službách - Dienstleistungsvertrag - , ktoré sa budú vykonávať. Tu je treba popísať, čo možno najpresnejšie, dohodnuté povinnosti, ktoré budem ako opatrovateľ/ka vykonávať, aby neskôršie neprišlo k nedorozumeniam. Ak budú zo strany klienta želané nejaké zmeny, potom musí klient informovať o tom môjho zamestnávateľa.

Klient zaplatí v zmluvne dohodnutú sumu za služby priamo môjmu zamestnávateľovi.

V zmluve o poskytnutých službách - Dienstleistungsvertrag - medzi opatrovanou osobou (alebo jej zákonným zástupcom, často nazvaný splnomocnený - "Bevollmächtigter" oder "Betreuer" -) a mojim zamestnávateľom - dem Entsendunternehmen - sa stanoví, aké služby ja ako opatrovateľ/ka som povinný/á vykonávať.

Je dôležité, aby som túto zmluvu poznal a aby boli jasne definované nasledujúce body:

- meno a adresu zmluvných partnerov
- začiatok a dĺžka zmluvy na poskytovanie služby

Tip z praxe:

Je dobré v zmluve dohodnúť, že pracovný pomer sa končí, ak opatrovaná osoba dostane miesto v domove dôchodcov alebo zomrie.

- výpovedná lehota
- aké mám povinnosti:
 - vedenie domácnosti (napr. variť, upratovať, umývať, nakupovať, prať, žehliť, starať sa o kvetiny a zvieratá, atď.)
 - podporovať opatrovanú osobu pri každodenných činnostiach a aktivitách (napr. viesť s ňou pravidelné rozhovory, pomoc a sprevádzanie pri vstávaní a chôdzi, pomoc pri obliekaní, vyzliekaní, chode na toaletu, pri výmene rozličných inkontinentných produktov a materiálov atď.)

Dôležité: ak by z lekárskeho hľadiska nemala byť spomenutá činnosť vykonávaná laikom, musí byť k dispozícii v písomnej forme zvláštne poverenie, tzv. delegácia - "Delegation" -. Ináč nemôže laik (neodborná osoba) tieto činnosti vykonávať.

- viesť knihu domácnosti (opatrovateľ/opatrovateľka je povinný/á presne zaznamenávať, aké výdaje a príjmy sa prevádzajú)

dohoda o časoch voľna (tu sa môže napr. zaznačiť, že opatrovatel'/ka má počas dňa najmenej 2 hodiny voľna, bez prerušenia)

organizácia zástupov počas dovolenky a choroby opatrovateľa/ky

Návod pre prevádzanie úkonov: Tu sa uvedie

- aké úlohy má opatrovatel'/ka
- koho opatrovatel'/ka informuje o zdravotnom stave opatrovanej osoby (meno, adresa, telefónne čísla kontaktnej osoby/rodinných príslušníkov)
- kontrolné vyšetrenia u lekára - ako často má opatrovatel'/ka privolať lekára (meno, adresa a telefónne číslo) do domácnosti alebo ako často bude musela byť opatrovaná osoba sprevádzaná k lekárovi na potrebné vyšetrenia
- opatrenia v núdzovom prípade - čo je potrebné urobiť, ak sa zdravotný stav opatrovanej osoby akútne zhorší (zavolať rýchlu zdravotnú pomoc, privolať lekára, informovať kontaktnú osobu/rodinných príslušníkov); všetky potrebné adresy a telefónne čísla musia byť poznačené a rýchlo k .

Povinnosť prihlásenia sa k pobytu

Okrem spolkovej krajiny Rheinland-Pfalz (tu po dvoch mesiacoch pobytu) nemám povinnosť sa hlásiť k prechodnému alebo trvalému pobytu, ak mám trvalý pobyt v EU-cudzine.

Poznámka:

Tento produkt bol zhotovený inštitútom WIFI International v spolupráci s expertami z oblasti opatrovania. V ňom sú tiež spomenuté odkazy (linky) k externým internetovým stránkam iných organizácií, na obsahy ktorých nemá organizácia žiaden vplyv. Všetky údaje sú napriek starostlivému spracovaniu bez záruky. Ručenie inštitútom WIFI International je vylúčené.

INFORMAČNÝ BALÍČEK 3

PRÁVA A POVINNOSTI

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

INFORMAČNÝ BALÍČEK 3:

PRÁVA A POVINNOSTI

Práva a povinnosti pre opatrovateľov/ky v Nemecku sa orientujú a závisia v zásade od štatútu, ktorý mám ako opatrovateľ/ka. Ako to bolo popísané v informačnom balíčku 1 (INFO-DOSSIERS 1) pre Nemecko, existujú najmenej tri možnosti spôsobu zamestnania v Nemecku:

vyslanie za prácou zamestnávateľom z mojej krajiny (práva a povinnosti sa orientujú zväčša na zákony platné v krajine, z ktorej som vyslaný/á a na niektoré pravidlá, ktoré platia v Nemecku - pozri informačný balíček 2 pre Nemecko "Vyslanie a prvé kroky v zamestnaní")

zamestnanec/kyňa (spolupracovník/čka) nemeckého zamestnávateľa (práva a povinnosti sa orientujú na pravidlá platné u môjho zamestnávateľa v Nemecku)

ako samostatne na živnosť pracujúca osoba (práva a povinnosti sa orientujú na nemecké pravidlá, zvlášť na daňové požiadavky pre živnostníkov)

Právna situácia pre opatrovateľov/ky v Nemecku je veľmi zložitá, pretože je tu veľa nejasností. Napriek tomu sú nasledujúce body dôležité a mali by byť v zmluve so zamestnávateľom alebo zákazníkom jasne uvedené:

Práva

Odmietnutie niektorých úloh

Ak niektoré úlohy splniť neviem alebo ich plniť nechcem, tak ich môžem odmietnuť. Napr.: Nie som ochotný/á s lekársym oprávnením (lekárska delegácia) obsluhovať žalúdočnú sondu (umelá výživa). V takomto prípade musí prísť pre túto špeciálnu úlohu extra kvalifikovaná osoba alebo sa rozhodne, že sprostredkovateľská agentúra, môj zamestnávateľ, všeobecný lekár pošlú vzdelanú pracovnú silu.

Odmietnutie pracovných činností, ktoré nepatria medzi moje úlohy

Častejšie sa stáva, že sa na opatrovateľa/lku pozerá ako na "domácu silu" pre celú rodinu. Je dôležité jasne ohraničiť, ktoré úlohy mám vykonávať a ktoré nie. Nie som napr. povinný/á žehliť prádlo pre celú rodinu. Je preto veľmi dôležité, pred začatím mojej činnosti ako opatrovateľ/ka u zákazníka písomne vymenovať, za ktoré činnosti som zodpovedný/á.

Zachovanie privátnej sféry

Pred začatím práce sa určí, koľko mám voľného času, orientujúc sa na príslušný platný pracovný zákon mojej krajiny alebo prípadne zohľadňujúc nemecký zákon (záleží od toho, ako formou pracujem - som zamestnaný/á v Nemecku).

Minimálne sú to ale aspoň 2 hodiny denne.

Vyplatenie mzdy

Mám právo na konci mojej činnosti dostať príslušné peniaze za svoju odvedenú prácu. Ak pracujem ako samostatne zárobkovo činná osoba, potom vystavím na konci turnusu môjmu zákazníkovi účet, ktorý mi musí zaplatiť. Ináč dostanem moju výplatu od zamestnávateľa buď v mojej krajine alebo aj v Nemecku, ak som zamestnaný/á tam.

Zástup

Čo sa stane, ak nemôžem prísť (napr. kvôli chorobe):

Môj zamestnávateľ zorganizuje zástup namiesto mňa

DÔLEŽITÉ: Musím sa telefonicky alebo písomne **včas** hlásiť môjmu zamestnávateľovi a udať dôvod, prečo nemôžem prísť. Väčšina agentúr vyžaduje spravidla od opatrovateľa/lky, aby dal/a vedieť najneskoršie tri dni pred predpokladaným nástupom, že nemôže prísť.

Ak pracujem ako samostatne zárobkovo činná osoba, potom si môžem zástup namiesto seba zvoliť sám/a (pričom zohľadním želanie mojej opatrovanej osoby).

POZOR: Dotyčná osoba, ktorá ma zastupuje, musí mať rovnakú kvalifikáciu ako ja! Pre poskytnutie ošetrovateľských úkonov, ktoré zvyčajne prevádzam u mojej opatrovanej osoby a pre ktoré mám lekárske oprávnenie(eine Delegation), musí mať toto oprávnenie aj osoba, ktorá ma zastupuje.

Výpoveď a zrušenie zmluvy

Výpovedná lehota je určená v pracovnej zmluve.

Dôležité je, zmluvného partnera včas - teda počas výpovednej lehoty - informovať o výpovedi. Ak je napr. výpovedná lehota stanovená na "1 mesiac", tak to znamená, že najneskôr mesiac dopredu musím informovať môjho zmluvného partnera, že končím na tomto pracovnom mieste.

Povinnosti

Zamedzenie poškodeniu zdravia a ohrozeniu života u opatrovanej osoby

Toto je moja najdôležitejšia povinnosť a zahŕňa všetky moje činnosti. K tomu tiež patrí, aby táto starostlivosť o zdravie a život definovala pred začatím mojej každodennej práce ako aj v prípadoch nutnej potreby.

Tu sa zaznačí, aké úlohy je potrebné plniť. Tieto "smernice úkonov(Handlungsleitlinien)" majú byť súčasťou mojich pracovných úloh prípadne majú byť predom písomne dohodnuté s opatrovanou osobou.

Povinnosť informovať

Ak si u mojej opatrovanej osoby všimnem príznaky choroby alebo zhoršenia stavu, potom musím informovať rodinných príslušníkov a lekára. V prípade nutnej potreby musím okamžite zavolať rýchlu zdravotnú službu(Rettung).

V "smernici úkonov(Handlungsleitlinien)" sú všetky telefónne čísla, ktoré potrebujem v núdzovom prípade.

Typ z praxe

Kontaktné dáta (meno, telefónne číslo) rodinných príslušníkov, lekára, záchranky treba mať aktuálne a vždy poruke! Tieto čísla treba mať pri sebe (napr. v mobilnom telefóne) a tiež napísané na nejakom papieri.

Povinnosť informovať je tiež pri zmene opatrovateľa/lky: Ak môj kolega/moja kolegyňa nastúpi do služby, musím ho/ju presne informovať o zdravotnom stave opatrovanej osoby.

Povinnosť dokumentovať

Toto je háklivá téma, pretože je veľmi pracné všetky činnosti, ktoré boli vykonané, vždy presne poznačiť. Pretože dokumentácia potrebuje veľa času, často ju opatrovatelia/lky v praxi zanedbávajú. Je treba ale pochopiť, že dokumentácia predstavuje v prvom rade právnu istotu pre opatrovateľa/lku!

Čo a ako sa musí zdokumentovať:

prevedené úkony (umytie vlasov, umytá dlážka, atď.)

koľkokrát sa previedli dané opatrenia (2x denne obliecť a vyzliecť, 3x kontrola stavu kože, atď.)

KAŽDÁ zmena zdravotného stavu opatrovanej osoby (zmena krvného tlaku, začervenané miesta na koži, atď.)

zmena činnosti (kvôli zhoršeniu zdravotného stavu musia byť prevedené dodatočné úlohy - ako napr. manikúra -, atď.)

dôležité vyjadrenia opatrovanej osoby (závrate, spokojnosť, atď.)

Dokumentáciu uľahčujú štandardné formuláre. Zamestnávateľia spravidla poskytnú formuláre, do ktorých sa pravidelne zaznamenávajú tieto informácie.

Niektoré príklady:

"Kontrola dát (Datenkontrolle)":

Toto je zvlášť dôležité, pretože tu sa zaznamenávajú dáta ako krvný tlak, tep, cukor, váha, moč, stolica.

"Dokumentácia o činnostiach S DELEGÁCIU":

Tu sa značí, aké ošetrovateľské činnosti sa prevádzajú (obväzy, preväzy, podanie inzulínových injekcií, pozorovanie kože, atď.).

"Dokumentácia činností bez delegácie":

Tu sa zaznačí, aká pomoc sa poskytuje (pomoc pri obliekaní a vyzliekaní, činnosti v domácnosti, atď.).

"Správa o zdravotnom stave opatrovanej osoby":

Tu sa priebežne dokumentuje zdravotný stav opatrovanej osoby (napr. opatrovaná osoba sa cíti dobre/slabo, má závrate atď..).

"Prebratie opatrovania":

Tu sa poznačí situácia pri striedaní opatrovateľov/liek, obidvaja/obidve opatrovatelia/lky potvrdia informáciu svojimi podpismi.

Zvláštnu úlohu v dokumentácii hrá "kniha domácnosti (*Haushaltsbuch*)", pretože vedenie domácnosti patrí medzi moje úlohy a kvôli tomu mi boli zverené peniaze.

Do knihy domácnosti napíšem, kedy som koľko peňazí dostal/a a kedy som ktoré nákupy a zabezpečenia vybavil/a (napr. doniesol/a som lieky z lekárne, nakúpil/a som potraviny a pracie prostriedky, atď.)

DÔLEŽITÉ: Všetky doklady (napr. bločky, účty) sa musia pozbierať a odložiť.

Tieto doklady môžu skontrolovať opatrovaná osoba, ňou poverený zástupca a zamestnávateľ.

DÔLEŽITÉ: Mám povinnosť šetrne a spoľahlivo zaobchádzať s peniazmi mojej opatrovanej osoby.

Iné povinnosti sú

Kooperácia s opatrovateľom/lkou, s ktorou pracujem v domácnosti

Som povinný/á dobre spolupracovať s mojím kolegom/kolegyňou, t. z. dostatočne si s ním/ňou pohovoriť o všetkých dôležitých veciach.

Platí pre mňa absolútny **zákaz prijímania peňažných darov alebo uplatňovania výhod**. Samozrejme nie je problém, ak dostanem malý darček k narodeninám alebo na Vianoce. Ale z mojej pozície nesmiem vyťažiť prospech (napr. požadovať dodatočné peniaze za služby) a nesmiem tiež prijímať peňažné dary!!

Povinnosť zachovať tajomstvo/mlčanlivosti

Informácie a dáta o opatrovanej osobe nesmiem poskytnúť ďalším bez jej povolenia.

Poznámka:

Tento produkt bol zhotovený inštitútom WIFI International v spolupráci s expertami z oblasti opatrovania. V ňom sú tiež spomenuté odkazy (linky) k externým internetovým stránkam iných organizácií, na obsahy ktorých nemá organizácia žiaden vplyv. Všetky údaje sú napriek starostlivému spracovaniu bez záruky. Ručenie inštitútom WIFI International je vylúčené.

INFORMAČNÝ BALÍČEK 4

AK VYVSTANÚ KONFLIKTY

Tento projekt (LLP-LDV-TOI-12-AT-0009) bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Táto publikácia (dokument) reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii (dokumente).

INFORMAČNÝ BALÍČEK 4:

AK VYVSTANÚ KONFLIKTY

Život v inej kultúre

Ako opatrovatel/ka žijem a pracujem v prostredí inej kultúry a jazyka. To je často príčinou nedorozumení a konfliktov. Čo môžem urobiť, aby som sa vyhol/a možným konfliktom:

- Zlepšovať postupne svoje jazykové schopnosti. To je recept, aby som zabránila nedorozumeniam.
- Dbáť na pravidlá zdôrilosti. Tu tiež zohrávajú rečové schopnosti dôležitú úlohu. Musím ovládať dostatočné množstvo zdôrilostných foriem. Napr.: Namiesto "*Chcem moje peniaze*" je zdôrilejšie povedať "*Prosím, dajte mi moje peniaze*".
- Moju opatrovanú osobu oslovujem "Frau/Herr Meno a priezvisko" alebo "Frau Meno" alebo "Herr priezvisko". Pri oslovovaní opatrovanej osoby nepoužívame oslovenia babka "Oma", dedko "Opa", teta "Tante", pokladík "Schatzi" alebo podobne.
- Nedorozumeniam sa vyhnite už hneď na začiatku! Ak som niečomu nerozumel/a, potom je potrebné sa hneď opýtať: "Rozumel som správne, že ... *Habe ich es richtig verstanden, dass ...?*"
- Pravidelne vediem rozhovory, kde sa spytujem na spätnú väzbu. Tieto rozhovory napomáhajú rozobrať spoluprácu s mojou opatrovanou osobou a rodinnými príslušníkmi a pomôžu vysvetliť prípadné ťažkosti: "*Ste s mojou prácou spokojný/á?* (*Sind Sie mit meiner Arbeit zufrieden?*) *Sú nejaké podnety/návrhy na zlepšenie?* (*Gibt es Anregungen für Verbesserungen?*) *Prosím o takúto zmenu* (*Ich bitte um folgende Änderung*)", atď.

Dôležité: Tieto rozhovory NIE SÚ ŽIADNOU NEGATÍVNOU KRITIKOU mojej osoby. V rozhovoroch so spätnou väzbou (Feedback Gespräche) sa hovorí o pozitívnych veciach a o možných zlepšeniach/vylepšeniach.

- dobrý vzťah s mojou opatrovanou osobou mi zľahčuje prácu a predchádza konfliktom.

Komunikácia

Čo môžem urobiť pre vybudovanie dobrého vzťahu?

Záujem redukuje konflikty

Dbám teda na to, čo moju opatrovanú osobu zaujíma, čo sa jej páči, čo má rád/a (napr.: akú rádiovú stanicu rád/a počúva, aké sú jeho/jej obľúbené televízne programy, aké oblečenie rád/a nosí, a pod.).

Je potrebné vedieť sa prispôbiť!

Správam sa podľa prání opatrovanej osoby, všímam si jej potreby..

Profesionálna komunikácia

To znamená, že moju opatrovanú osobu pozorne počúvam (**aktívne načúvam**), prejavujem mu/jej vážnosť, upevňujem dôveru a učím sa dešifrovať reč jeho/jej tela (mimiku, gestikuláciu, správanie jeho/jej tela).

Vyhranenie

Moje privátne problémy nechám doma a neberiem si ich k opatrovanej osobe. Nenechám sa za ŽIADNYCH OKOLNOSTÍ vtiahnuť do rodinných konfliktov mojej opatrovanej osoby.

Môj vzťah s opatrovanou osobou je založený na vzájomnej úcte a rešpekte.

Spolu a nie proti sebe

O všetkých dôležitých otázkach sa bavím s mojim kolegom/mojou kolegynou, ktorý/á ma strieda. Ak si ale s ním/ňou dobre nerozumiem a vznikajú medzi nami konflikty, v ŽIADNOM PRÍPADE tým nezaťažujem moju opatrovanú osobu.

Ak začnú vyvstávať problémy

Čo urobím, ak zistím, že sa moja pracovná situácia začína vyhrcovať:

- hľadám čím skôr rozhovor s dotýčnou osobou
- počas rozhovoru zostávam pokojný/á
- v rozhovore sa musia vyjasniť očakávania: rovnako moje ako aj môjho partnera/rky
- spoločne hľadáme riešenia a kompromisy
- v rozhovore sa snažíme pozeráť dopredu a nevrtáme sa donekonečna v chybách, ktoré sa odohrali v minulosti
- výsledkom rozhovoru je jasná dohoda, ako postupovať v budúcnosti

Ak sa nedá nájsť riešenie, potom hľadám čo najskôr pomoc, aby som zabránil negatívnej špirále - čím dlhšie problém pretrváva a čím dlhšie sa v ňom "vrtá" - o to ťažšie bude možné nájsť nejaké riešenie.

Obrátim sa na môjho zamestnávateľa(sprostredkovateľskú firmu) alebo na odborníkov(zdravotné sestry, lekárov, s ktorými spolupracujem), aby sa našlo primerané riešenie.

Stres

Zamestnanie opatrovateľa/lky je psychicky a fyzicky náročné.

Aby som zabránil/a nežiadúcim účinkom spôsobeným stresom, je pre mňa dôležité objaviť v mojej činnosti úžitok a zisk pre mňa samého/samotnú, napr.: s každým turnusom sa zvyšuje moja sociálna kompetencia, spoznávam novú kultúru, novú kuchyňu, nové zvyky. Učím sa nový jazyk.

Aby som počas turnusu lepšie zvládala starosti spojené s opatrovaním, zoberiem si so sebou knihy a filmy, ktoré mám rád/a. Starám sa o to, aby som mala dostatok pohybu (napr. pravidelne cvičím), som čo možno najčastejšie na čerstvom vzduchu, idem navštíviť susedov. Počas prestávky medzi turnusmi si poriadne oddýchnem.

Ťažké situácie

Opatrovatelia/lky sú počas turnusov konfrontovaní/é s ťažkými situáciami - najčastejšie sú to nasledujúce prípady:

Opatrovaná osoba upadne do kritického stavu

B V smerniciach pri zaobchádzaní s opatrovanou osobou je napísané, čo treba robiť v núdzovom prípade. V najhoršom prípade musím podať prvú pomoc a potom okamžite zavolať záchranku (112). V tejto situácii je dôležité, aby som bol pripravený/á na nasledujúce otázky:

- Kam má prísť záchranka? Musím udať presnú adresu (vchod, poschodie, číslo dverí, kde má záchranka možnosť prísť až pred vchod)!
- Aké mám telefónne číslo?
- Čo sa stalo?
- Je moja opatrovaná osoba pri vedomí?
- Dýcha?

Slúchadlo zložím, až keď v stanici rýchlej záchrannej služby sú všetky potrebné dáta a odznela odpoveď "prídeme". Potom kontaktujem rodinných príslušníkov.

Opatrovaná osoba v posledných fázach života

Starostlivosť o ťažko chorých a zomierajúcich ľudí je ťažká a veľmi dôležitá úloha. Platí dôležitá zásada: "Urobiť všetko pre úľavu a zmiernenie - ale pritom nezapríčiniť škody."

Dôležité: V Nemecku je eutanázia zakázaná!

Pri zaobchádzaní s ťažko chorými je rešpekt dôležitým predpokladom: Rešpektujem spôsob, akým chce moja opatrovaná osoba svoj život dožiť.

Dbám na to, aby opatrovaná osoba a jej rodinní príslušníci a priatelia mali dostatok času na osobné rozhovory nerušenú spoločnú atmosféru.

Ujasním si s opatrovanou osobou, rodinnými príslušníkmi, lekárom a paliatívnym tímom všetky organizačné a iné otázky, ktoré môžu súvisieť so zomieraním (napr.: Kto chce a má byť prítomný v poslednej fáze života pri opatrovanej osobe? Kto musí byť kedy informovaný?

Aké opatrenia je potrebné urobiť a aké pomocné prostriedky musia byť zabezpečené? S akými symptómami sa musí počítať? Tieto informácie mi môžu poskytnúť istotu v akútnej situácii.

Agresivita a násilie

Vzťah medzi opatrovateľom/lkou a opatrovanou osobou nie je vždy bez napätia. Je mnoho rozličných foriem násilia, ako napríklad agresívne správanie sa, telesné násilie, psychické násilie, sexuálne obťažovanie. Aby som mohol na to adekvátne reagovať, musím poznať príčiny takéhoto správania sa. Napr. strach, bolesti, vedľajšie účinky liekov, psychický tlak, atď.

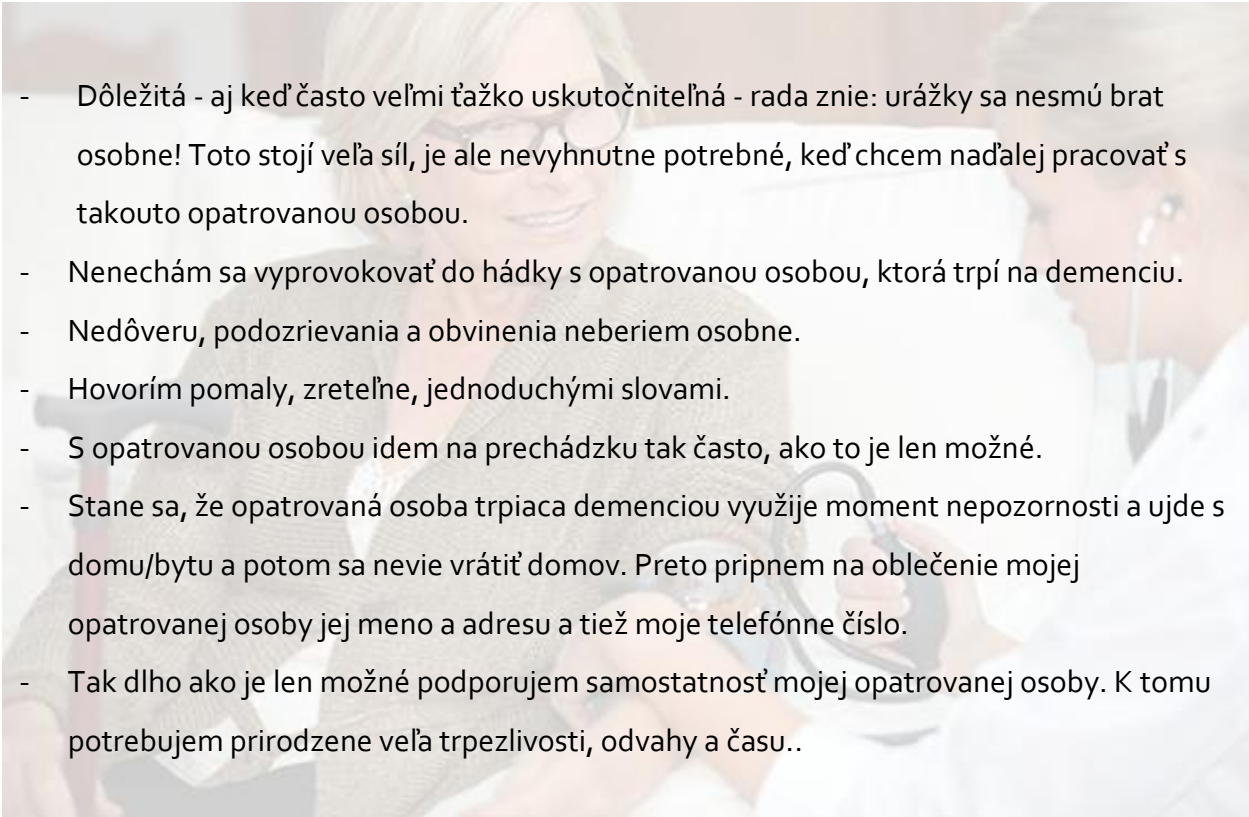
Ako sa vysporiadam s agresívnym správaním?

- preruším činnosť
- vyjasnenie správania sa v situácii
- ukládať
- nebyť na očiach - "vytratiť sa"
- privolať pomoc
- odvrátiť pozornosť na niečo iné

Dôležité je, aby som si uvedomil situáciu, spoznal agresívne správanie a podľa možností poznal aj príčinu takéhoto správania. Potom sa mi ľahšie podarí neodpovedať tiež agresívnym pôsobím. Ak sa tieto situácie častejšie opakujú a som v nich preťažený/á, zavolám si pomoc odborníkov alebo svojho zamestnávateľa.

Všedný deň s demenciou

Demenciou sužovaný starý človek žije v svojom vnútornom svete, ktorý je iný, ako ten môj. Ja jeho/jej svet nemôžem pochopiť, môžem sa ale na prežívanie tohto jeho/jej sveta citovo pripraviť. Styk s takýmto človekom sa odohráva v citovej rovine a tu je opatrovaná osoba nanajvýš kompetentný, normálny človek.

-
- Dôležitá - aj keď často veľmi ťažko uskutočniteľná - rada znie: urážky sa nesmú brať osobne! Toto stojí veľa síl, je ale nevyhnutne potrebné, keď chcem naďalej pracovať s takouto opatrovanou osobou.
 - Nenechám sa vyprovokovať do hádky s opatrovanou osobou, ktorá trpí na demenciu.
 - Nedôveru, podozrievania a obvinenia neberiem osobne.
 - Hovorím pomaly, zreteľne, jednoduchými slovami.
 - S opatrovanou osobou idem na prechádzku tak často, ako to je len možné.
 - Stane sa, že opatrovaná osoba trpiaca demenciou využije moment nepozornosti a ujde s domu/bytu a potom sa nevie vrátiť domov. Preto pripnem na oblečenie mojej opatrovanej osoby jej meno a adresu a tiež moje telefónne číslo.
 - Tak dlho ako je len možné podporujem samostatnosť mojej opatrovanej osoby. K tomu potrebujem prirodzene veľa trpezlivosti, odvahy a času..

Poznámka:

Tento produkt bol zhotovený inštitútom WIFI International v spolupráci s expertami z oblasti opatrovania. V ňom sú tiež spomenuté odkazy (linky) k externým internetovým stránkam iných organizácií, na obsahy ktorých nemá organizácia žiaden vplyv. Všetky údaje sú napriek starostlivému spracovaniu bez záruky. Ručenie inštitútom WIFI International je vylúčené.